8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 250 lir | Leto XXXV. Št. 119 (10.338) | TRST, nedelja, 27. maja 1979

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

Komu ne bomo zaupali glasov

Čez teden dni bomo torej šli na volišča, da bi izvolili novi italijanski parlament. Od izida volitev bo odvisno, kakšno bo bodoče razmerje sil, kako se bodo oblikovali politični odnosi v novem parlamentu, in torej kakšna bo nova vlada, ki bo poklicana, da se loti reševanja naravnost dramatičnih problemov italijanske družbe, od gospodarske krize do problema energije, od terorizma do brezposelnosti.

Že v prejšnjih tednih smo v našem dnevniku poudarili, da bo izid volitev velikega pomena tudi za slovensko narodnostno skupnost v Italiji. Novi parlament bo moral namreč naobriti zaščitni zakon, ki ga Slovenci čakamo že desetletja. Ta zakon pa bo toliko bolj ustrezal dejanskim potrebam manjšine, kolikor bolj bodo v novem parlamentu močne tiste sile, ki imajo posluh za te probleme in ki so že v preteklosti pokazale, da se jih znajo lotiti z resnostjo in odprtostjo.

Slovenci moramo ta dejstva upoštevati, ko bomo šli na volišča. Na osnovi teh razmišljanj moramo izbrati stranko in kandidate, katerim oddati svoj glas. Prav zaradi važnosti teh volitev pa moramo predvsem paziti, da ne bo niti en slovenski glas zgubljen: se pravi, da ne smemo glasovati za tiste sile ali kandidate, ki ne dajejo jamstev, da bodo dali konkreten in pozitiven prispevek, ko bo šlo za izglasovanje novega zakona o zaščiti manjšine.

Opozorilo bi bilo skoraj odveč, ko se ne bi prav nekatere sile, za katere menimo, da imajo zgrešen odnos do problemov Slovencev v Italiji, proglašale med to volilno kampanjo za zagovornice pravic manjšine, celo za edine zaščitnice resničnih interesov slovenskega človeka.

Vzemimo na primer Listo za Trst: potem ko je preko svojega glasila «La voce libera» bila med pobudnicami sramotne protislovenske kampanje, potem ko je iz šovinističneropotarnice spet povlekla na dan oguljene parole o «slovanski nevarnosti», ki da ogroža italijanstvo Trsta, se sedaj nekateri njeni predstavniki podajajo na Kras razlagat, kako prav «melonarji» ščitijo slovenske interese, ko nasprotujejo izvajanju osimskih sporazumov. Ne verjamemo, da bi kdo lahko nasedel tako grobim lažem, tako očitni dvojnosti, ki se kaže tudi v dejstvu, da isti predstavniki liste, ko se vrnejo s Krasa v mesto, govorijo povsem drugačen jezik. V našem listu smo že ožigosali početje podžupanje Gruber Bencove, ki se je v Bazovici ali na Občinah izdajala za prijateljico Slovencev, na skupščini svojih somišljenikov v kinu «Nazionale» pa nasprotno zatrjevala, da Italijani v Trstu ne bodo trpeli «nadvlade». Značilno je tudi, da ni Gruber Bencova nikdar povedala, kako se bo v primeru izvolitve v parlament ravnala, ko bo šlo za odobritev zaščitnega zakona za slovensko manjšino. Toda o tem ne more biti dvomov: njen listarski kolega Gambassini je v prisotnosti podžupanje na nekem shodu na Trgu sv. Antona jasno povedal, da imamo Slovenci že itak preveč, da smo naravnost privilegirani v primerjavi z italijanskimi sodržavljani, in da torej očitno ne potrebujemo nobene zaščite. Jasno je torej, kako lista pojmuje zaščito, ki jo Slovenci zahtevamo: jasno je, da bi imeli Slovenci v primeru izvolitve predstavnika liste v parlament enega nasprotnika več v Rimu. Zato bi bil pravi absurd, da bi Slovenci tudi z enim samim glasom pripomogli k temu.

Toda «melonarji» niso edini, ki se izdajajo za prijatelje Slovencev. Poglejmo na primer radikalce: sami sicer pravijo, da so zaščitniki vseh manjšin, predložili so celo v tem smislu svoj zakonski osnutek, v vsakdanji praksi pri nas pa si izbirajo zavezništva tistih, ki jasno in odločno nasprotujejo globalni zaščiti naših pravic.

To sicer ni pri radikalcih samo tržaški pojav: polemika Marca Pannelle okrog atentata v Ul. Rasella izhaja iz enakih nagibov, tako da se mnogi danes sprašujejo, ali je radikalna stranka sploh še levičarska napredna stranka, kakršna je bila v prejšnjih desetletjih, ali pa ima prav zastavonoša italijanskih reakcionarjev Indro Montanelli, ko proglaša Pannello za «svojega».

Radikalci niso doslej v deželi Furlaniji - Julijski krajini, predvsem pa v Trstu, z nobenim dejanjem dokazali, da v praksi v svoji sredini spoštujejo pravice Slovencev, v tržaškem občinskem svetu pa s konkretnimi zahtevami stremeli za uresničevanjem enakopravnosti slovenske narodnostne skupnosti. Sicer pa smo imeli priložnost poslušati Pannello v tržaškem občinskem svetu, ko je z zanosom govoril o pravicah Slovencev in šel celo tako daleč, da je samega sebe nekako proglasil za Slovenca. Toda če pogledamo mimo demagoškega ovitka na vsebino njegovega posega, nam je popolnoma jasen absolutno nesprejemljiv odnos, ki ga ima Pannella do tega problema. Ko je našteval pravice, ki naj bi jih uživali Slovenci, jih je utesnil v tako omejevalen okvir, da smo si to lahko razlagali samo na dva načina: ali mož sploh nima pojma o tem, kakšni so problemi in potrebe Slovencev v Italiji, ali pa jih pozna, a se glede tega strinja z «melonarjem» Gambassinijem.

En teden pred volitvami pa se vsiljujejo nekatera razmišljanja tudi glede demokristjanov. Nikoli si nismo delali iluzij, da bi lahko ta stranka stala v prvi bojni črti, ko gre za pravice slovenske manjšine, po drugi strani pa smo ugotavljali, da je treba v njeni sredi razlikovati med dvema težnjama, če ne celo med dvema taboroma, od katerih je eden pokazal določen posluh za naše probleme, drugi pa popolno nasprotovanje. Po nekaj tednih volilne kampanje moramo žal ugotoviti, da je bil drugi tabor glede teh problemov jasen in glasen, prvi pa je previdno molčal. Verjamemo, da so temu botrovali predvolilni računi, moramo pa tudi odločno povedati, da so ti računi po našem mnenju, milo rečeno, popolnoma zgrešeni, da ne koristijo niti sami Krščanski demokraciji in njeni podobi ljudske stranke.

Ponavljamo torej: slovenski volivci bomo morali tokrat še posebno premisliti, komu oddamo svoj glas. Predvsem pa, ne nasedajmo lažnim prijateljem, ki bi naš glas izkoristili proti našim interesom.

TAJNIK KPI BERLINGUER ODGOVARJA NA VPRAŠANJA PRIMORSKEGA DNEVNIKA

V enotnosti demokratičnih sil pot iz gospodarske in politične krize

Generalnega tajnika KPI Enrica Berlinguerja smo zaprosili za intervju o povolilnih perspektivah. Vprašanja mu je postavil naš rimski sodelavec Paolo Passarini.

Primorski dnevnik: KPI zahteva od volivcev, naj okrepijo njeno volilno moč in naj omejijo moč KD, da odstranijo načelno odklonilno stališče demokristjanov do vstopa komunistov v vlado. Ali menite, da bo mogoče prepričati KD, naj odstopi od teh stališč, če bodo volilni rezultati potrdili pričakovanja vaše stranke?

Berlinguer: Že v preteklosti so se morali demokristjani pri svojih kategoričnih zadržanjih soočati z dejstvi, s stvarnostjo volilnih izidov in s spremenjenimi političnimi ravnovesji. Dovolj je, da se spomnimo, kolikokrat je pred 20. junijem 1976 KD rekla ne vsakršnemu soočanju s KPI, a je morala začeti s sodelovanjem, vse do sestave parlamentarne večine s KPI. Dejstvo, da se danes demokristjani vračajo na stare pozicije, je prav glavni razlog, da zahtevamo od volivcev, da okrepijo KPI in ošibijo KD. Prisotnost vseh demokratičnih sil v vladi republike, torej tudi komunistov, ni zahteva, ki jo postavljamo kar tako. To je neobhodno potrebno, da država premosti izredno težko krizo — gospodarsko, družbeno, moralno in politično — ki jo preživlja.

PD: Socialistična stranka se ni hotela načelno obvezati za sestavo vlade državne solidarnosti, v kateri bi bila prisotna tudi KPI, in je teoretizirala enako oddaljenost od obeh največjih strank. Ali menite, da je možno ponovno vzpostaviti enotnost levice in kako?

Berlinguer: Ugotavljam, da so med tovariši socialisti, tudi med njihovimi voditelji, deljena mnenja (in včasih zelo občutno) o političnih perspektivah. Dejansko tako imenovano stališče ekvidistance ni olajšalo socialistom odločitve o jasnih smernicah za bodočnost. PSI je izjavil, da ne nasprotuje vstopu KPI v vlado, obenem pa je pripravljen — kot lahko sklepamo iz Craxijevih stališč — na sodelovanje s KD v vladi, kljub ponavljajočim se in neutemeljenim stališčem KD, da ne pristane na vlado, ki bi vključevala vso levico. Mi pa smo predlagali še nekaj: če bi KD vztrajala pri nasprotovanju vladi, v kateri bi bili tudi komunisti, naj bi sestavili vlado KPI, PSI in druge sile, vlado, ki bi jo KD lahko podpirala od zunaj, tako kot je to delala levica zadnji dve leti in pol. Kaže, da tovariš Craxi ne jemlje resno tega predloga, medtem ko ga drugi socialistični predstavniki smatrajo za vrednega zanimanja. Kar zadeva našo stranko, se sicer vključujemo v potrebno razpravo in odgovarjamo na polemike, vendar ponavljamo, da smatramo enotnost levice kot enega izmed stebrov naše strategije. Nadaljevali bomo s prizadevanjem in z delom za enotnost levičarskih strank kot osnovo tiste širše enotnosti demokratičnih sil, o kateri smo prepričani, da je za državo nujno potrebna.

PD: Kako se bodo ravnali komunistični parlamentarci v evropskem parlamentu in kako se bodo povezovali z drugimi komunističnimi partijami?

Berlinguer: V evropskem parlamentu bomo nastopali z jasnim programom: obramba gospodarskih interesov naše države, začenši od našega kmetijstva in naših kmetov; koordinacija industrijske in energetske politike, tako da bomo lahko zagotovili najvišjo zaposlitveno raven, sanirali sektorje v krizi in razvili nove; demokratizacija komunitarnih institutov in večja moč parlamenta (ki bo končno neposredno izvoljen) v odnosih z drugimi organi EGS, kar bo moralo vplivati na to, da bo odigravala evropska skupnost pozitivno vlogo za mir, popuščanje napetosti, razorožitev, za prijateljske odnose z ZDA, s Sovjetsko zvezo, s socialističnimi deželami na drugi strani kontinenta, za nove gospodarske in politične odnose z državami tretjega sveta, ki bodo izhodiščna točka novega svetovnega gospodarskega reda in ki bodo omogočili evropskim industrializiranim državam samim, da prerastejo krizo, ki z različno močjo prizadeva prav vse države. Za realizacijo teh ciljev se italijanski komunisti v evropskem parlamentu ne bodo omejili samo na iskanje sporazumov s komunisti drugih držav, ampak bodo iskali vsako možno stičišče z drugimi ljudskimi in demokratičnimi silami v evropskem parlamentu, to se pravi v prvi vrsti s tistimi silami, ki so socialistično, socialdemokratsko in krščansko usmerjene.

PD: V Trstu, ampak ne samo tu, so se v zadnjem času okrepile avtonomne ali občinske liste. Kateri so po vašem mnenju vzroki tega pojava in kako se mu je mogoče zoperstavljati?

Berlinguer: Nekatera mesta in področja v naši državi imajo specifična vprašanja, katerih važnosti ne gre podcenjevati, kot obstojijo tudi družbene in kulturne tradicije, v katerih se določeno prebivalstvo razpoznava in ki jih je treba zaščititi in ovrednotiti. Nikakor ni mogoče izključiti, da so tudi najbolj napredne politične sile delavskega gibanja ob nekaterih izmed teh vprašanj mogoče zagrešile nekaj napak ali pomanjkljivosti. Menim pa, da je povsem napačno, prav zato, ker se je treba z vso resnostjo in učinkovitostjo spopasti s temi vprašanji; stopiti na pot nasprotovanja velikim idejnim tokovom in velikim vsedržavnim političnim silam, ali gojili nezaupanje, če že ne celo sovraštvo do republiških demokratičnih ustanov. To pomeni osamiti se, pomeni zapasti staremu partikularizmu, sterilnemu lokalizmu. Podobna stališča na noben način ne koristijo sicer pravičnim željam po razvoju in obnovi. Prebivalstvo Trsta je utrpelo veliko krivic in se zato upravičeno pritožuje, skoraj bolj kot prebivalci drugih mest, nad načinom, kako so upravljali našo državo več kot trideset let. Vendar najboljše italijanske in slovenske sile Trsta dobro vedo, da je treba izbojevati boj za nov način vladanja v tesni povezanosti in zavezništvu z vsemi ljudskimi in demokratičnimi silami, ki se borijo, da bi se stvari v vsej državi spremenile in da bi se zamenjalo politično vodstvo.

PD: Kakšno je stališče vaše stranke glede problema etničnih manjšin in še posebno glede vprašanja slovenske narodnostne skupnosti?

Berlinguer: V odgovor vam bom dobesedno citiral tezo štev. 62, ki jo je odobril 15. vsedržavni kongres naše partije: «KPI potrjuje svojo odločnost, da brani obseg pristojnosti dežel s posebnim statutom. KPI potrjuje svojo obvezo, da zajamči zaščito, razvoj in popolno spoštovanje pravic nacionalnih manjšin, ki jih določa ustava ter da si v tem okviru prizadeva, da parlament izoblikuje in odobri ukrep za globalno zaščito slovenske manjšine v Furlaniji - Julijski krajini, ki ga še vedno ni.» Gre za jasne in svečane obveze; naša partija pa sprejete obveze venomer spoštuje. Sicer pa Slovenci vedo, da si ni nobena stranka prizadevala tako kot naša za zaščito njihovih pravic.

PO PRVIH POGAJANJIH ZA AVTONOMIJO GAZE IN CISJORDANIJE

Danes v El Arišu tristranski vrh med Beginom, Sadatom in Vanceom

Pogajanja med Kairom in Tel Avivom bodo zelo dolga in težka, saj so stališča obeh vlad diametralno nasprotna - Nasprotovanje Palestincev

BEER SHEVA — Medtem ko Palestinci v begunskih naseljih z bojaznijo pričakujejo novih napadov izraelskih lovcev, pa so se v puščavskem mestu Beer Shevi začeli pogovori o bodočnosti zasedenih palestinskih področij Cisjordanije in Gaze, na katerih živi približno milijon Arabcev. Na petkovem svečanem odprtju pogovorov so bili prisotni egiptovski obrambni minister general Kamal Hasan Ali, izraelski notranji minister Josef Burg in ameriški državni tajnik Cyrus Vance. Že sam začetek pogajanj je potrdil predvidevanja tukajšnjih političnih opazovalcev, da bodo pogajanja sama dolga in naporna ter da je njihov pozitivni zaključek pod velikim vprašanjem.

Sicer pa je prvo, kar pade v oči, dejstvo, da za pogajalno mizo v Beer Shevi ni Palestincev, to je prav tistih, o katerih usodi je treba odločati. Palestinski voditelji so že pred časom zavrgli Beginov predlog o «krajevni avtonomiji», ker bi ta že vnaprej omejila pravico Palestincev do samoodločbe in do formiranja lastne neodvisne države, kjer bi dobili mesto tudi tisti Palestinci (kakih 3 milijonov), ki so razkropljeni po svetu, ker je arabsko ozemlje še vedno pod židovsko okupacijo.

Menehem Begin

Anvar el Sadat

Neki predstavnik palestinskega osvobodilnega gibanja je označil pogajanja v Beer Sheebi za «imperialistično - sionistično predstavo, ki je že v začetku obsojena na neuspeh» in s tem potrdil, da niso Palestinci nikogar poverili, da bi se pogajal v njihovem imenu.

Arabski svet močno nasprotuje Beginovemu načrtu. Prav tako ima tudi Egipt glede tega resne pomisleke, čeprav v Kairu upajo, da bo Begin vendarle opustil nekatere zelo radikalne člene načrta. Bejrutski komentatorji so že napravili prve analize petkovih pogovorov med egiptovskimi in izraelskimi predstavniki in ugotovili, da so začetna izhodišča obeh zainteresiranih strani v bistvu diametralno nasprotna, pa čeprav je bilo Vanceovo stališče bliže egiptovskim pozicijam. Vodja izraelske delegacije minister Burg je namreč govoril z «Beginovim jezikom». Ponovil je tisto, kar je njegov predsednik vlade že večkrat doslej naglasil, in sicer da ni niti govora o možnosti ustanovitve svobodne palestinske države in da bo Jeruzalem večno ostal glavno mesto Izraela.

Ameriško - izraelski - egiptovski pogovori o avtonomiji Gaze in Cisjordanije se bodo nadaljevali 6. in 7. junija v Aleksandriji, kjer bodo dokončno določili dnevni red prihodnjih posvetovanj oziroma pogajanj. Na teh pogajanjih bo egiptovsko delegacijo vodil predsednik vlade Mustafà Khalil.

Ameriški državni tajnik Cyrus Vance je medtem včeraj že zapustil Izrael in bo danes v El Arišu, kjer bo prisostvoval vrhu med Beginom in Sadatom. Sadat pa je v glavno mesto Sinaja prispel že včeraj in tu ga je sprejela navdušena množica, za katero pomeni Sadatov obisk v El Arišu zmago miru nad vojno. Egiptovski predsednik je osebno dvignil «rdeče-belo-črno zastavo in s tem tudi «uradno» potrdil, da je El Ariš po dvanajstih letih spet v egiptovskih rokah. (mč)

V POLNEM BARU SREDI MADRIDA

8 mrtvih in 40 ranjenih zaradi eksplozije bombe

Telefonskemu sporočilu o podtaknjenem peklenskem stroju ni nihče verjel

MADRID — Včeraj je eksplozija peklenskega stroja, ki so ga neznanci podtaknili v kletnem stranišču bara, popolnoma razdejala «Cafeterio California» in razmajala stavbo v Ul. Goya v strogem madridskem središču, nedaleč od sedeža fašističnega gibanja «Fuerza nueva». Iz ruševin bara, kjer je bilo ob eksploziji najmanj 100 klientov, so potegnili 8 mrtvih oseb, nad 40 pa jih je bilo teže ali laže ranjenih. To so le prve vesti, preiskovalci pa ne izključujejo možnosti še večjega števila smrtnih žrtev.

Po atentatu se je pred razdejano stavbo zbrala gruča desničarskih mladincev, ki so v glavnem posečali bar, in priredili demonstracijo proti vladi, predsedniku vlade Suarezu in vzklikala vojski, ki naj bi prevzela oblast.

Policijski organi so ugotovili, da je tik pred eksplozijo nekdo telefonsko opozoril na bombo, vendar zadevo ni nihče resno vzel, ker je bilo podobnih telefonskih sporočil zadnje čase precej. Gasilci, ki so nemudoma posegli, so odkrili v kletnih prostorih še eno bombo, ki pa na srečo ni eksplodirala.

Za Črno goro do konca meseca

Zemlja v obalnem delu Črne gore se je v četrtek podvečer ponovno silovito zatresla. Najmočnejši sunek je dosegel skoraj enako rušilno moč kot katastrofalni potres na velikonočni dan. Spet je bilo na desetine ranjenih in na desetine že v prvem potresu močno poškodovanih in potem za silo obnovljenih poslopij, se je ponovno zrušilo. Smrtnih žrtev tokrat k sreči ni bilo, toda psihološko razpoloženje prebivalstva na prizadetem področju je zadobilo nov dramatičen udarec in strah se je ponovno zajedel v duše in kosti ljudi, ki že od Velike noči sem ne poznajo mirnega življenja.

Geologi s svojo znanstveno umirjenostjo govorijo sicer o normalnih pojavih umirjanja, toda razumljivo je, da se ljudi, ki so že vse izgubili in ki živijo v zasilnih bivališčih ne da zlahka pomiriti, pa čeprav vidijo in čutijo okrog sebe veliko solidarnost vse države in tujine, pa čeprav vidijo na delu gradbince in mladinske delovne brigade, ki so brez prestanka na delu, pa čeprav vidijo, kako se je tudi mednarodni turizem začel vračati v še do nedavna cvetoča obalna mesteca.

Prav zdaj so zato ti ljudje še toliko bolj potrebni najširše konkretne solidarnosti in hitrega ukrepanja, saj je treba narediti vse, da bodo vsaj do zime našli varna zatočišča, četudi trajnih rešitev najbrž ne bo mogoče zagotoviti vsem.

Napovedali smo že, da nameravamo našo solidarnostno akcijo zaključiti do konca meseca, pa čeprav bomo tekoči račun pri TKB ohranili. Našega namena tudi po novem potresu ne mislimo spreminjati in zato ponovno prosimo vse tiste posameznike, društva in organizacije, ki želijo prispevati v naš solidarnostni sklad za Črno goro, da to storijo v teh dneh.

Do včeraj zbrana denarna sredstva znašajo

126.540.030 lir in 6.200 ND

IZJAVE VSEH VIDNEJŠIH DEMOKRISTJANSKIH VODITELJEV

KD ponavlja stališča zaprtosti do komunistov

Pismo Andreottija volivcem v Laciju in v Rimu

RIM — Tajnik KD Zaccagnini je na včerajšnjem volilnem zborovanju v Turinu še enkrat ponovil, da KD ne bo nikoli pristala na sestavo vlade skupaj s komunisti. «Krščanska demokracija meni, je dejal Zaccagnini, da je v tako težkem trenutku, ki ga označujejo gospodarska in družbena kriza ter poskusi destabilizacije v državi, potrebno nadaljevanje politike, ki jo je nakazal Aldo Moro, to je politike čim širše solidarnosti za premostitev sedanjega trenukta, vendar pa z točno določenimi mejami, ki smo si jih zastavili in ki še enkrat potrjujemo.»

V intervjuju, ki ga danes objavlja Corriere della Sera, pa tajnik KD pojasnjuje, pod katerimi pogoji bi po mnenju njegove stranke KPI postala vladna sila in predvsem pod katerimi pogoji bi KD sprejela sodelovanje v vladi s komunisti. «Samo s popolnim zavračanjem notranjega leninizma bi si KPI priborila pravico, da postane vladna stranka v zahodni politični stvarnosti in da bi ta alternativa ne imela travmatičnih posledic».

V interjuju tajnik KD obravnava tudi odnose s socialistično stranko, ki je ne bi smela pogojevati preteklost levega centra. O tem je v članku v Fanfanijevi reviji «Prospettive nel mondo» Toni Bisaglia napisal, da je treba «iskati novih formul sodelovanja v vladi s strankami, ki so seveda demokratične in so homogene v predlogih za razvoj družbe. V primeru, da bi hoteli še enkrat identificirati politiko državne solidarnosti z vladno formulo, bi KD prešla v opozicijo.

Ministrski predsednik Andreotti pa je včeraj naslovil svojim volilcem v Rimu in v Laciju pismo, v katerem pojasnjuje svoje delovanje v kratki zakonodajni dobi, ki se je pravkar končala. Andreotti opozarja, da je bil rezultat volitev l. 1976 «zadovoljiv», ker je preprečil komunistom, da bi «prehiteli» demokristjane. Kljub temu pa so bile sile v parlamentu «tako deljene», da ni mogla nobena sestaviti vlade, ne da bi iskala sodelovanja in podpor. Ker ni bilo mogoče nadaljevati po poti levega centra, je bilo treba preiti k takozvani vladi vzdržanj, ki je bila nekakšen «akrobatski podvig brez varnostne mreže»

P. P.

Claudio Signorile o jezikovnih manjšinah

BOCEN — V Bocnu je bilo včeraj zborovanje PSI na temo «Socializem, Evropa, avtonomija in jezikovne manjšine», na katerem je spregovoril tudi vsedržavni socialistični podtajnik Claudio Signorile. Signorile je naglasil, da «je italijanska in evropska socialistična sila tisti naravni kanal, v katerem lahko pridejo do izraza vprašanja in pravice jezikovnih manjšin». V socialističnem načrtu za reforme države, je še dejal Signorile, dobijo etnične skupine tiste garancije, po katerih bodo lahko zadovoljena njihova pričakovanja.

PROSLAVA OB 35. OBLETNICI PRVE POKRAJINSKE KONFERENCE SKOJ ZA PRIMORSKO

Lepo je v naši domovini biti mlad

Boris Baudek slavnostni govornik v Čepovanu - Spominsko obeležje na Kofolovi domačiji

ČEPOVAN nad Novo Gorico — «Lepo je v naši domovini biti mlad» je včeraj okoli poldneva zadonela pesem iz mladih grl v partizanski vasi Čepovan na obronkih Trnovskega gozda. Pridružili pa so se jim številni udeleženci veličastne osrednje primorske proslave ob 60-letnici SKOJ in 35. obletnici prve pokrajinske konference SKOJ za Primorsko, ki je bila v Dolu pri Čepovanu od 22. do 24. maja 1944. leta. Med udeleženci proslave so bili številni bivši skojevci, mladinski aktivisti, revolucionarji in borci, ugledni družbenopolitični delavci, med njimi predsednik ZKS France Popit, članica sveta federacije Lidija Šentjurc, sekretar republiškega odbora Zveze združenja borcev NOV Marjan Lenarčič, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Janez Milčinski, mladinske pohodne enote, taborniki, pripadniki JLA, teritorialci, številni prebivalci primorskih občin ter Slovenci iz zamejstva. Slavnostni govornik je bil predsednik republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije Boris Baudek, ki je orisal zgodovinski pomen SKOJ, pot primorskega ljudstva v revoluciji, v boju proti narodno razdiralni politiki fašizma, za priključitev k matičnemu narodu ter obudil spomin na številne mladinske akcije med narodnoosvobodilno borbo in med drugim dejal: «Ko je fašistična oblast v letih 1927 do 1928 razpustila še zadnje slovenske organizacije in društva, so se zahteve radikalnejših mladincev uresničile leta 1927 v ustanovitvi ilegalne narodnorevolucionarne organizacije TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka), medtem ko so širše mladinske množice še naprej gojile narodno zavest v ilegalnih društvih in pevskih zborih. S številnimi akcijami na fašistične ustanove in druge, so člani organizacije TIGR skušali ustrahovati nosilce raznarodovanja in zbujali v ljudskih množicah zaupanje v možnost odpora. Žal pa je policiji uspel vdor v njene vrste, kar je pripeljalo do prvih smrtnih obsodb, ustreljeni so bili Vladimir Gortan v Istri in na prvem tržaškem procesu obsojeni še štirje revolucionarji Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič. Ena izmed posebnosti mladinskega in sploh revolucionarnega gibanja na Primorskem je bila v tem, da se je zaradi posebnih pogojev šele pozno uveljavilo kot čvrsto organizirana revolucionarna sila, čeprav se je samo osvobodilno gibanje razmahnilo že v samem začetku. Tako je že v jeseni leta 1941 obstajala na Krasu mladinska sabotažna skupina pod vodstvom Antona Šibelja - Stjenke, ki se je po več uspelih akcijah preimenovala v Kraško četo. Svoj govor pa je predsednik republiške konference ZSMS zaključil z besedami: «Enako zavzetost kot je primorsko ljudstvo in mladina pokazala v NOB, je pokazala tudi v obdobju povojne socialistične izgradnje. Skupaj z mladinskimi delovnimi brigadami iz vse Slovenije je gradila nove domove, nove ceste, vodovode, gradila je Novo Gorico. Toda tako kot se je mladina iz polpretekle zgodovine borila za osvoboditev in za obnovo razrušene domovine, tako današnja sodeluje pri revolucionarnem spreminjanju odnosov med ljudmi, vrednotenju dela, izgrajevanju združenega dela, krepitvi sistema socialistične samoupravne demokracije in še bi lahko naštevali.»

Z včerajšnje slovesnosti so poslali pozdravno pismo tovarišu Titu, podobno kot pred 35 leti sredi odločilnih bojev za usodo našega naroda, ko je v Dolu zasedala prva pokrajinska konferenca SKOJ. Na Kofolovi domačiji v Dolu pri Čepovanu pa je včeraj Franc Kimovec - Žiga odkril spominsko obeležje z zgodovinskim zapisom o prvi pokrajinski konferenci SKOJ za Primorsko ki so se je pred 35 leti udeležili tudi France Popit, Lidija Šentjurc, dr. Jože Vilfan in Franc Kimovec - Žiga.

J. ALIČ

Danes v Avianu pogreb žrtev nesreče v Grčiji

PORDENON — Samo dva člana folklorne skupine iz Aviana, ki jo je na poti v Pirej doletela strahotna prometna nesreča, sta ostala v Solunu: 23-letna Daniela Marson in 30-letni Dino Accorsi, katerih zdravstveno stanje je še vedno resno, zaradi česar so zdravniki odločno odsvetovali prevoz domov. Ranjence, ki jih je 18, od katerih je bilo 12 na nosilnici, so včeraj pripeljali z letalom ameriškega Rdečega križa na letališče v Aviano, od koder so jih z rešilnimi avti odpeljali v pordenonsko bolnišnico. Še prej pa je na istem letališču pristalo italijansko transportno letalo C 130 s krstami sedmih smrtnih žrtev nesreče:

Poslednje slovo od nesrečnih žrtev bo danes popoldne. Sprevod bo krenil z županstva do Piazza del Duomo, kjer bo pogrebni obred.

Papež imenoval 15 novih kardinalov

VATIKAN — Janez Pavel II. bo v koncistoriju, ki ga je sklical za 20. junij, imenoval 15 novih kardinalov, od katerih je šest Italijanov, dva pa sta Poljaka. Papež bo povišal v kardinale namestnika državnega tajnika Agostina Casarolija, namestnika predsednika uprave premoženja Svete stolice Giuseppa Capria, beneškega patriarha Marca Ceja, apostolskega nuncija v Franciji Egana Righija Lambertinija, tajnika vatikanske škofovske kongregacije Ernesta Civardija in turinskega nadškofa Ananstasia Alberta Ballestrera. Na seznamu novih tujih kardinalov pa so krakovski nadškof Franciszek Macharski, glavni tajnik škofovske sinode Wladyslaw Rubin (oba Poljaka), hanojski nadškof Joseph Marie Trinh Van-Can, mehiški nadškof Ernesto Corripio Ahumada, nadškof Nagasakija na Japonskem Joseph Asarijo Satowaki, marsejski nadškof Roger Etchegaray, nadškof v Armaghu na Irskem Thomas O'Fiaich in torontski nadškof Gerald Emmet Carter. Ime 15. kardinala bo papež Wojtyla sporočil med koncistorijem.

VČERAJ POPOLDNE V TRŽAŠKEM KULTURNEM DOMU

Uspela slavnostna prireditev ob 25. obletnici rednega izhajanja mladinske revije «Galeb»

Slavnostni govor urednika revije Lojzeta Abrama - Nastop otroškega pevskega zbora Glasbene matice, tria kljunastih flavt ter članov Mladinskega gledališča iz Ljubljane

Bilo je oktobra pred 25 leti. Tedaj je iz toplega gnezda v širni svet poletel prvi Galeb in si počasi utiral pot med šolske klopi in v šolske torbe. Že 25. leto gnezdi Galeb v naših krajih. Iz vsakega gnezda je poletelo po osem tisoč ptičkov mladičkov na vse štiri strani neba: na Tržaško, na Goriško, v Benečijo in v osrednjo Slovenijo. 25 gnezd z osmimi ptički, je dvesto ptic. Gnezda so letniki, ptice pa posamezne številke Galeba. S to prispodobo je pesnik Kravos predstavil letošnji jubilejni letnik mladinske revije in na to prispodobo se je navezal njen glavni in odgovorni urednik Lojze Abram, ko se je med včerajšnjo slavnostno prireditvijo v Kulturnem domu ob 25-letnici rednega izhajanja revije obrnil na številne otroke, njihove starše, šolnike in druge goste ter dejal, da so se ptički mladički spočetka le s težavo prebijali skozi življenje, a so njihovi vrstniki iz kasnejših gnezd čvrsteje razprostrli krila in vedno bolj smelo letali slovenski zamejski mladini naproti.

Galeb je danes postal nadvse priljubljena mladinska revija in je zato njen srebrni jubilej praznik ne le za otroke, temveč za vse zamejstvo. Zanimivo je, da sovpada srebrna obletnica Galeba z mednarodnim letom otroka, ko se vsi obvezujemo posvetiti največjo skrb našim malčkom. Abram je v svojem slavnostnem govoru poudaril tudi to dejstvo ter ob njem dejal, da Galeb že 25 let posveča glavno skrb prav otrokom in njegov namen je da jih uči poštenja, mirnega sožitja, in da jim daje duhovno hrano. Glavni Galebov cilj pa je, da vzgaja mlade ljudi v razgledane pripadnike človeške družbe in predvsem v zavedne Slovence. S tem, da Galeb spremlja šolarje ob prvih korakih v svet pisane besede in jim izostruje kritični in estetski čut, vrši še eno pomembno poslanstvo, da bodo ti otroci jutri lažje segali po

Lojze Abram

drugih slovenskih časopisih, revijah in knjigah, skratka po slovenski pisani besedi.

Praznik svoje revije, ki nekako sovpada tudi z vseslovenskim praznikom mladosti, so otroci počastili kar se da slovesno. Nekateri izmed njih so tudi nastopili v okviru otroškega pevskega zbora Glasbene matice, ki je pod vodstvom Igorja Kureta in ob klavirski spremljavi Aleksandra Vodopivca zapel šest pesmic. Uspešno je nastopil tudi trio kljunastih flavt Glasbene matice, ki ga vodi prof. Miloš Pahor in ki ga sestavljajo Irena Pahor, Erika Buzečan in Tom Hmeljak. Na koncu pa so prišli vsi na svoj račun. Oblečeni v pisane Galebove majice so preplavili oder Kulturnega doma ter združeno zapeli «Lepo je v naši domovini biti mlad». Slavnostni kulturni spored je dopolnila skupina Mladinskega gledališča iz Ljubljane, ki je uprizorila Bevkove «Pastirce pri kresu in plesu». Nastopili so Olga Grad, Milena Grmova, Silvij Božič in Sandi Pavlin. Režiral je Božo Šprajc, dramatiziral Milan Jesih, glasbo pa si je omislil Tomaž Pengov.

Vmes je, kot rečeno, spregovoril Lojze Abram, medtem ko je napovedovalka Savina Remčeva med drugim prebrala voščila raznih Galebovih sodelavcev, ki se slovesnosti niso mogli udeležiti. Čestitke in voščila so poslali Danilo Gorinšek, Stana Vinšek, Vlado Kogoj, Vojan Tihomir Arhar, Neža Maurer in urednik koroške revije Mladi rod Tomaž Ogris. Pred mikrofonom pa je voščila prinesel v svojem ter v imenu urednika Pionirja Marka Aljančiča ter Pionirskega lista Valterja Samideja urednik otroške revije Ciciban Božo Kos.

Lojze Abram, ki je pozdravil občinstvo ter se zahvalil vsem, ki so pri Galebu kakorkoli sodelovali, se je posebej spomnil Galebove mamice Mare Samse, nato Milana Jereba, ki je nadaljeval njeno delo ter drugih vidnejših sodelavcev. Zaključil pa je z željo, da bi otroci tudi v prihodnje zvesto čuvali in ohranili poznejšim rodovom našo najdražjo dediščino — lepo slovensko besedo, ki jo že 25 let neprekinjeno prinaša revija Galeb.

Danes se poročita
MIRAN PEČENIK
in
MAGDA NADLIŠEK
Novoporočencema želijo mnogo sreče na skupni poti
ženinovi starši
in sorodniki

Danes se poročita na Katinari
MAGDA NADLIŠEK
in
MIRAN PEČENIK
Čestita jima Prosvetno društvo Lonjer - Katinara.

Tržaški partizanski pevski zbor želi svojemu članu
MIRANU PEČENIKU
in
družici MAGDI NADLIŠEK
vse najboljše v novem skupnem življenju.

Danes nastopata skupno življenjsko pot
MAGDA NADLIŠEK
in
MIRAN PEČENIK
Mnogo sreče in razumevanja jima želijo
nevestini starši
in sorodniki

ŠOLA GLASBENE MATICE
Trst

V torek, 29. maja, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu

III. ZAKLJUČNA AKADEMIJA

Sodeluje mladinski pevski zbor Glasbene matice

Vljudno vabljeni!

ZAHVALA

Pripravljalni odbor za poimenovanje osnovne šole na Opčinah po Francetu Bevku se želi iskreno zahvaliti vsem, ki so kakorkoli pomagali pri naši pobudi od prve zamisli do končne izpeljave. Naše posebne hvaležnosti naj bodo deležni:

Zavod za šolstvo SRS, pedagoški svetovalec prof. Sivec, Društvo prijateljev mladine Slovenije, založba Mladinska knjiga; osnovni šoli Franceta Bevka iz Ljubljane in Srečka Kosovela iz Sežane ter srednja šola «Srečko Kosovel» z Opčin; Atilij Kralj za arhitektonsko ureditev Bevkovega spomenika, župnik Viljem Žerjal za blagoslovitev, Hranilnica in posojilnica na Opčinah ter podjetje Malalan - Benčina za tehnična dela; Združenje staršev, Bevkovi sorodniki, učiteljstvo in govorniki; oblikovalci spominskega zbornika, razstave, lepaka in značk; javna občila, prosvetne in športne organizacije ter ansambel Rdeči nagelj, ženski in moški pevski zbor Tabor, cerkveni pevski zbor in gledališki igralec Stane Raztresen.

Zahvaljeni vsi, ki so z zamislimi, delom, prispevki ali kakorkoli drugače pripomogli, da je Bevkovo slavje tako lepo uspelo v kulturnem, organizacijskem in družabnem oziru.

Pripravljalni odbor

POMAGAJMO ČRNI GORI!

ODISEJADA ŠKEDENJSKE OSNOVNE ŠOLE

Poimenovanje brez... «poimenovanja»

Veto italijanskih učiteljev preprečil postavitev doprsnega kipa I. Grbca na šolsko dvorišče in slavnostno poimenovanje

Kaj je s poimenovanjem slovenske osnovne šole v Škednju? Vprašanje se vleče že preveč časa in je že skrajni čas, da o njem spregovorimo in seznanimo javnost, slovensko in italijansko, navadne ljudi in tiste, ki držijo v svojih rokah niti oblasti, o še enem primeru nedopustnega zavlačevanja na račun slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Izhodiščno točko tega protestnega članka nam nudi samo ministrstvo za šolstvo, ki je ob koncu lanskega šolskega leta odobrilo prošnjo za poimenovanje škedenjske osnovne šole po domačinu, pedagogu, skladatelju in dirigentu Ivanu Grbcu. Šola je torej uradno že poimenovana po velikem Škedenjcu, o čemer priča tudi napis na marmornati plošči pred vhodom na dvorišče. Pripravljalnemu odboru, ki ga sestavljajo Prosvetno društvo «Ivan Grbec», Dom Jakoba Ukmarja, Združenje staršev in učno osebje, je tako preostalo še veliko breme slovesnega poimenovanja. In prav tu se je zataknilo.

Odbor je odločil, da bodo postavili doprsni bronasti kip Ivana Grbca, delo akademskega kiparja Zdenka Kalina iz Ljubljane, na šolsko dvorišče ter se tudi okvirno domenil o datumu slovesnosti, 27. maja. Prošnjo za postavitev kipa so Škedenjci vložili februarja letos na občino, nato pa so organizirali tudi nekaj uspešnih vaških prireditev,

da bi na njih zbrali finančna sredstva za poimenovanje.

Mesec kasneje, marca, je ravnatelj italijanske osnovne šole «Ezio De Marchi», ki ima svoje prostore kjer slovenska šola, sklical konferenco učnega osebja, na kateri so se italijanski učitelji izrekli proti postavitvi kipa na dvorišču, češ da bi motil otroke pri igrah. Pri tem moramo tako dodati, da je prostor, ki so ga izbrali člani pripravljalnega odbora, povsem ustrezen in bi kip nikakor ne bil v napoto učencem. O postavitvi kipa na dvorišče je namreč izdal pozitivno mnenje tudi rajonski svet. Združenje staršev italijanske šole se ni izreklo ne «za», ne «proti» postavitvi. Besedo je prepustilo občini, češ da ni odgovorno za tako vprašanje.

Italijanski učitelji se niso omejili le na dano negativno mnenje, temveč so pisali na šolsko skrbništvo, da bi tako preprečili slovensko poimenovanje, kar vsekakor ne spada med njihove pristojnosti.

Ker se ni stvar v dveh mesecih premaknila z mrtve točke, so bili člani pripravljalnega odbora prisiljeni premakniti poluradni datum slovesnosti poimenovanja od 27. maja na 17. junij v upanju, da bo ta datum vendarle obveljal.

Motili so se. Prejšnji teden so imeli predstavniki pripravljalnega odbora sestanek z načelnikom oddelka za šolstvo pri tržaški občini Gerinom. Slednji jim je dejal, da je šolsko škrbništvo poslalo na občino pismo, v katerem se izreka proti postavitvi kipa Ivana Grbca na šolsko dvorišče. V pismu naj bi tudi pisalo, da ne morejo trije razredi slovenske šole vsiliti svoje mnenje italijanski, saj v vsej povojni dobi odločno odklanjamo, da bi nam delili pravice glede na našo številčnost, vseeno pa moramo opozoriti šolsko skrbništvo, da šteje škedenjska slovenska osnovna šola štiri razrede in en oddelek otroškega vrtca. Pri vsem tem preseneča tudi «sreča», ki so jo imeli italijanski učitelji, saj so se njim na stežaj odprla vsa težka vrata počasne italijanske birokracije, tako da je njihov protest takoj prišel do šolskega skrbništva in od tu do občine. Pripravljalni odbor za poimenovanje škedenjske šole ni imel te «sreče».

O poimenovanju so v ponedeljek razpravljali tudi na občinski seji in odložili razpravo zaradi nadaljnjih ugotavljanj na čas po volitvah. Kaj to pomeni? Pomeni, da bo moral pripravljalni odbor za poimenovanje škedenjske šole po Ivanu Grbcu spet preložiti datum slovesnosti; pomeni, da bodo slovesnost lahko izvedli šele v jeseni ob začetku prihodnjega šolskega leta in pomeni tudi, da se je doslej občinska uprava «melonarja» Cecovinija prav malo ali nič pozanimala za slovesnost poimenovanja škedenjske šole. (šč)

DANES V ZGONIKU

Zaključna šolska prireditev

Zaradi razpisa predčasnih parlamentarnih volitev bo letos končal predčasno tudi šolski pouk, zato se v teh dneh kar vrstijo zaključne šolske prireditve. Danes ob 19. uri bo taka prireditev v prostorih osnovne šole v Zgoniku, ko se bodo učenci 3., 4. in 5. razreda šole s celodnevnim poukom predstavili svojim staršem in prijateljem mladine z običajnim bogatim in pestrim sporedom. Podobna zaključna šolska prireditev, ki bo kot običajno zadobila obeležje vaškega praznika, bo v sredo pri Briščikih, ki jo bodo pripravili domači osnovnošolski otroci.

Za torek, 29. t.m., pa je najavljen v Koludrovci piknik za vse osnovnošolske otroke iz zgoniške občine, ki ga organizirajo starši, učiteljstvo in ŠK Kras. Otroci 3., 4. in 5. razredov si bodo predvidoma zjutraj ogledali jamo pri Briščikih, na pikniku pa bodo tudi razne igrice, tekmovanja v poligonu in zabavne igre. Vsi prisotni in nastopajoči bodo prejeli v dar spominsko kolajno. —bs—

Zaključna prireditev učencev II. razreda katinarske šole

Sergej Prokofjev, ruski skladatelj in pianist, mojster moderne opere, je poleg mnogih drugih sonat, modernih oper, koncertov za razna glasbila, skomponiral tudi glasbeno pravljico «Peter in volk». In prav to pravljico so si dijaki drugega razreda srednje šole na Katinari izbrali za zaključno prireditev, ki je bila v petek. Ni šlo torej za običajno recitacijo, ampak za mimično igro, kar je na naših šolah zaenkrat še redkost. Za nastop je dijake odlično pripravila profesorica glasbene vzgoje Edith Canzianijeva. Dijaki si z mimiko, z usklajenimi in harmoničnimi gibi predstavili svojim sošolcem, profesorjem in ravnatelju Prokofjevo pravljico o Petru, ki se kljub dedovim opozorilom rad potepa po gozdu in je velik prijatelj živali, o požrešnem volku, ki prav tako živi v gozdu, a ki je za svojo požrešnost na koncu seveda kaznovan.

PODPREDSEDNIK SENATA IN ČLAN VODSTVA KPI VČERAJ V TRSTU

Valori: Dobri programi ne zadostujejo če je njihovo izvajanje prepuščeno KD

Budin o nevarnosti razpršitve slovenskih glasov - Lokar (SSk): Manjšina naj bo subjekt pri odločanju o razvoju dežele - Danes v našem mestu Signorile (PSI) in Quercioli (KPI)

Danes, zadnjo nedeljo pred volitvami, bosta v našem mestu dva vsedržavna politična voditelja: član vodstva KPI Elio Quercioli, ki se bo zvečer udeležil ljudskega praznika pri Koroščih, in namestnik tajnika PSI Claudio Signorile, ki pa ne bo imel tradicionalnih volilnih shodov, pač pa le srečanje s predstavniki krajevnih sredstev javnega obveščanja. Za zadnji teden volilne kampanje pa sta napovedana še dva vsedržavna voditelja: to sta notranji minister Rognoni, ki bo zaključil kampanjo za KD, in član vodstva PSI De Michelis, ki kandidira v našem mestu in bo zaključil volilno kampanjo socialistov.

Včeraj pa je bil v našem mestu član vsedržavnega vodstva KPI in podpredsednik senata Dario Valori, ki je na Trgu Goldoni orisal sedanji težavni položaj tako na gospodarskem, kot na socialnem in političnem področju, ter analiziral uspehe in neuspehe, ki jih je zabeležila politika nacionalne solidarnosti. Potem ko je naštel rezultate, ki so bili s to politiko doseženi na gospodarskem področju (zajezitev inflacije, preprečitev državnega bankrota), na področju javnega reda, v razkrinkanju raznih škandalov (odstop predsednika Leone-ja, obsodba bivšega ministra Tanassija), je Valori ugotovil, da je ta politika zašla v krizo zaradi odpora KD, da bi uresničila sprejete dogovore. Prav zaradi tega pa so komunisti postavili zahtevo po neposrednem sodelovanju v vladi, ne zato, ker bi se potegovali za ministrske stolčke, ampak, ker so izkušnje pokazale, da ne zadostujejo dobri programi, če je njihova izvedba prepuščena demokrščanskim ministrom.

Če bo KD vztrajala v svojem odklonilnem stališču — je še dejal Valori — bodo komunisti prešli v opozicijo. Toda KD in drugi se morajo zavedati, da ni mogoče vladati proti komunistom. Prav zato pa je potrebno, da KPI izide iz teh volitev okrepljena, da bo premagala demokrščanski odpor.

Pred Valorijem sta na volilnem zborovanju KPI spregovorila kandidat za senat Stelio Spadaro in kandidat za poslansko zbornico Miloš Budin, ki je v slovenščini poudaril, da bo mogoče reševati probleme Slovencev samo, če bo demokracija napredovala in če bodo konservativne sile poražene. Budin je tudi opozoril na nevarnost razpršitve slovenskih glasov in pozval vse Slovence, naj podprejo KPI.

Slovenska skupnost je priredila sinoči vrsto volilnih zborovanj na vzhodnokraškem območju. Na njih je kandidat za poslansko zbornico, tržaški občinski svetovalec prof. Aleš Lokar govoril predvsem o gospodarskem delu strankinega volilnega programa. Lokar je dejal, da odpira osimski sporazum naši deželi in še zlasti Trstu nove perspektive za vsestranski gospodarski razvoj. Pri celi vrsti infrastruktur, ki jih predvideva sporazum, pa je treba upoštevati tudi zahteve in potrebe slovenske narodnostne skupnosti. To velja še predvsem za ozemeljsko načrtovanje, kjer je treba vzeti v pretres tudi politično ceno, ki jo mora neka skupnost plačati in ki jo je slovenska skupnost že neštetokrat plačala. «Dovolj je z razpolaganjem po mili volji s slovensko zemljo, kar velja še posebej za industrijsko cono, za katero je SSk zahtevala drugačno ubikacijo,» je poudaril Lokar in ponovil zahtevo slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, da postane subjekt pri odločanju o razvoju naše dežele. Prav zato — je dejal Lokar — mora biti vsak sklep v zvezi z izvajanjem osimskega sporazuma sad dogovarjanja in ne enostranska odločitev vladnih predstavnikov, ne da bi bile stranke in preko njih prebivalstvo obveščene o vsebini dogovorov.

Za konec še običajna napoved prihodnjih volilnih shodov. Kot smo že omenili, bo član vodstva KPI Quercioli govoril na ljudskem prazniku na Koroščih ob 5. obletnici postavitve spomenika padlim. Poleg njega bosta govorila še sen. Jelka Gerbec in Paolo Nicolini. V okviru festivala komunističnega tiska na vrtu «Vatikana» pri Sv. Jakobu bodo ob 19. uri govorili pokrajinski tajnik Rossetti, Miloš Budin in posl. Cuffaro. Ob 10.30 pa bo v Ljudskem domu v Križu sestanek, posvečen vprašanju globalne zaščite Slovencev, na katerem bosta govorila sen. Jelka Gerbec in Miloš Budin.

Slovenska skupnost bo imela danes zborovanja ob 9.45 v Rojanu in pri Sv. Jakobu, ob 10.45 pri Sv. Ivanu in v Škednju, jutri pa ob 19. uri v Prebenegu, ob 19.30 v Mačkoljah, ob 20.00 v Dolini. Ob 20.30 pa bo v Ul. Donizzetti 3 na pobudo SSk okrogla miza o slovenski kulturi v zamejstvu ob sodelovanju Zorka Harreja, Milka Bambiča, Martina Jevnikarja in Marjana Pertota.

Socialisti napovedujejo za torek ob 16. uri na Trgu Garibaldi manifestacijo ženskega kolektiva PSI z udeležbo kandidatinje za poslansko zbornico Tiziane Fantini.

Oskrbovanje ostarelih se mora nadaljevati

Te dni so se sestale delavke, ki strežejo ostarelim občanom in ki so organizirane v sindikalni zvezi CGIL-CISL-UIL. Pregledale so položaj, ki je nastal okrog vprašanja omenjene oskrbe. Te storitve naj bi namreč v teh dneh sploh odpadle, saj niti zdravstveni konzorcij, niti krajevne ustanove, in med temi zlasti tržaška občinska uprava, niso doslej storili ničesar, da bi bila ostarelim zagotovljena oskrba. Prisotne so soglasno postavile zahtevo po ureditvi tega vprašanja na način, ki bo zagotovil opravljanje oskrbe tudi v prihodnje, s čimer je seveda povezan tudi problem njihove nadaljnje zaposlitve. V ta namen so poverile vodstvu sindikalne zveze nalogo, da nastopi na vseh ravneh za ureditev tega perečega vprašanja.

PROTESTNA AKCIJA ZARADI STRELIŠČA PRI REPENTABRU

Finančni stražniki za 2 uri prehiteli demonstrante WWF

Strelne vaje so izvedli pred napovedano uro, ne da bi o tem obvestili občinsko upravo - WWF bo zadevo prijavil sodišču

Demonstranti Mednarodnega sklada za naravo WWF so včeraj zjutraj demonstrirali na strelišču pri Repentabru proti vojaškim vajam, s katerimi uničujejo tamkajšnje področje, ki — poleg tega, da se nahaja v neposredni bližini državne meje — spada v cono zaščiteno z deželnim urbanističnim načrtom. Skupina demonstrantov, bilo jih je kakih 30, se je odpravila ob 7. uri z Repentabra proti strelišču, kjer naj bi imeli ob 8. uri finančni stražniki strelne vaje. Da ne bi prišlo do incidentov pa so slednji opravili vaje že dve uri prej, tako da je bilo ob prihodu demonstrantov strelišče popolnoma prosto. To je izzvalo protest predstavnikov WWF, ki so ostro obsodili početje vojaških oblasti. Te so namreč dovolile, da so opravili strelne vaje ob urah, za katere niso obvestili prebivalstva, tako da bi lahko prišlo tudi do morebitnih nesreč. Zaradi tega bo WWF prijavil zadevo sodišču.

Potem ko so demonstranti v spremstvu agentov javne varnosti v civilu in v uniformah obkrožili strelišče, so se ustavili v Repnu, kjer jih je sprejel repentabrski župan Pavel Colja, ki je predstavnikom WWF izrazil svojo solidarnost. Obenem je poslal vojaškim oblastem protestno noto, ker so izvedle strelne vaje v času, ki ni bil predhodno javljen občinski upravi. Ta ni mogla tako obvestiti občane o nevarnosti, ki bi jim lahko pretila. Repentabrska občinska uprava je že večkrat poudarila v preteklosti svoje nasprotovanje bodisi strelišči kot njegovemu uporabljanju.

Svojo solidarnost in odobravanje z akcijo, ki jo je izvedel WWF, je izrazilo tudi uredništvo petnajstdnevnika «Ponterosso - Rusi most». Ta je bil prvi in edini časopis, ki je že pred mesecem dni opozoril na položaj na strelišču pri Repentabru, pravi ustrezno poročilo uredništva.

NAŠI UMETNIKI RAZSTAVLJAJO

Zuljan v «Teatro Romano» in Grom v Kraški hiši

Ponovno lahko ugotavljamo, da je slovenska likovna ustvarjalnost in razstavnost v Trstu zelo živa. Sinoči smo prisostvovali kar dvema otvoritvama umetnostnih razstav. V eni središčnih galerij je odprl osebno razstavo prof. Boris Zuljan, v Repnu na Krasu pa akademski slikar Bogdan Grom.

Prof. Boris Zuljan je v galeriji «Teatro Romano» dal na ogled kakih dvajset svojih olj, prvenstveno pokrajin. Čeprav se pri Zuljanu opažajo neke nove težnje, ki nakazujejo v abstraktno smer, je vendarle še vedno aktualna figurativnost, bolj sveže in močne se nam zdijo barve, tako da postaja Zuljan odločen kolorist, v tem ko so bile do pred nedavnim razen kakega redkega rumenega ali rdečega prebliska njegove barve razmeroma motne, pa čeprav nikoli ne medle. Njegova razstava, ki bo trajala do 10. junija, je še ob odprtju priklicala veliko občinstva.

Prav tako se je zbralo veliko ljubiteljev našega Krasa in likovne umetnosti sinoči v Kraški galeriji v Repnu, kjer je odprl svojo razstavo akademski slikar Bogdan Grom. Kot je znano je Bogdan Grom, ki se je pred 22 leti izselil iz Trsta v ZDA, pred dnevi zaključil svojo osebno razstavo v tržaški občinski galeriji, kjer pa je dal na ogled v glavnem fotografske posnetke svojih velikih skulptur, ki jih je postavil v raznih ameriških središčih, ter nekaj manjših plastik in dve stenski preprogi. V galeriji Kraške hiše v Repnu pa se je predstavil povsem drugačen. Iz tržaške občinske galerije je prenesel v Repen le veliko stensko preprogo, ki prikazuje kraški suhi zid. K temu je dodal tri dela, in sicer eno olje, en «batik» in eno risbo, ki pa nosijo datume izpred 20 ali celo 25 in so torej dela, nastala preden je Grom zapustil svoj rodni Trst in se preselil čez Atlantik v ZDA. Ob vsem tem pa je v Kraški galeriji še deset Gromovih povsem novih del, ki bi jih le stežka mogli karakterizirati. Vtem ko se nam zdi, da gre za nekakšne večplastne lepljenke, pravi Grom, da so to grafike. Vsekakor gre za večbarvne, večplastne kompozicije, o katerih bo strokovno oceno dal kritik. Mi le beležimo odprtje nove razstave v Kraški galeriji, ki je občinstvu dostopna le o praznikih in nedeljah, in sicer od 11.00 do 12.30 ter od 14.00 do 18. ure. Gromova razstava bo trajala mesec dni, do 24. junija.

FRE

Dva Avstralca v tržaški bolnišnici

Fiat 500, ki ga je po Miramarskem drevoredu proti Sesljanu upravljala 25-letna Daniela Guesu, je včeraj popoldne v višini sladoledarne Pipolo povozil dva avstralska državljana, 73-letnega Renata in 48-letnega Claudia Puick, ki sta prečkala cesto. Oče, Renato, si je prebil čelo, ključnico, nekaj reber, levo roko in levo piščal ter se bo moral zdraviti 50 dni, sin Claudio, pa bo ozdravel v 20 dneh. Zadobil je udarec v glavo in še druge po telesu.

Fiat 127 podrl Križana

V noči med petkom in soboto je na obalni cesti v višini gostilne «Tenda rossa» fiat 127 podrl 59-letnega delavca Jožefa Košuto iz Križa 342, ki je prav tam prečkal cesto. Moški si je zlomil zapestje leve roke in gleženj desne noge. Z rešilcem Rdečega križa so ga prepeljali na ortopedski oddelek tržaške bolnišnice. Ozdravel bo v 40 dneh. Avtomobil je v smeri proti mestu upravljal 21-letni Guido Carpinteri iz Ul. Beccaria 8.

Sporočamo žalostno vest, da nas je nepričakovano zapustil naš dragi

MIRKO SARDOČ

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, 28. maja 1979, ob 16. uri v Kopru.

Žalujoča žena, hčere, sinovi, sestra in bratje z družinama ter drugo sorodstvo

Prečnik, Koper, 27. maja 1979

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega

PINOTA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, mladini, g. župniku, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način sočustvovali in ga spremili v tako velikem številu na zadnji poti.

SVOJCI

Klanec, Prosek - železniška postaja, Briščiki, 27. maja 1979

ZAHVALA

Ob izgubi moje ljube mame

MARIJE MALALAN vd. SOSIČ

Potrta od bolečine in ganjena, ko se je po dolgi in mučni bolezni moja mama spet vrnila na svoje drage Opčine, se zahvaljujem vsem, ki so jo spremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Ivančku Hrovatinu in dr. Edkotu Joganu za vso nego v začetku mamine bolezni, sorodnikom in prijateljem, ki so mi bili ob strani, župniku, cerkvenemu pevskemu zboru, vsem darovalcem cvetja in mojim dragim kolegom za pomoč in razumevanje v teh težkih trenutkih.

Iz srca hvala Lidija

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame

FRANJE PIŠČANC roj. FAJDIGA

se zahvaljujem vsem, ki so počastili njen spomin

Sin Vlado

Trst, 27. maja 1979

Ob 4. obletnici smrti svojega ljubljenega in nepozabnega moža

ANTONA GRGIČA

se ga vedno spominja neutolažljiva žena Marija

Gropada, 27. maja 1979

OBISKUJEJO GA SLOVENSKI IN ITALIJANSKI OTROCI

Otvoritev razširjenih prostorov repentabrskega otroškega vrtca

Skupna zaključna prireditev slovenske in italijanske sekcije

S prisrčno slovesnostjo so včeraj na Colu predali svojemu namenu razširjene prostore otroškega vrtca, ki je lepo in dodobno urejen ter bo v celoti ustrezal potrebam slovenske in italijanske sekcije v repentabrski občini. Dela je izvedla repentabrska občinska uprava s sredstvi (65 milijonov) iz komisarskega proračuna iz leta 1976. Celotno površino stavbe otroškega vrtca so z razširitvijo skoraj podvojili, saj so prejšnjim 219 kv. m dodali še 159 kv. m, tako da trenutna skupna površina znaša 378 kv. m.

Župan dr. Pavel Colja je najprej pozdravil številno občinstvo in ugledne goste, med katerimi naj omenimo šolskega skrbnika Angiolettija, šolskega nadzornika Boleta, openskega ravnatelja Strnada, poobläščenca predsednika deželnega sveta Iskro, zgoniškega župana Guština, predsednika deželnega nadzornega odbora Gregorija in druge. Naglasil je, da je to eno izmed javnih del, ki se jih je občinska uprava lotila z veliko vnemo za izboljšanje socialnih struktur v repentabrski občini. Colja je ugotovil, da se otroci slovenskega in italijanskega otroškega vrtca igrajo skupaj, se spoštujejo in živijo v duhu iskrenega sodelovanja. Želel je, da bi taki odnosi med njimi ostali tudi tedaj, ko bodo dorasli in da se bo vzpostavilo sožitje in spoštovanje med obema tukaj živečima narodnostnima skupnostima, ki trenutno žal, živita pod pritiskom umetne šovinistične gonje.

Po prerezanju tradicionalnega traka so si navzoči ogledali lepo urejene in okrašene prostore. Sledil je prisrčen kulturni spored, v bistvu zaključna šolska prireditev, ki sta jo pripravili obe sekciji otroškega vrtca. Z izrazito ljubkostjo so slovenski in italijanski otroci podali dva zelo posrečena prizorčka, zatem pa so še zapeli nekaj pesmi, zadnjo celo skupaj, kar je izzvenelo kot himna, ki poziva k bratstvu in sožitju. Otroci zaslužijo za ta nastop res vso pohvalo, ne smemo pa pozabiti na veliko prizadevnost njihovih vzgojiteljic in pa na gostoljubnost staršev, ki so prisotnim pripravili tudi bogato zakusko.

— bs —

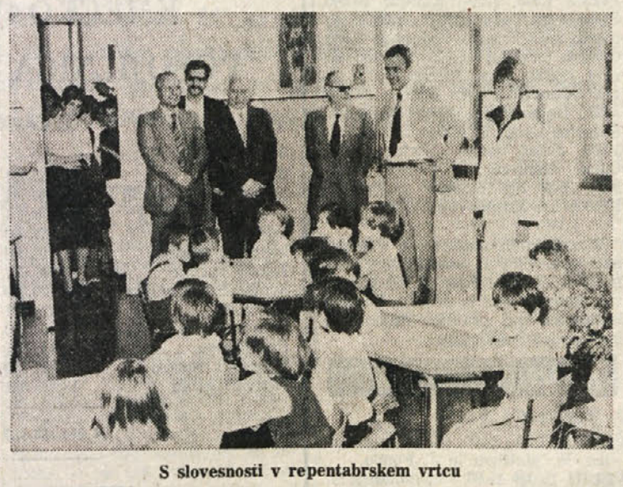

S slovesnosti v repentabrskem vrtcu

Uspešen glasbeni nastop najmlajših z Repentabra

Odsek za glasbeno vzgojo prosvetnega društva «Kraški dom» z Repentabra je priredil prejšnjo nedeljo zaključni nastop gojencev. Po letu dni so se namreč spet zbrali, da bi pokazali, kaj so se bili naučili. «Z veseljem ugotavljamo, je v svojem uvodnem govoru poudarila Elena Počkaj, da so tudi letos nadaljevali z glasbeno vzgojo vsi otroci, ki so se bili lani vpisali, obenem pa je k tečaju pristopilo še nekaj novih. To pomeni, da jim je glasbena vzgoja všeč, nam pa je v zadoščenje, ker spoznavamo, da ni bil naš trud zaman. Trdno upamo, je nadaljevala Počkajeva, da se bo tečaj z uspehom nadaljeval, kajti zavedati se moramo, da bomo v prihodnje lažje gradili, če bomo že pri najmlajših postavili trdne temelje».

Govornica je med drugim napovedala, da se v okviru društva snuje ustanovitev mladinskega pevskega zbora. To je dejal tudi predsednik društva Milko Križman, ki je posebej poudaril pomen glasbene vzgoje ter dela z mladimi sploh.

Glasbeno šolo obiskuje 25 otrok, vadi pa jih Vesna Guštin-Grilanc. Na razna godala so na nedeljskem zaključnem nastopu zapeli in zaigrali petnajst skladb, med katerimi tudi nekaj ritmično dokaj zahtevnih. Posebej naj omenimo Bitenčevo «Hi, konjiček», narodno «Bosansko kolo» in «Barcarolo» Čajkovskega, zaključili pa so z narodno «Slovenski smo fantje», ki je postala himna. Na harmoniko sta spremljala Rudi Purič in Pavel Kalc.

Nastop so številni starši nagradili z dolgim aplavzom, v vseh pa se je utrdila želja, da bi se takšna dejavnost najmlajših nadaljevala in razvijala.

SPREJELI VRSTO UPRAVNIH UKREPOV

SEJA OBČINSKEGA SVETA NA REPENTABRU

Četrtkovo zasedanje repentabrskega občinskega sveta se je sicer precej zavleklo, vendar pa dnevni red ni obsegal posebnih točk in večina sprejetih sklepov je bilo zgolj upravnega značaja. Med važnejšimi sklepi moramo omeniti: prostore dosedanje kopalnice bodo preuredili in z razpoložljivim zneskom 6 milijonov lir bodo pridobili še eno dvorano za potrebe PD Kraški dom in prostore za občinsko knjižnico; v občinski proračun za leto 1979, ki so ga že prej odobrili, so vnesli nekatere tehnične popravke; v skladu z možnostmi, ki jih nudi najnovejša zakonodaja, bodo povečali občinski organik še za eno uradniško mesto; kar zadeva občinski gradbeni pravilnik, so odobrili dve spremembi in sicer so sestavo gradbene komisije povečali še za mesto enega izvedenca, ki naj bi pripadal svetovalski manjšini, privolili pa so tudi, da so v zgradbah javne koristi lahko sanitarije brez oken, vendar pa je obvezna namestitev forsirane ventilacije;

V uvodnem poročilu je župan dr. Pavel Colja poročal o poteku številnih javnih del, ki jih občina trenutno vodi. Otroški vrtec je že dokončan (o tem poročamo na drugem mestu), pričelo se je izkopavanje temeljev za telovadnico-socialni center, slačilnice ob nogometnem igrišču so že dokončane in v kratkem bodo uredili tudi nogometni pravokotnik, razširitev osnovne šole je v teku, dopolnili pa bodo še javno razsvetljavo in uredili nekatere poljske poti. Predstavniki svetovalske manjšine so postavili tudi nekaj vprašanj, med katerimi naj omenimo vprašanje nedeljskega divjanja motokrosistov po hribovskih poteh in travnikih.

Takoj na začetku zasedanja pa se je ob odobravanju zapisnika zadnje seje nekaj zataknilo. Manjšina je glasovala proti in duhovi so se precej razburili. Načelnik svetovalske manjšine je oporekal županovi izjavi na zadnji seji, ko je njegovi skupini izrecno očital, da sploh ne daje nikakršnega doprinosa in da je povsem odsotna iz vseh upravnih zadev. Karlo Guštin je s tem v zvezi prebral protestno izjavo, v kateri izpoveduje željo po konstruktivni prisotnosti in ustvarjalnem sodelovanju manjšine, ki hoče biti zastopana v vseh organih za dobrobit vseh občanov in obsoja zaprto stališče večine. Po številnih in odločnih, pa tudi polemičnih posegih predstavnikov svetovalske večine in manjšine so na koncu le prišli do zaključka, naj bi čimprej prišlo na politični ravni do sestanka in preverjanja odnosov med KPI, PSI in SSk.

(bs)

Informacije za sestavo prijave dohodkov

Urad za stike z občinstvom pri finančni intendanci obvešča, da bosta od ponedeljka dalje delovala dva urada (soba 82 v drugem in soba 113/A v tretjem nadstropju palače finančne intendance) na razpolago občinstvu z nasveti za sestavo letne prijave dohodkov. Urada bosta poslovila ob delavnikih od 8.30 do 12.30.

Šolske vesti

Danes, 27. t.m., bo odprta razstava risb in ročnih del v nabrežinski osnovni šoli od 9. do 12. ure in od 16. do 20. ure. Vabljeni vsi!

Osnovna šola v Zgoniku vabi na zaključno šolsko prireditev za šolsko leto 1978-79 na temo: mednarodno leto otroka 1979. Recital z izvirno glasbo Adija Daneva, danes, 27. maja, ob 19. uri. Vabljeni vsi.

Osnovna šola Marica Gregorič pri Sv. Ani obvešča, da bo jutri, 28. t.m., zaključna šolska prireditev ob 11. uri v šolski telovadnici. Vabljeni vsi prijatelji otrok.

V četrtek, 31. t.m., ob 9. uri bo v šolskih prostorih osnovne šole «D. Kette» v Ul. sv. Frančiška 25, **proslava ob 80. obletnici Kettejeve smrti** z govorom Lada Premruja in zaključna šolska prireditev s sodelovanjem učencev šole Karel Širok. Ob tej priložnosti bo odprta razstava ročnih del. Vabljeni!

Poimenovanje osnovne šole v Mavhinjah po Josipu Murnu Aleksandrovu. Učiteljski zbor osnovne šole v Mavhinjah se je sestal pod predsedstvom didaktičnega ravnatelja Mira Tavčarja dne 25. maja 1979 in osvojil predlog staršev in vaščanov, da se osnovna šola v Mavhinjah poimenuje po slovenskem pesniku **Josipu Murnu Aleksandrovu.** Zbrani učiteljski zbor je zato zaprosil šolskega skrbnika, naj uredi vse potrebno za poimenovanje šole.

Osnovna šola P. Voranca in vrtec v Dolini vabita na zaključno šolsko prireditev, ki bo danes, 27. maja, ob 18. uri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

Osnovna šola Karel Širok v Ul. Donadoni vabi na razstavo risb in ročnih del, ki bo danes in jutri, 28. t.m., od 8.30 do 12.30.

Razstava ročnih del in risb celodnevne osnovne šole v Žavljah in pri Koroščih bo v prostorih žaveljske šole še danes, 27. t.m., od 9. do 11. ure.

Razna obvestila

IDRIJA — NUJNO

Obveščava vse dosedanje udeležence vsakoletnega snidenja bivših idrijskih realčanov v Idriji, da letos uradno snidenje iz tehničnih razlogov odpade, da pa isto v prihodnjem letu, kot običajno prvo nedeljo meseca junija, nadaljuje svoj ciklus.

Tako je sporočil tov. Srečko Lokar.

Stanko Vuga in Stanko Starec

PD Lonjer - Katinara sporoča, da bo vaja za nastop 10. junija na tovariškem srečanju Lonjercev v Prestranku jutri, ob 20.30 v društvenih prostorih.

PD Lonjer - Katinara sporoča, da sprejema prijave za srečanje v Prestranku 10. junija vsak dan v večernih urah v društvenih prostorih. Na razpolago je tudi avtobus za tiste, ki nimajo lastnega prevoznega sredstva.

Sekcija VZPI-ANPI iz Križa sporoča vsem svojim članom, da je izlet v Marzabotto, Arezzo in Firence, predviden za 16. in 17. junij, prenesen na začetek septembra t.l. zaradi pomanjkanja ležišč.

Namesto zgoraj omenjenega izleta bomo v drugi polovici junija organizirali enodnevni izlet v Gonars, Benečijo in Čento.

Društvo slovenskih upokojencev v Italiji prireja v sredo, 30. maja, ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20 **predavanje o zdravstvenih problemih upokojencev.** Predavala bo dr. Sonja Mašera. Po predavanju bo pogovor tudi o izletih. Vabljeni!

Sporočilo dolinske sekcije KPI

Sekcija PCI - KPI občine Dolina je na svoji redni seji, poleg običajne obravnave vsega dogajanja na občinskem ozemlju, razpravljala o zadržanju nekaterih občinskih svetovalcev SSk in KD v občinskem svetu in o tiskovnih poročilih SSk.

Glede poteka sej občinskega sveta priporoča sekcija občanom, da se udeležijo sej in se osebno prepričajo o korektnosti, doslednosti, odprtosti in enotnosti, ki jo občinska uprava (KPI-PSI) vsakodnevno uresničuje v praksi in ne z deklarativnimi izjavami.

V zvezi s tiskovnimi poročili SSk pa ponovno vabi občane, naj vsebino poročil preverjajo. Tako npr. v zvezi z ambulanto v Ricmanjih, kjer je o tem bil večkrat govor na javnih sestankih cele vasi in je bila vseskozi prepuščena odločitev domačinom. Tako naj npr. občani preverijo, koliko v resnici nekateri svetovalci SSk poznajo zdravstveno reformo in v kolikšni meri dosledno podpirajo tiste, ki se za reformo zavzemajo z dejanji in ne samo z besedami. Tako bodo občani lahko ugotovili jeseni, koliko je bilo v trileten občinskem planu «golega naštevanja», kot pravi tiskovno poročilo sekcije SSk.

Občanom prepuščamo tudi presojo o «volilnem golažu» občinske uprave in tiskovnih poročilih SSk.

Razstave

Jutri ob 11. uri bodo v prostorih hotela Jolly odprli razstavo del avstrijskih portretistov. Razstava bo odprta do 3. junija.

V galeriji «Teatro Romano» je razstava del tržaškega slikarja Borisa Zuljana. Razstava bo odprta do 10. junija.

V umetnostni galeriji «Il Mandracchio» v Miljah je razstava del slikarja Enza Marsija. Odprta bo do 10. junija.

Do 24. junija bo v Kraški galeriji razstava del umetnika Bogdana Groma.

V občinski umetnostni galeriji na Trgu Unità razstavlja svoja dela tržaški slikar Emidio Eredità. Razstava bo odprta do 29. maja. Ogled ob delavnikih od 10. do 13. ure in od 17. do 20. ure, ob praznikih od 10. do 13. ure.

V galeriji Forum v Ul. Coroneo 1 je odprl razstavo svojih manjših skulptur znani kipar **Simon Benetton,** na gradu Sv. Justa pa razstavlja večje število svojih del na raznih trgih v Trstu, pod naslovom «Skulpture v Trstu».

V umetnostni galeriji «Rossoni» bo do četrtka, 31. maja, razstavljala Tatiana.

V razstavni dvorani palače Costanzi je odprta razstava «Wagnerjeva šola 1894 - 1912: ideje, nagrade, natečaji».

V prostorih tržaškega **Slovenskega kluba** v Ul. sv. Frančiška 20 razstavlja svoja dela **Silvij Pečarič** iz Milj. Razstavo akriličnih slik si lahko ogledate vsak dan v uradnih urah in zvečer od 18. do 22. ure.

GALERIJA
«TEATRO ROMANO»
Ul. Donota 20 Trst

ima na razpolago dela:
DEMETRIJA CEJA
ROBERTA HLAVATYJA
GRUPE &
ATILIJA KRALJA
RENZA POSSINELLIJA
DEZIDERIJA ŠVARE
FRANKA VECCHIETA
BORISA ZULJANA
EDIJA GANDRUSIJA
MARJANA KRAVOSA

URNIK:
ob delavnikih od 18. do 21. ure
ob praznikih od 10. do 13. ure

CIVILNO IN KAZENSKO SODIŠČE V TRSTU

obvešča, da se ob 10. uri dne 16. junija 1979 prične licitacija nepremičnine, ki ga sestavlja posestni list št. 124 v Valle San Bortolo c.t. 1. katastrska številka 2494/2 vinograd in katastrska štev. 86 hiša (enonadstropna vila s stebriščem, bazenom in zemljiščem 870 kv. m), lastnik SITTER CLAUDIO BRUNO, osnovna cena 160.000.000 lir, minimalne višje ponudbe 1 milijon. Interesenti morajo deponirati 25 odst. osnovne cene v kavcijo in za kritje fiskalnih stroškov do 12. ure dne 15. junija 1979.

Rok za deponiranje salda: 20 dni po dokončni dodelitvi. Interesenti dobijo vse informacije na sodniji soba št. 240.

Trst, 27. aprila 1979

Vodja pisarne
(Rubini)

PROSVETNO DRUŠTVO - MAČKOLJE
vabi danes, 27. maja, na tradicionalni

PRAZNIK ČEŠENJ

Ob 14.00 odprtje kioskov

Ob 16.00 začetek kulturnega programa:
- MEŠANI PEVSKI ZBOR «SLAVEC» IZ RICMANJ
- MEŠANI PEVSKI ZBOR IZ DIVAČE
- DOMAČI OTROŠKI PEVSKI ZBOR «SLOVENSKI ŠOPEK»
- KONCERT ANSAMBLA «L. HLEDE» IZ ŠTEVERJANA
- GODBA NA PIHALA «BREG»

Od 20. do 24. ure prosta zabava z ansamblom **«SUPERGROUP»**

Delovali bodo dobro založeni kioski s čevapčiči, klobasami in domačim vinom.

Pomnožene avtobusne zveze z mestom in okolico (avtobus št. 40)

V primeru slabega vremena bo praznik 3. junija

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
KULTURNI DOM

MIHAIL BULGAKOV
IVAN VASILJEVIČ
komedija v treh dejanjih in dveh delih

Prevod **Milan Jesih**
Scena **Niko Matul**
Kostumi **Marija Vidau**
Glasbena oprema **Ivo Meša**
Režija ZVONE ŠEDLBAUER

Danes, 72. maja, ob 16. uri ABONMA RED G dr.ga nedelja po premieri.

GLEDALIŠČE «F. PREŠEREN» BOLJUNEC

V torek, 29. t.m., ob 20.30 (ABONMA sobotni in nedeljski)

VZPI - ANPI
in PD Prosek - Kontovel
vabita na
SPOMINSKO SVEČANOST OB 35-LETNICI USMRTITVE TALCEV NA PROSEŠKI POSTAJI
ki bo **danes, 27. t.m., ob 16. uri.**

Sodelujejo: pevski zbor Vasilij Mirk, pevski zbor Tabor z Opčin, mladinski pevski zbor, harmonikarski ansambel podružnice Glasbene matice Prosek, godba na pihala s Proseka, recitatorji, taborniki družine Šumečih borov in Mladinski krožek Prosek - Kontovel.

Govornika: Boris Simoneta in Arturo Calabria.

PODRUŽNICA
GLASBENE ŠOLE
V DOLINSKI OBČINI

Jutri, 28. maja 1979, ob 20.30 v Kulturnem domu France Prešeren v Boljuncu

NASTOP GOJENCEV GLASBENE ŠOLE

Vljudno vabljeni!

Upravni odbor predšole v Čamporah, predstavniki staršev in Društvo Slovencev miljske občine sporočajo, da bo

vpisovanje v slovenski oddelek predšole v Čamporah

za otroke, rojene v letu 1974 - 1975 in 1976, v občinskem šolskem uradu v Miljah dne 31. maja od 16. do 18. ure; 1. junija od 16. do 18. ure ter dne 2. junija od 9. do 11. ure.

PODPORNO DRUŠTVO V ROJANU
VABI NA
88. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v nedeljo, 3. junija 1979, ob 9.30 in ob 10. uri dopoldne v drugem sklicanju v prostorih v Ul. Apiari št. 31 v Trstu (Rojan).

Dnevni red:
1. Poročilo tajnika
2. Diskusija
3. Razno

Trst - Rojan ODBOR

Učiteljstvo celodnevne osnovne šole od Domja in Ivan Trinko - Zamejski iz Ricmanj se iskreno zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način prispevali, da je šolska prireditev pri Domju ob zaključku šolskega leta tako dobro uspela.

Kino

Ariston 17.00 «Il gioco della mela». Vera Chypolva, Dagmar Blahova, Yiri Menzel.
Ritz 16.00—18.00—20.00 «Sbirri bastardi». Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Eden 16.00 «Travolti da un insolito destino nell'azzurro mare d'agosto». Giancarlo Giannini, Mariangela Melato. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Grattacielo 17.00—22.20 «Piccole labra». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom
Excelsior 17.15 «I ragazzi venuti dal Brasile». Gregory Peck. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice 16.30 «Obiettivo Brass». Sofia Loren. Barvni film.
Nazionale 16.30 «Sessomania». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 15.30 «Dio perdona io no». Terence Hill in Bud Spencer. Barvni film.
Filodrammatico 15.30—22.00 «Schiave del piacere». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.30 «Tutti a squola». Pippo Franco, Isabella Biagini, Lino Bonfi. Barvni film.
Moderno 15.30 «Il ladro di Bagdad». Kabir Bedi. Barvni film.
Aurora 16.00 «Filo da torcere». Clint Eastwood, Sandra Horke. Barvni film.
Capitol 16.30 «La tarantola dal ventre nero». Giancarlo Giannini, Barbara Bouchet. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 15.30 «Ernesto». Michele Placido. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Volta (Milje) 16.00 «Quel dannato pugno di uomini». Charles Bronson, Robert Redford. Barvni film.

Koncerti

AVDITORIJ

Danes, 27. t.m., ob 11. uri, bo zadnji «nedeljski koncert» s komornim orkestrom gledališča Verdi.

Danes je na sporedu, poleg priložnostne Poslovitvene simfonije Josefa Haydna, Mozartov koncert v G-duru za violino in orkester.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO
TRST

prireja v dneh 29. in 30. junija ter 1. julija

IZLET NA TRIGLAVSKO POGORJE

za srednješolsko mladino. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI (Ul. sv. Frančiška 20/II.) vsak dan od 11. do 12. ure.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

prireja ob prilik

8. SREČANJA SLOVENSKIH PLANINCEV

ki bo v nedeljo, 10. junija, v Podnarju pod Vrtačo na Koroškem, avtobusni izlet. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI (Ul. sv. Frančiška 20) vsak dan od 11. do 12. ure.

Predavanja

V avli [illegible] na filozofski fakulteti tržaške univerze bo jutri ob 17. uri predavanje o sedanjih perspektivah literarnega zgodovinopisja. Predaval bo prof. G. Petronio.

V prostorih Krožka za kulturo in umetnost (Ul. S. Carlo 2) bo jutri ob 18.30 prof. G. Steinboeck predavala o lepotah Zgornje Avstrije. Predavanje bodo spremljali diapozitivi.

Izleti

Danes, 27. maja, bo na progi Trst - Campo Marzio - Opčine - Trst (glavna postaja) **posebna vožnja s parno vleko.** Odhod bo ob 8. uri zjutraj, prihod na Opčine ob 8.40; odhod z Opčin ob 16. uri in prihod v Trst na glavno postajo ob 16.50. Prodaja vozovnic v turističnem uradu na Trgu Unità ali direktno na vlaku. Na postaji Campo Marzio bo odprta razstava o železnici v Furlaniji - Julijski krajini.

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo, 10. junija, avtobusni izlet na Koroško, na tradicionalno srečanje zamejskih planinskih društev, ki bo v Podnarju pod Vrtačo. Odhod iz Gorice ob 8.30 (zaradi volitev). Prijave sprejemajo na sedežu društva do vključno 4. junija.

Združenje Union priredi v nedeljo, 3. junija, izlet v Trbiž in k Belopeškim jezerom. Sprehod v naravi. Informacije in prijave na sedežu združenja v Ul. Valdirivo 30, telefon 64-459, vsak dan razen ob ponedeljkih, od 10.30 do 12. ure in od 17. do 19.30; ob četrtkih od 17. do 19.30 in ob sobotah od 10.30 do 12. ure.

PREDSINOČNJIM NA POBUDO VAŠKEGA ZDRUŽENJA STARŠEV

Posvet o šolstvu v Trebčah: pobuda, ki je vredna posnemanja

Posvet je razkril vrsto zelo zanimivih vprašanj, zlasti glede odnosov med starši in učitelji - Vaške organizacije se morajo še bolj približati šoli

Vprašanj, v katera je globlje posegel ali jih samo nakazal predsinočnji posvet o šolstvu v Trebčah, bi ne izčrpalo sto debatnih večerov. Slišali smo najrazličnejše ugotovitve, mnenja, nasvete, pozive in celo očitke. Nekaterim si se nehote nasmehnil, ob številnih drugih si se zamislil. Za vse, čeprav tako razdrobljene in nasprotujoče si med sabo, pa si jasno zaznal, da jih povezuje ena sama neprekinjena nit iskrene ljubezni do otroka, nadaljevalca in izpopolnjevalca naših naporov, da bi vsestransko izboljšali pogoje našega družbenega in narodnostnega obstoja.

Za kaj je pravzaprav šlo? Vsebino posveta bi težko razvrstili. Zasnovan je bil zelo široko, morda preširoko. Zajel je vse faze otrokovega šolanja, od otroškega vrtca do višje šole in poglobil zlasti prehode učenca z ene šole na drugo. Morda pa so se ravno iz te široke zasnove izluščile ugotovitve, ki so pokazale neki skupen imenovalec, to je večno dilemo o tem, kakšna naj bo otrokova vzgoja tako v družinskem kot šolskem okolju, in sicer vzgoja, ki se točno vklaplja v določen prostor in čas. V našem primeru v narodnostno ogroženem prostor ter družbenokulturno naglo se presnavljajoči čas. Z vso jasnostjo pa se je ob tem osnovnem problemu usklajevanja dvotirne vzgoje (družina - šola) pokazal še tretji tir, ki bi se moral z ostalima dvema na neki način spajati. Ta tretji je družbena skupnost, ki obkroža šolo in družino. Krajevna skupnost je skratka dolžna, da preko svojih organizacij (kulturnih, športnih in drugih društev) skrbi za pokončno otrokovo rast. Naše organizacije se tega žal še ne zavedajo v zadostni meri, ali pa nimajo dovolj energij in znanja, da bi lahko kaj naredile.

S to pobudo je trebensko Združenje staršev s predsednico Renato Collerig na čelu, ki je imela uvodno poročilo, in ob sodelovanju domačega prosvetnega društva Primorec nedvomno pokazalo veliko skrb in zanimanje za problem vzgoje in izobraževanja otrok. S tega sočenja je prav gotovo vsakdo odnesel nekaj dragocenih spoznanj. Pa naj so bili to starši, ki se ne bodo glede vzgoje nikdar rešili raznih dvomov, in naj so bili to vrtnarica, učitelj, profesorica, prosvetni delavec, psiholog, ali navadni kronist, kot jaz, ki že dolgo nisem prisostvoval tako neposrednemu, zavzetemu in neizumetničenemu seciranju šolske problematike. Brez dlak na jeziku so starši pokazali na najbolj zakotne meandre šolske vsakdanjosti. Vsakdanjost, kakor jo sami doživljajo, z zdravim razumom in zaupanjem, pa tudi s tesnobo, zaskrbljenostjo in neprikritimi dvomi. In šolniki so prav tako sproščeno odgovarjali na vprašanja, istočasno pa si tudi sami zastavljali nova vprašanja.

Kaj lahko žuli očete in matere? Otrokova uspešnost ali ne pri pouku, pa tudi njegova discipliniranost. Tako se je na posvetu izoblikovalo nenavadno vprašanje, ali so trebenski otroci res bolj nedisciplinirani od drugih. Očitno je vprašanje občuteno in odpira širši antropološki problem družbenega obnašanja vse vaške skupnosti. Iz posegov je bilo slutiti živo zavzetost in zanimanje. Nekdo si je zastavil vprašanje zakaj se na trebenski šoli kaže navzven tako malo dejavnosti; trebenska šola na primer nima svojega pevskega zborčka, ki bi nastopal na reviji «Naša pomlad», kot drugi itd.

Treba bi bilo organizirati v okviru vaških organizacij pošolsko dejavnost za otroke, je menil drugi.

Saj smo že poskušali, je vzkliknil tretji. Pričelj smo z zborčkom. V začetku je bilo 40 otrok, kmalu pa so ostali v petih.

To je tudi stvar koordinacije med šolo in starši ter društvom, se je spet nekdo oglasil. Predvsem pa bi bilo treba vzgajati starše. Če se bomo sami športno in kulturno udejstvovali, se bodo tudi otroci za nami.

Takšnih in podobnih misli je bilo veliko. Zanimiv in poučen je bil tudi poseg nekaterih šolnikov (psihologinje Alenke Tuta, ki je govorila o otroškem vrtcu, ravnatelja Bruna Kralja, prof. Rebulove in prof. Fondove za nižjo srednjo šolo ter prof. Padovanove za višjo šolo), ki so govorili zlasti o problemu motiviranja otrok. Konkretnih zaključkov ni bilo, je pa posvet prav gotovo v znatni meri dosegel svoj namen. Odprl je dialog med starši, šolniki in drugimi komponentami vaškega življenja, ki bo morda (in to iskreno upamo) popestril sodelovanje, utrl pot koristnim pobudam in utrdil v ljudeh zavest o nenadomestljivi vlogi šole pri razvoju naše narodnostne skupnosti.

(dk)

ŠD MLADINA

priredi v soboto, 2. junija 1979, ob 20.30 v prostorih Ljudskega doma v Križu

ZAKLJUČNI BALETNI NASTOP

Dejavnost gobarjev

Slovenska gobarska družina — Trst nadaljuje svoje delovanje spet s predavanjem in prikazovanjem diapozitivov.

Čeprav so vremenski pogoji odlični, saj prevladuje sončno in suho vreme, smo gobarji zelo razočarani s takim vremenom, ker nestrpno čakamo obilnega deževja.

Naslednje predavanje bo torej v petek, 1. junija, ob 20.30 na Opčinah v krožku ŠD Polet, Konkonelska ulica 1. Nereo Veljak nam bo spregovoril o geološki podobi Krasa, nakar si bomo lahko ogledali gobe-cevarke, predvsem gobane, lupljivke, mavle in turke.

Gobarji vabljeni!

Danes praznuje svoj 80-letni življenjski jubilej

JOŽE VOLPI - FUKS

Žena Angela, hčerka Milena, zet Aleksander, vnuki Jurij, Mitja, Erik mu iskreno čestitajo in kličejo: «Na mnoga zdrava leta!»

Čestitkam se pridružujeta prijatelja Aurelija in Slavko.

Včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 27. maja
JANEZ
Sonce vzide ob 4.23 in zatone ob 19.41 — Dolžina dneva 15.18 — Luna vzide ob 5.48 in zatone ob 20.57

Jutri, PONEDELJEK, 28. maja
GOJKO

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24,7 stopinje, najnižja 16,9, ob 13. uri 24,7 stopinje, zračni tlak 1017,9 ustaljen, vlaga 53-odstotna, nebo skoraj jasno, veter 15 km/h zahodnik jugozahodnik, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 26. maja sta se v Trstu rodila 2 otroka, umrlo pa je 10 oseb.

RODILA STA SE: Giulia Bonivento in Alessia Cepak.

UMRLI SO: 51-letni Nicola Santomauro, 81-letna Margherita Gabrielli vd. Grimaldi, 82-letna Carmen Martinelli vd. Salimbeni, 48-letni Giuseppe Cattarin, 91-letna Ines Zennaro vd. Tuccillo, 40-letna Francesca Aquilante, 58-letna Giuseppe Vocci, 67-letna Antonia Braico vd. Vigini, 61-letni Raffaele Passante in 85-letna Maria Antonia Anastasio.

OKLICI: čuvaj Aldo Penzo in bolničarka Laura Zorzetto, telefonski tehnik Sergio Spadoni in gospodinja Rosanna Danieli, trgovec Paolo Coronica in študentka Gabriella Milazzi, trgovec Giovanni Ardito in gospodinja Dolores Zollia, pomorščak Mauro Serafini in študentka Cinzia Saffioti, funkcionar marketinga Giorgio Jurissevich in perforatorka Tamara D'Este, uradnik Ermanno Dudine in uradnica Marina Delise, delavec Roberto Fabris in šolnica Roberta Morandini, težak Armando Petronio in gospodinja Albina Micol, skladiščnik Benito Vascotto in bolničarka Maria Luisa Cautero, pomorski častnik Diego Ghersevich in otroška vrtnarica Cinzia Doimini, uradnik Fulvio Piazza in trg. pomočnica Antonella Soldà, ladijski pleskar Silvano Zarl in frizerka Patrizia Liù Cignolini, univ. študent Ramadan Jibril in uradnica Claudia Norina Sebastianis, delavec Walter Gulli in trg. pomočnica Maria Piccinin, arhitekt Gianluigi Miazzi in šolnica Rossella Martini, študent Kim Contento in šolnica Brigitte Elisabeth Zinnenburg, uradnik Fabio Sponza in bolničarka Sabine Plumb, uradnik Ersi Fieramosca in trg. pomočnica Maria Cehic, tekstilni delavec Sante Bado in likalka Santa Buono, telefonski tehnik Loris Mauri in uradnica Nedda Busdon, bančni uradnik Vincenzo Umbrella in šolnica Marina Tecchiati, uradnik Nevio Sossi in trg. pomočnica Sandra Luxa, uradnik Tullio Hrovatin in uradnica Mariagrazia Delbello, geometer Roberto Maluta in uradnica Rossella Manente, študent Paolo Polenghi in uradnica Vanna Viezzoli, trg. pomočnik Sergio Paoletti in delavka Giuliana Iorio, univ. študent Sergio Viviani in uradnica Bruna Meula.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 7, Erta S. Anna 10, Ul. S. Cilino 36.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. štev. 732-627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141 - Božje polje; Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

LOTERIJA

BARI	85	3	64	87	38
CAGLIARI	43	81	59	73	36
FIRENCE	10	43	40	44	81
GENOVA	81	5	9	14	58
MILAN	63	16	77	45	15
NEAPELJ	43	27	35	38	45
PALERMO	22	89	44	29	15
RIM	59	40	3	47	66
TURIN	42	90	9	41	7
BENETKE	41	72	85	66	1

OBIŠČITE NAS NA

9. PRAZNIKU VINA

ki ga priredijo PD Slovenec in vinogradniki iz Boršta in Zabrežca in sicer **2., 3. in 4. junija!**

Pridite in postregli vas bomo s pristno domačo kapljico in specialitetami na žaru.

Mladinske Delovne Akcije **79**

INFORMACIJE:
SKGZ — TRST, Ulica sv. Frančiška 20 — Tel. 744249
SKGZ — GORICA, Ulica Malta 2 — Tel. 24-95
Vsak torek in petek od 18. do 19. ure.

ZADNJI TEDEN VOLILNE KAMPANJE

Obveza socialistične stranke, da tudi v bodoče zagovarja zahtevo po globalni zaščiti Slovencev

Pismo slovenskim volivcem so podpisali izvoljeni slovenski svetovalci na listah PSI - Polemični prijem do stališč Furlanskega gibanja in LpT, ki zagovarjata razkosanje dežele v dva dela

Na slovenske volivce v vsej deželi so izvoljeni slovenski socialistični predstavniki v krajevnih upravah naslovili pismo, v katerem obrazložujejo svoja stališča ob sedanjih državnih in evropskih volitvah. Pismo so podpisali izvoljeni svetovalci v vseh treh pokrajinah naše dežele, kjer živijo Slovenci. V njem je poudarjena želja po afirmaciji socialistične stranke ne le v državnem marveč tudi v deželnem merilu.

Izvoljeni socialistični svetovalci ugotavljajo v tem pismu volivcem, da se socialistična stranka v svojem več kot osemdesetletnem obstoju in delu ni nikdar odpovedala boju za tlačene delavske množice in za uveljavitev človečanskih in državljanskih pravic tako posameznikov kot skupnosti. Prav tako se v povojnem času socialistična stranka zavzema na vseh ravneh za enakopravnost Slovencev in za njihovo uveljavitev, kar odločno prispeva k razumevanju med tu živečima narodnostima.

V pismu izvoljenih socialističnih svetovalcev so ugotovitve o dosedanjem delu PSI na področju uveljavitve Slovencev, od izvolitve Dušana Hreščaka v tržaški občinski odbor v letu 1964, ko se je takratna Lega nazionale s sto tisoč podpisi upirala uveljaviti Slovenca v tako važnem upravnem organu, do izvolitve Slovencev v odbore goriškega in tržaškega pokrajinskega sveta ter imenovanja Slovencev na važna in odgovorna mesta v drugih javnih upravah.

Socialistična stranka je že pred časom predložila, tako kot druge, svoj zakonski osnutek za globalno zaščito v rimskem parlamentu, najprej v poslanski zbornici, lani pa še v senatu. Prav tako se Socialistična stranka obvezuje, da bo obnovljeni in posodobljeni zakonski osnutek o globalni zaščiti predlagala v novem parlamentu, ki se bo sestal po teh volitvah. Prvotni zakonski osnutek je že bil popravljen in zanj se bo zavzela celotna parlamentarna skupina PSI. To ni le obveza tukajšnjih parlamentarcev in deželnega tajništva stranke marveč tudi osrednjega vodstva PSI. Socialistična stranka se bo nadalje zavzemala, da pride v prihodnji mandatni dobi do dejanske razprave in odobritve zakona o globalni zaščiti v rimskem parlamentu.

Prav tako se bodo socialisti še vnaprej zanimali za enotne akcije vseh slovenskih političnih in drugih predstavništev in obžalujejo, da je prišlo, zlasti s strani Slovenske skupnosti, v tej volilni kampanji in še pred njo, do polemičnih prijemov in napadov na druge stranke in skupine, v katerih se udejstvujejo Slovenci, tudi v vprašanjih, ki so vezani na skupno akcijo za dosego globalne zaščite.

V pismu svetovalcev PSI je še ugotovitev, da so predstavniki socialistične stranke, ne glede na njihovo narodnost, vedno in povsod zagovarjali slovenske narodnostne pravice. Tako bo tudi vnaprej. Zaradi tega je brezpomembna vsaka polemika o kandidatih ene ali druge narodnosti na listi Socialistične stranke. Prav tako je brezpredmetna in iluzorna volilna kampanja, ki jo vodijo nekatere skupine v Slovenski skupnosti, ki ustvarjajo iluzijo, da je možna izvolitev njihovega kandidata. Številke vedo povedati da je to absolutno nemogoče. In če bo v evropskem parlamentu kak predstavnik slovanskih narodov bo to lahko edinole Čeh Jiri Pelikan, bivši ravnatelj češkoslovaške televizije v Dubčkovih časih, ki kandidira na listi PSI v milanskem volivnem okrožju. Absurdne so iluzije o tukajšnjem predstavništvu, ko pa je čisto razumljivo, da ne bo Union Valdotaine dosegla svojega zastopnika. In če so v koaliciji Union Valdotaine zastopane manjšinske stranke in skupine, je tudi res, da so v njej zastopane tudi najrazličnejše skupine od tržaških indipendentistov do istrskih ezulov.

Prav tako so socialisti polemični do stališč Furlanskega gibanja. To se zavzema za razdelitev dežele v dva dela kar je isto, kar na drugem bregu zahteva tržaška melonarska Lista za Trst. To bi pomenilo ne le upravno razkosanje dežele, marveč tudi razkosanje goriške pokrajine. Slovencem pa taka razdelitev ne bi koristila, ugotavljajo socialisti, kajti tako bi bili razkosani na videmski in tržaški del dežele in to ne bi škodilo samo Slovencem v Benečiji marveč tudi onim na Goriškem. Zaradi tega so stališča, ki jih Furlansko gibanje širi v Furlaniji, zaradi oportunosti pa na Goriškem ne, odklonilna za slovenske in demokratične ljudi.

Kot smo omenili, so pismo namenjeno slovenskim volivcem v deželi podpisali izvoljeni socialistični predstavniki v krajevnih upravah. Kar se Goriške tiče so pismo podpisali Jože Cej, Marko Waltritsch, Peter Sanzin, Vladimir Nanut, Jožef Češčut, Janko Cotič, Valter Reščič, Marjan Roner, Marjan Sošol.

V torek, 29. maja, ob 20.30, bo v gostilni Ožbot v Rupi, shod somišljenikov Socialistične stranke. Na njem bodo spregovorili: član posebne komisije pri predsedstvu vlade prof. Aljoša Volčič, kandidat PSI za evropske volitve prof. Jože Pirjevec in občinski svetovalec v Gorici Marko Waltritsch.

Petričič in Spacal govorila v Sovodnjah

Pred županstvom v Sovodnjah je bilo v petek zvečer volilno zborovanje KPI, na katerem je Venko Devetak predstavil Pavla Petriciga, kandidata za evropski parlament, ter Boruta Spacala, kandidata za italijansko poslansko zbornico.

Petričič je uvodoma govoril o komunističnem zakonskem osnutku za globalno zaščito Slovencev, poznanem pod imenom «zakon Gerbec», potem pa je omenil nasprotovanja, ki jih doživlja ta zakon v javnosti. Med drugim je dejal, da skuša Furlansko gibanje prešteti Slovence v Videmski pokrajini, da bi stopnjo zaščite določili po številu narodnostno zavednih beneških Slovencev.

Govoreč o evropskih volitvah je Petricig dejal, da moramo Slovenci pokazati svoj obraz, predvsem pa javnost seznaniti z našimi vprašanji in našimi zahtevami. Med drugim nam evropske volitve dajejo priložnost, da govorimo o odnosu Evrope do emigrantov, se pravi do tolikega števila beneških Slovencev, ki so po vojni odšli s trebuhom za kruhom ter s tem odprli številne probleme na novih delovnih mestih ter probleme tudi v svojem domačem kraju.

Borut Spacal je dejal, da komunisti niso mogli podpirati takšne Andreottijeve vlade, ki ni izvajala določil sporazuma sklenjenega med demokratičnimi strankami. Proti izvajanju sporazuma, ki naj bi odpravljal terorizem, nevarnost za demokratične inštitucije, gospodarsko in družbeno krizo, so bili zlasti desni krščanski demokrati. Fanfani je, denimo, dejal, da bi povečanje glasov za KPI povzročilo mednarodne zaplete Italije. Tudi drugi desničarji iz vrst KD so prišli na dan s svojim protikomunizmom. Sicer bi tudi KPI imela vrsto pripomb na račun politike KD, toda KPI se zaveda, da je potrebno sodelovati z demokratičnimi strankami, če se hoče poiskati izhod iz krize. Zavzel se je za enotnost levice in za večji posluh PSI za probleme Slovencev, razgalil je puhlost in frazerstvo radikalne stranke ter sklenil svoj gogor z vprašanji naše skupnosti, ki so predolgo časa na dnevnem redu ter jih je potrebno rešiti v skladu z osimskim sporazumom in ustavo. Dejal je, da se KD obrača na napačni naslov, ko zahteva od Slovencev, naj bi bili v zahtevah bolj potrpežljivi, v zvezi z izjavami melonarjev, da nas tolerirajo na tržaškem Krasu, pa je dejal, da prihaja na dan pravi rasizem. Ob koncu je omenil letak, v katerem se za evropske volitve melonarji opredeljujejo za listo leva, se pravi listo Union Valdotaine.

S ponedeljkom poletni urnik v trgovinah

Goriško združenje trgovcev sporoča, da bo z uvedbo legalne ure stopil v veljavo tudi poletni urnik trgovin.

Od ponedeljka, 28. t.m. bodo trgovski obrati tako poslovali:

Trgovine z živili: od 8.20 do 13. ure in od 16.30 do 19.30.

Mesnice: od 7.30 do 13. ure in od 16.30 do 19.30 (samo ob sobotah in pred prazniki).

Prodajalne kruha in mleka: od 7. ure do 12.30 in od 17.30 do 19.30.

Za vse ostale trgovine velja urnik od 8.30 do 12.30 ter od 15.30 do 19.30.

Krošnjarji morajo upoštevati urnik, ki velja za prodajalne. To ne velja za sejemske dni, ko se kupčija odvija med 8. uro in 13.30.

● **Na županstvo** v Sovodnje je dospelo obvestilo konzorcija za vzhodnofurlanski vodovod (CAFO), ki prepoveduje uporabo vode za namakanje vrtov in pranje avtomobilov. Kršilci bodo kaznovani z globo 200.000 lir.

● **Zaradi nujnih** vzdrževalnih del na plinskem omrežju bo prihodnje dni zaprta za promet Ulica Faiti in sicer na odseku med Ulico Vittorio Veneto in Ulico della Bona. Dela bodo trajala predvidoma tri dni.

V AKCIJI NAŠEGA DNEVNIKA

Nadaljnjih 500.000 lir za potresence v Črni gori

Zbrani prispevki na trgovski šoli in v Podgori

Učno in neučno osebje trgovskega zavoda Ivan Cankar v Gorici: Miladin Černe 10.000 lir, Marjan Bednarik 5.000, Jože Markuža 10.000, Jože Šavli 5.000, Silvana Pieri 5.000, Vitomira Vesel 20.000, Marija Kocjančič 5.000, Vladimir Šturm 30.000, Marjan Vončina 10.000, Silvana Hvalič 10.000, Nadja Cussigh 10.000, Antonia Strosar 5.000, Erminija Zavadlav 5.000, Miroslav Cotič 5.000, Anita Visintin 5.000, Jože Pahor 10.000,Emil Jarc 5.000, Katerina Osbat 5.000, dijaki 1. in 4. razreda 61.500 lir. Skupno 221.500 lir.

Prispevali na upravi Primorskega dnevnika: Avgust Lenardič, Pevma 10.000 lir, Aleksander Moro in družina, Vrh 20.000, družina Pelicon, Gorica 10.000, Bojana in Livio Brisko, Gorica 10.000, Elija Čuk, Gorica 60.000 lir.

Prosvetno društvo «A. Paglavec» je nabralo v Podgori: Rihard Kocjančič 5.000 lir, Di Lenardo 2.000, družina Hvalič 3.000, Karlo Bradaschia 1.500, Rudi Černic 2.000, gospa Margerita 2.000, Mirko Delpin 2.000, družina Brešan 2.500, Mirko Pernič 1.500, Albin Klančič 10.000, Stanko Markočič 4.000, Alberto Bucinelli 5.000,Franko Codermaz 5.000, družina Maligoj 10.000, Rihard Bizjak 10.000, Lojze Hvalič 10.000, Emil Klančič 5.000, Bruna Rustja 3.000, Delpin (Ul. Attems 45) 20.000, Severino Okroglič 10.000, Di Dionisio 1.000, Jožef Bensa (Gorica) 5.000, Lucia Mersecchi (Gorica) 10.000, N.N. 500 lir. Skupno v Podgori 130.000 lir. Skupno 461.500 lir.

* * *

V nedeljo 20. maja se je v seznamu prispevkov iz Štandreža vrinila naljuba napaka. Kjer je bil prispevek Anton Nanut in družina Cargnel bi moralo biti pravilno Anton Makuc in družina Cargnel.

Kino

Gorica

CORSO 17.30—22.00 «California suite». W. Matthau in J. Fonda.

VEDRI 15.00—22.00 «Stridulum». M. Ferer, G. Ford. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 15.15—22.00 «Fuga di mezzanotte». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 15.00—22.00 «Peter Pan».

PRINCIPE 15.00—22.00 «L'infermiera di notte».

Nova Gorica in okolica

SOČA 16.00—18.00—20.00 «Na muhi ostrostrelca». Ameriški film.

SVOBODA 16.00—18.00—20.00 «Brijantina». Ameriški film.

DESKLE 17.00—19.30 «Agent tajne službe št. 1». Ameriški film

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Alesani, Carduccijeva ulica 38, tel. 22-68.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. maja, tel. 73-328.

Prispevki

Romana Nanut je v spomin na pokojnega očeta Franca prispevala 30 tisoč lir za spomenik padlim v Štandrežu. V isti namen je Ladko Morel prispeval 15.000 lir.

Včeraj sta se poročila

LUCIJAN ČERNIC
in
VIDA OSREDKAR

Obilo sreče na skupni poti jima želita Prosvetno društvo Danica in sekcija VZPI-ANPI.

Gospodarska zadruga Vrh čestita svojemu tajniku in njegovi izvoljenki

LUCIJANU ČERNICU
in
VIDI OSREDKAR

na novi življenjski poti ter želi obilo sreče.

KMEČKO - DELAVSKA POSOJILNICA V SOVODNJAH

BILANCA 1978

AKTIVA		PASIVA	
Blagajna	19.605.921	Hranilne vloge	1.257.951.551
Naložbe pri bankah	320.786.681	Tekoči računi	45.072.920
Vrednostni papirji	608.178.954	Upniki	22.341.410
Udeležbe	60.000	Razni skladi	18.821.226
Menična posojila	254.915.000	Premoženje:	
Tekoči računi	5.990.077	glavnica	105.000
Svojeročna posojila	186.500.000	redna rezerva	36.645.570
Dolžniki	29.241.581	izredna rezerva	5.542.106
Nepremičnine	3.314.900	sklad za riziko	6.000.000
Premičnine	2.038.701	sklad za tečajne razlike	414.023
Menice v inkaso	302.530	Reeskompt menic	7.427.641
Aktivni obroki	13.835.081	Čisti dobiček	44.447.979
	1.444.769.426		1.444.769.426

RAČUN DOBIČKA IN IZGUBE

Dohodki	159.494.467
Izdatki	115.046.488
Čisti dobiček	44.447.979

PREGLED VLOG — POSOJIL — REZERV

Leto	Vloge	Posojila	Rezerve
1948	1.769.682	1.255.200	19.487
1958	28.029.917	17.589.534	1.455.212
1968	208.850.965	116.670.000	6.215.393
1976	645.861.757	248.820.000	28.723.056
1977	1.003.167.453	281.720.000	43.735.056
1978	1.303.024.471	447.405.077	48.706.699

Nova šola kot jo vidijo učenci

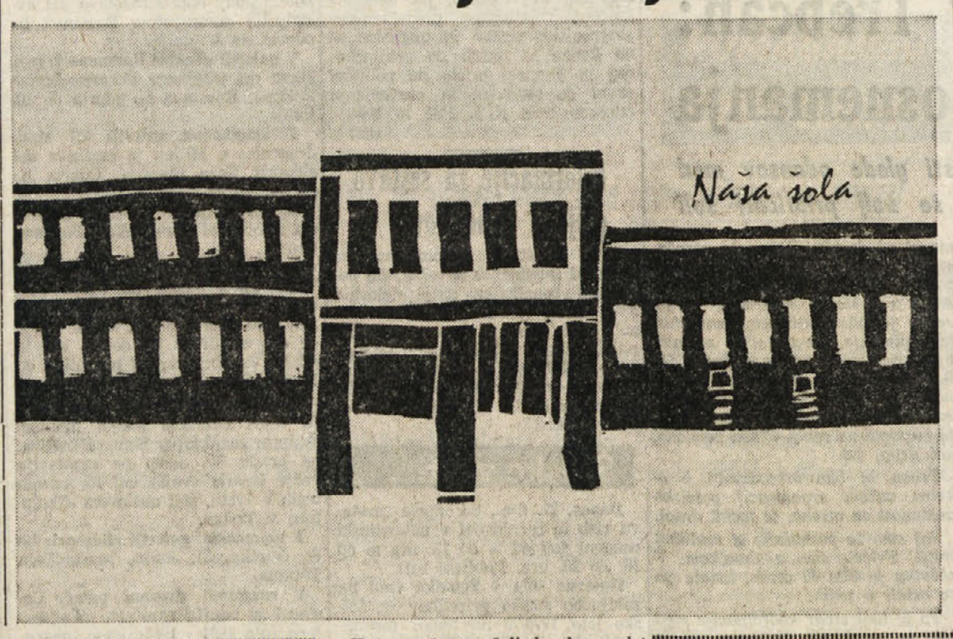

Z MANIFESTACIJO VČERAJ DOPOLDNE

Protest podgorskih delavcev na občini in na pokrajini

Sindikat: dežela ne sme sanirati deficita podjetja, če pride do istočasnega zmanjšanja zaposlenih

Na hud položaj, ki traja že dve leti in ki mu ni videti konca, so včeraj dopoldne spet opozorili prebivalstvo in pokrajinske ter občinske predstavnike delavci in delavke podgorske predilnice. V sprevodu so šli po glavnih goriških ulicah, na pokrajini jih je sprejel predsednik pokrajine Pagura, v dvorani občinskega sveta pa župan De Simone z odborniki in načelniki skupin. Delavci so po govorih z odkritimi vzkliki opozorili politike, da so že več mesecev brez plač in da je njihovo stanje zaradi tega nevzdržno.

Sindikalist Colautti je opozoril občinske zastopnike na dejstvo, da je upravni svet podgorske predilnice podaljšal od julija na december predvideno rešitev in , kar je še huje, da nameravajo s tem še bolj zmanjšati število zaposlenih. Denar za sanacijo deficita naj bi podjetje dobilo od dežele, vendarle pa denar ne sme priti, če pride istočasno do zmanjšanja števila zaposlenih. Župan je s svoje strani povedal vse kar so politiki skupno s sindikati skušali napraviti in dejal, da je treba pospešiti akcijo pri deželni upravi. Če ne bi prišlo do ugodnih rezultatov bi bila ostavka neizbežna, kajti predilnica je največje podjetje v Gorici.

Včerajšnja je še ena huda vest. Upravni svet Cartopiave, večjega podjetja, ki je upravljajo tudi tovarno Silcea v Gradišču (v njej je 27 ljudi) je vse delavce odpustilo. Tovarno so sklenili zapreti. Še en udarec zaposlitveni ravni na Goriškem.

PRI LOJZIČU NA PLACUTI

Ena izmed redkih goriških «oštarij»

Prej so ji rekli «pri Lojzki», sedaj pa «pri Lojziču», v obeh primerih gre za vedno isti in znani gostinski lokal na Placuti, ravno nasproti slovenskega doma. Od nekdaj je bila ta «oštarija» znana po svoji domačnosti, predvsem pa po dobrih vinih, saj so jo vedno upravljali Brici, torej ljudje, ki se na vino spoznajo.

Zadnjih nekaj let. se pozna, da je prišel lokal v roke mladega in podjetnega gostinca, ki hoče domačnosti pritakniti tudi kanček zabave in fantazije v izboru jedi. Tako se gost proti koncu tedna lahko razvedri ob zvokih orkestra sicer priletnih ljudi, ki pa se na svoj «meštjer» kar dobro spoznajo. Poleg dobrega vina in hladnega prigrizka pa je povečini večerov, in odslej dalje bo to skoraj vsak večer, mogoče dobiti tudi piščance na žaru. Vse to pod krošnjami mogočnih dreves ter na enem najlepših ošterijskih dvorišč v Gorici, pravzaprav v središču mesta.

V Štandrežu pokopali Franca Nanuta - Blažonovega

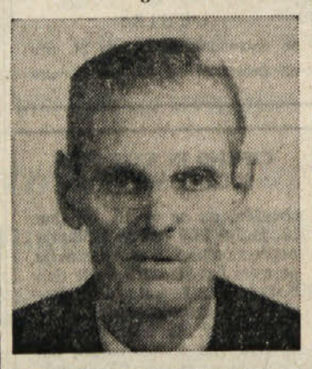

Prejšnji teden so v Štandrežu pokopali 81-letnega Franca Nanuta, po domače Blažonovega, iz stare zavedne štandreške družine, ki je veliko prispevala h kulturnemu dvigu in narodnemu osveščanju v vasi. Tako je bil pokojnikov ded Karlo Nanut eden od glavnih pobudnikov prvega bralnega društva v Štandrežu, v daljnem 1869. letu. Po teh stopinjah je šel tudi Franc Nanut, čeprav je moral že v mladih letih zapustiti družino, ki je zašla v hude gospodarske težave, kljub temu, da je bila ena izmed premožnejših v vasi. Prav te okoliščine so morda pripomogle, da je Franc stopil v sokolske vrste ter marljivo vadil in nastopal na najrazličnejših prireditvah. Komaj 17 let starega so ga vtaknili v vojaško suknjo ter poslali na rusko bojišče, kjer je bil težko ranjen. Po vojni se je vrnil v domači kraj in se zaposlil pri Delavskih zadrugah kot poslovodja, leta 1933 pa se je odločil za samostojno pot. V Štandrežu je odprl trgovino jestvin.

Od leta 1943 je sodeloval v vaškem odboru OF, vendar je imel stike z narodnoosvobodilnim gibanjem že prej. Vojna ga je hudo prizadela. Nemci so ujeli in usmrtili sina Borisa, ki je sodeloval v osvobodilnem gibanju. Po vojni je aktivno sledil obnovi kulturnega življenja v Štandrežu in bil med ustanovnimi člani društva Oton Župančič. V tem duhu je vzgajal tudi otroke Maksa in Danila, ki sta ostala v Štandrežu ter hčere Nerino, Romano in Ireno, ki so si ustvarile družino v Gorici, oziroma Ločniku Pokopali so ga na domačem pokopališču v sredo, 16. maja.

Kot smo že poročali, bo danes ob 10. uri svečana otvoritev novega poslopja za slovensko osnovno šolo na Livadi, v Ulici del Brolo 21. Na sporedu so priložnostni govori in kulturni nastop učencev, ki obiskujejo to šolo. Na otvoritev so vabljeni vsi, ki jih razvoj slovenskega šolstva zanima. Za vabila so poskrbeli sami učenci šole, ki so napravili zgoraj prikazani lesorez, na katerem je na zelo lep in jasen način prikazano novo šolsko poslopje. Na otvoritev vabijo medrazredni svet in učenci.

Volilni shodi SSk

Slovenska skupnost je imela prejšnje dni več zborovanj, na katerih je pojasnila svojo politiko do državnih in evropskih volitev.

V petek sta v Čedadu govorili inž. Bonesi (MF) in Ferletičeva (SSk) zvečer pa v Klodiču. Navzoči so bili tudi Štoka, Paulin, Bratuž in Gradnik.

Prejšnji četrtek so v dvorani Ajacce v Vidmu predstavili kandidate Slovenske skupnosti, Furlanskega gibanja ter kandidate Ladincev in odbora za furlansko univerzo.

Slovenska skupnost prireja v naslednjem tednu zborovanja po naslednjih krajih:

Danes, 27. maja: ob 11. uri v Števerjanu (Trg Svobode).

Ponedeljek, 28., ob 21. uri na Vrhu (pri gostilni Devetak), ob 21. uri na Poljanah, ob 21.30 v Jamljah (pri vodnjaku), ob 21.30 v Dolu.

Sreda, 30., ob 21. uri v Podgori (pred šolo), ob 21. uri v Pevmi (pred spomenikom), ob 21.30 na Oslavju (pred gostilno Pepi), ob 21.30 v Štmavru (pred cerkvijo).

Četrtek, 31.: ob 21. uri v Sovodnjah (pri cerkvi), ob 21.30 na Peči, ob 21. uri v Rupi (pri vodnjaku).

Petek, 1. junija: ob 21. uri v Doberdobu, ob 21.30 v Štandrežu (na glavnem trgu).

Zborovanja KPI

Jutri, 28. maja: Plešivo, gostilna Sirk, govorita Spacal in Bratina.

Torek, 29. maja: ob 20. uri v Pevmi (Spacal), ob 21. uri v Podgori (Spacal, Paizza), ob 20. uri v Rupi (I. Bratina) in ob 21. uri na Peči (Bratina).

Sreda, 30. maja: ob 20.30 na trgu v Jamljah (Spacal).

Četrtek, 31. maja: ob 21. uri pred gostilno Dvor v Števerjanu (Spacal, Edvin Švab, župan iz Doline); ob 21. uri na Pilošču v Štandrežu (Bratina in Coceanni).

Petek, 1. junija: ob 21. uri pred gostilno pri Drejčetu v Doberdobu (Spacal, Polli); ob 20. uri na križišču v Gabrjah (Bratina) in ob 21. uri na Vrhu pred gostilno Grilj (Bratina).

Danes ob 11.30 bo na Trgu Battisti zaključna prireditev 14. natečaja prometne vzgoje, ki ga je priredila goriška občina in na katerem je, kot v prejšnjih letih, sodelovalo 663 otrok četrtih in petih razredov osnovnih šol. Na svečanosti bodo prisotni zastopniki oblasti. Najboljši dijaki in razredi bodo nagrajeni.

V PROSTORIH V UL. V. VENETO

USPELA ZAKLJUČNA ŠOLSKA PRIREDITEV

Šolarji so jo posvetili mednarodnemu letu otroka

V dvoranici slovenske osnovne šole v Ul. V. Veneto so včeraj dopoldne priredili zaključno šolsko prireditev, eno izmed redkih, ki jih slovenske šole prirejajo ob letošnji sklenitvi pouka. Kakor sta povedala učenca številnemu občinstvu, predvsem svojim staršem, so prireditev posvetili mednarodnemu letu otroka, ki ga proslavlja svetovna organizacija. Spomnili so se torej stisk, ki jih prav mladi rod doživlja pri nas, pa tudi v deželah za morjem.

Deklamacije, pesmi, prizorčki in branje, vse je bilo posvečeno cicibančkom, tistim, ki se morajo že zelo zgodaj srečevati s tegobami življenja, pa tudi onim, ki jim je usoda namenila brezskrben današnji in jutrišnji dan. Na prireditvi so nastopali prav vsi otroci. Pod skrbnim vodstvom svojih učiteljic so program uspešno izvedli. Starši so s ploskanjem dali priznanje nastopajočim

V vrstah ansambla nastopa tudi rokohitrec, ki se bo predstavil občinstvu z raznimi umetnijami in čarovnijami.

V jutranjih urah bosta na vrsti dva pohoda, ki veljata tudi za uvrstitev na vsedržavni lestvici. Ob 9.30 bodo startali udeleženci 30-kilometerskega pohoda po Krasu, uro kasneje pa se bo pričel pohod na 10-kilometrov dolgi progi, ki se razvija v okolici vasi.

Napad na sedež KD v Ronkah

Politični teroristi skušajo netiti razdor in nemir tudi v naši pokrajini. Poročali smo že, da so pred dvema tednoma sežgali vrata sekcije MSI v Tržiču. Včeraj ponoči so, med prvo in drugo uro, vrgli iz drvečega avtomobila molotovko na vrata sedeža sekcije KD v Ronkah. K sreči ni goreča molotovka povzročila škode poslopju, v katerem se nahaja demokristjanska sekcija. Nihče ni videl avtomobila, nekateri pa so ga čuli, ko je drvel po ulici.

Prejšnjo noč pa so neznanci v Gorici razbili stekla in tudi drugače precej poškodovali avtomobil republikanskega kandidata odv. Agostina Maja, ki je bilo parkirano na ulici pod njegovim stanovanjem. Očitno je, da so hoteli oškodovati prav njega, kajti drugi tam blizu parkirani avtomobili so ostali nepoškodovani.

Politične stranke so v obeh primerih izrazile solidarnost. Odločno je treba obsoditi take primere huliganstva in političnega terorizma, ki služi samo prevratniškim silam.

Danes v avditoriju proslava Ivana Trinka

Ob zaključku šolskega leta prirejajo dijaki in dijakinje slovenske enotne srednje šole «Ivan Trinko» danes popoldne ob 17.30, v avditoriju, tradicionalno šolsko prireditev. Posvečena bo 25-letnici smrti Ivana Trinka - Zamejskega. Na prireditev vabijo dijaki in dijakinje vse slovensko občinstvo. Čisti dobiček prireditve je namenjen črnogorskim otrokom.

Enotni conski svet CGIL, CISL, UIL iz Gorice ter knjižna zadruga «Incontro - Srečanje» prirejata v torek, 29. maja ob 20. uri v prostorih pokrajinskega sveta srečanje z Rahmatom Khosrovijem od univerzitetnega središča za demokracijo v Iranu. Razprava, ki bo javna, bo potekala na temo: «Po revoluciji se Iran bori za demokracijo».

Folklorna skupina iz Škofje Loke na prazniku na Peči

Danes popoldne je na Peči na sporedu osrednja prireditev tradicionalnega dvodnevnega praznovanja, ki ga prireja krajevna sekcija VZPI - ANPI. Ob 18. uri se bo namreč pričel kulturni program z nastopom folklorne skupine iz Škofje Loke. Ob 20. uri bo nastopil ansambel «Luis Magic show», ki je že sinoči poskrbel za prijetno zabavo na plesišču.

POMAGAJMO ČRNI GORI!

GORICA, Korzo Italija 76
tel. 81-032
TEKNOMEC
PISALNI STROJI — STROJI ZA FOTOKOPIRANJE — OFFSET
POHIŠTVO ZA URADE
PISARNISKO POHIŠTVO
SERVIS IN TEHNIČNA POMOČ

Priznano mednarodno avtoprevozniško podjetje

LA GORIZIANA
GORICA — Ul. Duca D'Aosta 180 — tel. 28-45 — GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

INTER CENTRO SPORT
GORICA - TRŽAŠKA CESTA (nasproti letališča, v bližini mirenskega mejnega prehoda) - TEL. 30-910
VELIKO NAKUPOVALNO SREDIŠČE ZA VSE ŠPORTNE PANOGE
vse za tenis
planinarjenje
šotori in rekviziti za kampiranje
športni čevlji ter športna konfekcija najboljših znamk
prikolice «LA MAGGIOLINA» — sestavljiva hišica

V VROČIH DNEH
PIJTE SVEŽE LJUBLJANSKO
UNION PIVO

Zastopnik za Goriško
Vojko Nardin
Gorica - Štandrež
Ul. del Carso 67
Tel. 81-310

KMEČKA BANKA
USTANOVLJENA LETA 1909
GORICA - Ulica Morelli 14
Tel. 2206-2207
TELEX 460412 AGRBANK
VSE BANČNE USLUGE - MENJALNICA

OB DANAŠNJI SVEČANI OTVORITVI NOVE ŠOLE

Po dolgih letih pričakovanja imajo slovenski otroci v Gorici novo šolo

Šolsko poslopje v Ulici Brolo je prvo, ki ga je goriška občinska uprava kdaj koli zgradila izrecno za potrebe slovenskih osnovnošolskih otrok - Dolgih deset let je trajal birokratski postopek za gradnjo - Od prvotno predvidenih 111 milijonov lir do današnjega stroška 363.500.000 lir

Današnjo posebno stran posvečamo učencem, učiteljicam in učiteljem, staršem, ki obiskujejo v tem šolskem letu in ki so obiskovali vsa povojna leta slovensko osnovno šolo v Ulici Croce v Gorici in vsem, ki so si prizadevali, da je bila zgrajena nova šola v Ulici Campi. Podatke smo zbrali na goriškem županstvu, v starih publikacijah in na didaktičnem ravnateljstvu za slovenske osnovne šole v Gorici.

Slovenci na Primorskem smo polagali in še vedno polagamo zelo veliko važnost našemu šolstvu. Drugače ne bi niti moglo biti, saj je bila in je prav slovenska šola tista gonilna moč, ki nam je dala možnost ohraniti se in se razvijati in ki nam daje to možnost še danes, ki nam jo bo dajala tudi v bodoče.

Zaradi tega polagamo ob začetku vsakega šolskega leta tako veliko važnost rezultatom vpisa v naše šole v zamejstvu in se veselimo vsakega nadaljnjega razmaha naših šol, zaskrbljeni pa smo, ko tu pa tam beležimo v naših šolah kako pomanjkljivost.

Še posebej se veselimo v trenutkih, ko odpiramo kako novo šolsko poslopje. Še posebej se veselimo danes, ko se uradno odpira poslopje nove slovenske osnovne šole v severnem delu mesta Gorice, ker smo s tem šolskim poslopjem dobili novo sodobno šolo za naše otroke, in še posebej ker **je to prvo šolsko poslopje, ki ga je kdajkoli goriška mestna občina zgradila izključno za potrebe slovenskih šol.**

To je zgodovinsko važno. Goriška mestna občina nam je v časih avstrijske vladavine po kapljicah dovoljevala pouk v našem jeziku, tako v otroških vrtcih kot v osnovnih šolah in le s težavo so naši predniki takrat dosegli nekaj slovenskih šol v občinski režiji. Bile so te šole v nemogočih prostorih, v katere italijanske družine niso hotele pošiljati svojih otrok. Zaradi tega smo si Slovenci v Gorici pred prvo svetovno vojno zgradili svoja šolska poslopja v ulicah Croce, Favetti in Randaccio na pobudo društva «Šolski dom» in na Blanči pri svetogorski železniški postaji na pobudo Ciril - Metodovega društva. Ljudje iz vse Goriške so brez razlike v stanu in ideologiji dajali dan za dnem svoj prispevek za gradnjo teh poslopij in za vzdrževanje šol, ki so bile v njih. Časi fašistične vladavine so slovenske šole izrinili najprej iz mesta, zatem pa sploh iz naših krajev na Primorskem. Slovenske besede v šolah nisi smel spregovoriti. Fašisti in prenapeti nacionalisti so skušali raznaroditi Slovence in Hrvate v takratni Julijski krajini z vsiljenimi italijanskimi šolami, v katerih je bila slovenščina prepovedana. Kako so barbarsko ravnali z nami nam pove samo primer fašističnega učitelja Sottosantija, ki je v vasi na Vipavskem pljuval v usta otrokom, ker so se med seboj pogovarjali v domačem slovenskem jeziku.

Prišla je narodnoosvobodilna borba, v naših vaseh so na skrivaj nastale partizanske šole, spet se je pouk odvijal v slovenskem jeziku. V Gorici smo se po osvoboditvi slovenski učenci in dijaki spet vselili v Gregorčičev, Šolski, Novi in Mali dom, spet je v njih pouk stekel v slovenskem jeziku. Priborili smo si in v nekaterih trenutkih težko ohranili naše vrtce, osnovne šole, nižjo gimnazijo, strokovno šolo, klasično gimnazijo-licej, učiteljišče in kasneje še trgovsko šolo.

Naša častitljiva šolska poslopja so medtem postajala na eni strani pretesna, na drugi pa niso bila več ustrezna času in sodobnim potrebam. Ob potresu pred tremi leti je občinska uprava v Gorici sklenila, da v njih ne bo več pouka. Dijaki in učenci so se preselili v druga poslopja, v starih šolah v Ulici Croce so ostali le učenci tamkajšnje slovenske osnovne šole s svojimi učiteljicami in učitelji.

Nestrpno so pričakovali kdaj bo dokončana nova šola, za katero so že takrat napovedali, da jo bodo zgradili v neposredni bližini Ulice Campi, na Levadi, na kraju, kjer je nekoč živelo zelo veliko goriških Slovencev, daleč od mestnega vrveža. Zgodovina tega šolskega poslopja je tipičen primer današnje italijanske državne in poldržavne birokracije oziroma njene počasnosti.

Na goriški občini so se s tem vprašanjem pričeli ukvarjati že proti koncu šestdesetih let. V takrat odobrenem regulacijskem načrtu so predvideli, da bo treba na tem mestu zgraditi novo poslopje osnovne šole, ki pa v začetku ni bilo predvideno za slovenske šolarje, marveč za potrebe tamkajšnjega okoliša. To je razvidno iz poročil takratnega vodilnega inženirja v goriški občinski upravi, ki je predvidel, da je treba tam zgraditi osnovnošolsko poslopje z desetimi učilnicami. Po takratnih cenitvah naj bi bili za gradnjo in opremo te šole porabili skupno 111.175.000 lir. Za denar je občinska uprava zaprosila deželno upravo na podlagi zakona z dne 28.7.1967, štev. 641, ki je določal državni prispevek občinam in pokrajinam za gradnjo novih šol.

Minevala so leta in šele 27. marca 1972 je ožji občinski odbor poslal deželni upravi v Trstu prošnjo za prispevek za gradnjo omenjene šole. Gradbena cena se je bila takrat že povečala na 140 milijonov lir (občinski svet v Gorici je potrdil ta sklep ožjega odbora 10. maja 1972).

Že 27. aprila 1972 je deželni odbornik za šolstvo obveščal goriškega župana, da bo dežela delno finansirala novo šolsko gradnjo. 60 milijonov lir bi dežela dala kot enkratno dotacijo, nadaljnjih 40 milijonov lir pa kot prispevek za plačilo obresti za najem posojila. Za slednje bi morala poskrbeti goriška občina. Dežela je tudi naročala goriški občini, da mora odposlati v roku šestih mesecev podrobni načrt; rok za izdelavo načrta je bil s kasnejšim sklepom deželne uprave podaljšan do 22. maja 1973.

Goriska občinska uprava je poverila izdelavo načrta goriškemu rojaku, Slovencu, inženirju Adolfu Močniku, ki ima svojo strokovno pisarno v Trstu. Ta je, tako je rečeno v sklepu občinskega odbora, pravočasno izdelal načrt, sestavil in izročil občinski upravi vse tehnično dokumentacijo. Načrt je nosil datum 11. aprila 1973.

Po načrtu inž. Močnika bi bilo treba za gradnjo in opremo nove šole porabiti 226.000.000 lir. Občinska uprava v Gorici je sklenila, da bo ta strošek krila s 60-milijonsko dotacijo dežele, za ostalo pa bi poskrbela z dvajsetletnim posojilom s sedemodstotnimi obrestmi. Te bi plačala z že omenjenim večletnim prispevkom dežele za 40 milijonov lir.

Za čimhitrejši birokratski postopek so se seveda zanimali nekateri takratni slovenski občinski svetovalci brez razlike političnepripadnosti.

18. maja 1973 so sklep o odobritvi načrta inž. Adolfa Močnika, ustrezne stroške in dražbo, sprejeli na seji ožjega občinskega odbora. Ta sklep je potem 22. junija istega leta potrdil občinski svet. 25 prisotnih svetovalcev je glasovalo zanj, proti sta bila le dva misovska svetovalca.

Birokratska pot seveda ni bila še končana. Treba je bilo najti posojila. Šolsko skrbništvo je dalo svoj pristanek, dali so ga tudi Genio civile, krajevna podružnica ministrstva za javna dela, deželno skrbništvo za javna dela, pokrajinski odbor za nadzorstvo nad krajevnimi upravami. V gradbenem uradu na goriški občini so se izjave, potrdila in sklepi kopičili. Kot za vsako drugo občinsko gradnjo.

Končno je v prvih dneh novembra 1976 gradbeno podjetje Tavagnacco iz Gorice dobilo na dražbi naročilo naj prične z delom. Občina je medtem že poskrbela za razlastitev zemljišč. Potrebni sta bili dve dražbi, kajti cene so medtem spet poskočile in na prvi dražbi se ni javilo nobeno podjetje.

Zatem je bil potreben še en sklep občinskega odbora, bila je potrebna še potrditev občinskega sveta ob koncu leta 1977, ker so se medtem gradbeni stroški spet zvišali na 363.500.000 lir. Dotacije so ostajale iste kot pred leti, zaradi tega je razliko v ceni med 226 in 363 milijoni krila občinska uprava iz svojih rednih proračunskih sredstev.

Poleg gradbenega podjetja Tavagnacco, ki je izvršilo vsa gradbena dela, so sodelovali še podjetje Venceslav Klanjšček iz Gorice, ki je uredilo ogrevalne naprave, mizarsko podjetje Olivieri iz Gorice, ki je postavilo table in nekatere druge dele notranje opreme ter podjetje Palini iz Milana, ki je oskrbelo mize, stolice in vso notranjo prenosno opremo. Vodja del je bil inž. Giorgio Ciani iz Gorice. V zadnjem času, ko so se dela zakasnila, se je za vodenje teh del zelo zanimala občinska funkcionarka, arh. Torggler - Scandellara, za kar so ji starši in učenci zelo hvaležni.

Treba je še omeniti, da je prišlo do upravičenih protestov staršev v zadnjih mesecih, ker ni hotelo biti delom ne konca ne kraja. Zaradi tega so se starši zbrali, šli k županu in tam tudi protestirali ter zahtevali, da se dela zaključijo najkasneje do konca letošnjega marca. To se je tudi zgodilo. 2. aprila so učenci in učiteljice ter učitelji šli v novo šolo, ne da bi čakali uradno otvoritev, ki je šele danes,

MARKO WALTRITSCH

ŠTEVILO UČENCEV NA SLOVENSKI OSNOVNI ŠOLI V GORICI, ULICA CROCE, V ŠOLSKIH LETIH OD LETA 1945 DO 1978

Šolsko leto		razredi	Šolsko leto		razredi
1945-1946	303	10	1962-1963	45	5
1946-1947	340	12	1963-1964	50	5
1947-1948	254	11	1964-1965	55	5
1948-1949	214	9	1965-1966	65	5
1949-1950	192	8	1966-1967	82	5
1950-1951	140	6	1967-1968	84	5
1951-1952	110	6	1968-1969	82	5
1952-1953	100	5	1969-1970	83	5
1953-1954	88	5	1970-1971	84	5
1954-1955	84	5	1971-1972	75	5
1955-1956	82	5	1972-1973	87	5
1956-1957	73	5	1973-1974	90	5
1957-1958	66	5	1974-1975	96	5
1958-1959	62	5	1975-1976	99	5
1959-1960	46	5	1976-1977	104	5
1960-1961	45	5	1977-1978	102	5
1961-1962	47	5	1978-1979	95	5

Na področju goriške občine so v šolskem letu 1978-1979 naslednje osnovne šole s slovenskim učnim jezikom:

Gorica, Ul. Campi (doslej Ul. Croce)	učencev 95, prvi raz. 18
Gorica, Ul. Vittorio Veneto	učencev 83, prvi raz. 23
Štandrež	učencev 57, prvi raz. 8
Podgora	učencev 19, prvi raz. 5
Pevma (tudi Štmaver)	učencev 35, prvi raz. 6
Skupno učencev	289, prvi raz. 60

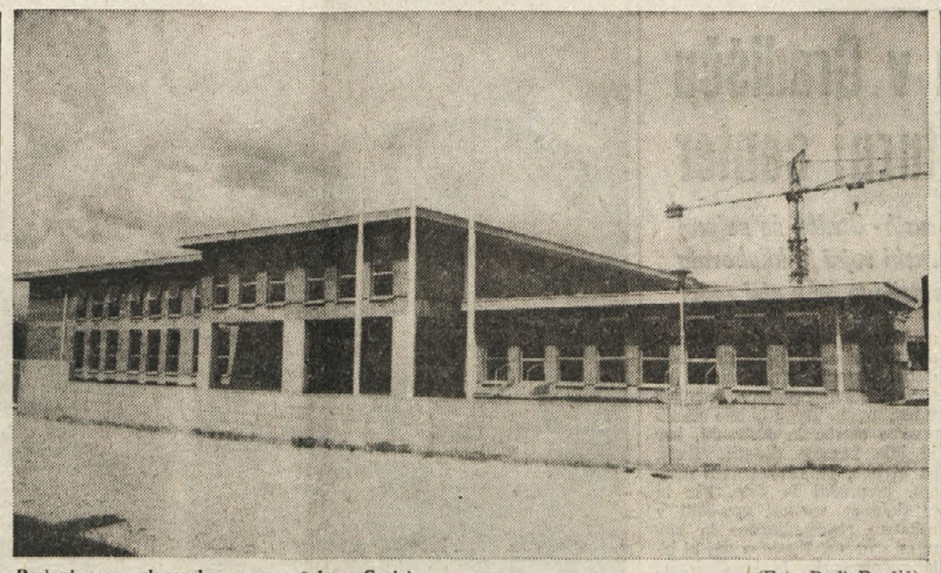

Poslopje nove slovenske osnovne šole v Gorici (Foto Rudi Pavšič)

NAŠI PREDNIKI SO Z LASTNIMI SREDSTVI GRADILI ŠOLSKA POSLOPJA

Na pobudo Ciril-Metodove družbe so l. 1911 zgradili narodno šolo in vrtec na Blanči

Ker so bili takrat Šolski, Gregorčičev, Novi in Mali dom že natrpani z učenci in dijaki, je bilo nujno odprtje novih prostorov - Stavbo je gradbeno podjetje Mozetič zgradilo v rekordnem času šestih mesecev

24. septembra 1911 so na pobudo Družbe sv. Cirila in Metoda odprli za potrebe slovenskega prebivalstva v severnem delu mesta Gorica narodno šolo in vrtec na Blanči. Družba sv. Cirila in Metoda, ki je imela sedež v Ljubljani, ustanovljena je bila leta 1885, je skrbela prvenstveno za gradnjo in upravljanje slovenskih šol in vrtcev v vseh narodnostno ogroženih slovenskih področjih. Nepreceniljive zasluge ima ta družba za nastanek in razvoj slovenskega šolstva v naših krajih, na Goriškem in Tržaškem.

Družba sv. Cirila in Metoda je imela v jubilejnem letu 1910 na vsem slovenskem ozemlju 168 podružnic, ki so na razne načine zbirale denar, s katerim so finansirali slovensko šolstvo v obmejnih krajih. Na Kranjskem je bilo 76 podružnic, ki so v letu 1910 zbrale 21.822 kron, na Štajerskem 54 podružnic, ki so v istem letu zbrale 12.108 kron raznih prispevkov, na Koroškem je bilo osem podružnic, ki jim je uspelo zbrati 609 kron. Na Goriškem je bilo 23 podružnic: te so v jubilejnem letu nabrale 6.855 kron prispevkov. Omenimo naj še sedem podružnic v Trstu, kjer je bila nabirka izredno uspešna s 15.725 kronami.

V letu 1910 je ta družba vzdrževala na Goriškem otroški vrtec v Pevmi (strošek je znašal 1.243 kron), dvorazredno ljudsko šolo v Krminu (strošek je znašal 3.210 kron), otroški vrtec v Krminu (strošek, ne samo za plačo vrtnarici in vzdrževanje vrtca, marveč tudi za adaptacijo prostora, je bil precejšen in sicer 4.486 kron).

Zaradi vedno večjih potreb naraščajočega slovenskega prebivalstva v Gorici — zasebne šole, ki jih je vzdrževalo društvo Šolski dom, so bile prenatrpane — je Družba sv. Cirila in Metoda sklenila odpreti v Gorici osnovno šolo v severnem delu mesta, na pol poti med Katarinijevim trgom in Svetogorsko železniško postajo, na kraju, ki so mu Slovenci pravili «na Blanči». To je v današnji Ulici Catterini. Kako je potekala akcija za odprtje te šole govori poročilo v Koledarju Družbe sv. Cirila in Metoda za navadno leto 1912. Poročilo objavljamo v celoti.

«Italijanski nevarnosti se je pridružila v Gorici nemška, ko je stekla turska železnica. Ob novem državnem kolodvoru na severni strani goriškega mesta so jele rasti naselbine in med njimi sta se kmalu pojavili italijanska Legina in nemška schulvereinska potujčevalnica — dve pasti drobni slovenski deci, ki so jej iz tega mestnega oddelka slovenskega «Šolskega doma» zavodi preoddaljeni, potujčevalnici pa tako blizu. Ko so se čezdalje glasneje ponavljali pozivi goriške moške podružnice sv. Cirila in Metoda za pomoč in zahtevali vsaj ustanovitev otroškega vrtca, je sklenilo družbeno vodstvo postaviti blizu goriškega državnega kolodvora poslopje za šolo in otroški vrtec. V 202. vodstveni seji dne 3. sušca (marca) 1910 je dozorel ukrep, da se kupi primerno stavbišče potem, ko se je bil odklonil nasvet radi nakupa neke stare hiše, ki se je skazala za šolo nerabna. V naslednji seji dne 11. velikega travna (maja) 1910 je naznanil g. družbeni prvomestnik, da je svet «na Blanči» kupljen. S prijaznim posredovanjem gg. drja Dereanija in profesorja Mastnaka ga je prodal družbi neki Italijan za 6.105 K.

«Goriški Slovenci so radostno pozdravili vest, da se njihovo lepo razvito narodno šolstvo pomnoži s prosvetno trdnjavo branečo najogrožnejšo obmestno točko. Na vodstveno prošnjo je izvolila goriška moška podružnica stavbni odbor, ki mu je bil načelnik c. kr. sodni svetnik v.p.g. Josip Kovač — poleg vodstvenega člana g. drja Ernesta Dereanija, se je ta gospod največ trudil, da se je mogla tako kmalu izvršiti namerjena stavba — odborniki so bili gg.: I. Cibej, trgovec z lesom, Vinko Čuk, zemljeknjižni knjigovodja in Fr. Strnad, ravnatelj v.p. Stavbni odbor je šel na delo in oskrbel najprej načrte in proračune, ki jih je naredil g. J. Mozetič, a predlagal neki stavbni veščak v Ljubljani. S pogodbo od 21. svečana (februarja) 1911 je oddalo vodstvo družbe sv. C. in M. vso stavbo za pavšalno vsoto 32.200 K. Tvrdki bratov Mozetičev, ki sta se zavezala dovršiti zgradbo nove šole po veljavni predpisih trpežno in lično in pri goriškem mestnem magistratu sama na svoje stroške preskrbeti stavbno dovoljenje. Poleg drugih pogojev se je določil obrok dovršitvi 1. dan Velikega Srpana (avgusta) 1911. V vodstvenem imenu je nadzoroval stavbo gori navedeni odbor, ki mu je bil nalog paziti, da se je zidanje izvrševalo točno po načrtu, da se je rabilo dobro gradivo in da je šlo delo točno izpod rok. Vrhovno nadzorstvo zgradbe si je pridržalo družbeno vodstvo.

«Stavbenika Mozetiča sta pričela z delom dne 27. svečana (februarja) 1911. Dne 21. malega travna (maja) je dospela stavba do prvega nadstropja. Zgradba je pod konec rožnika (junija) toliko napredovala, da je moglo družbeno vodstvo prositi goriški mestni šolski svet, ki se je izvršil dne 20. malega srpana (julija) in se ga je vdeležil družbeni prvomestnik vladni svetnik g. Andrej Senekovič. Zaradi dveh malenkostnih nedostavkov je mestni šolski svet odrekel uporabno dovoljenje in zakrivil, da je otvoritev vrtca in šole zakesnela. Še-le 14. kimavca (september) zvečer je prišel g. drju Dereaniju v roke goriškega mestnega magistrata dekret odobrujoč stavbo za šolo pod pogojem, da se popravita na ogledu grajani hibi. Na to se je družbeno vodstvo brzojavno obrnilo na namestništvo v Trst in s posredovanjem državnega poslanca g. drja O. Rybara izposlovalo dovoljenje deželnega šolskega sveta za otvoritev prvega razreda mešane ljudske šole in otroškega vrtca na Blanči v Gorici.

«Za razpisano službo učitelja voditelja se je oglasilo 17 prosilcev in 1 prosilka, za službo vrtnarice 9 prosilk. Družbeno vodstvo je v seji dne 6. kimavca (septembra) 1911 imenovalo dotedanjega dornberškega učitelja g. Rudolfa Znidarčiča za prvo imenovano službo, vrtnarico pa gčno Kristino Kljunovo. Katehet novi šoli je postal kapucin g.o. Marko Fišer.

«Notranjo opravo šole je stavbni odbor omislil na družbene stroške pri goriških obrtnikih. Vodstvo je poslalo tja v dar prejetih 27 šolskih klopi in nekaj drugih potrebščin, ostale klopi je izgotovila solkanska tvrdka «Solcaneum».

«Šola na Blanči se je blagoslovila v nedeljo dne 24. kimavca (septembra) 1911 v navzočnosti državnih poslancev gg.drja Ant. Gregorčiča in Josipa Fona, stavbnega odbora, zastopnikov obeh C.M. podružnic, učiteljstva in mnogih drugih odličnih oseb. Po blagoslovenju je imel pomenljiv govor vodstveni član g. dr. E. Dereani. Šolsko leto se je pričelo s sveto mašo dne 25. kimavca (septembra); na ta dan popoldne se je jelo poučevati.

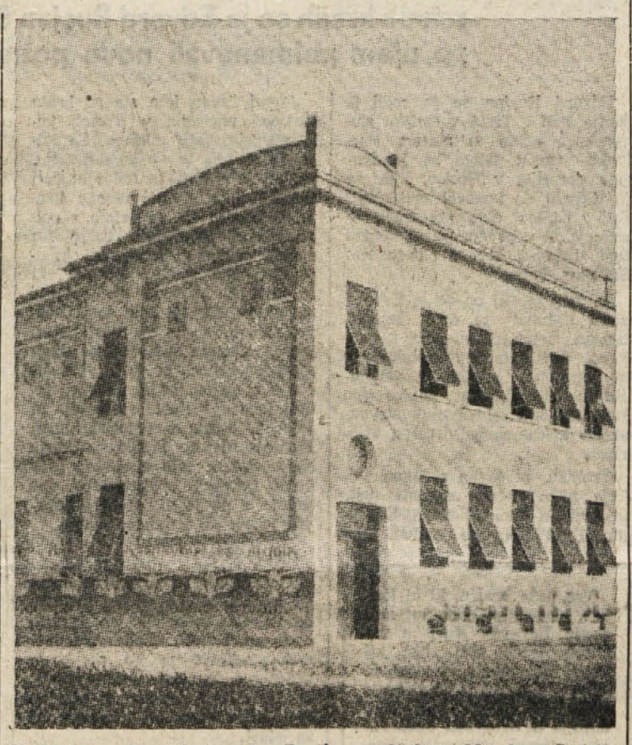

Poslopje narodne šole in vrtca Družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici, odprto 24. septembra 1911 (slika je bila objavljena v Koledarju Ciril - Metodove družbe za prestopno leto 1912). Stavba je danes dvignjena za eno nadstropje, v njej so stanovanja

«V prvi razred (drugi se otvori prihodnje leto) je bilo vpisanih do 3. dne vinotoka (oktobra) 15 dečkov in 7 deklic, v otroški vrtec pa 28 dečkov in 32 deklic. Družba C. in M. je sprejela torej tu 82 slovenskih otrok v svoje krilo. Število bi bilo večje ako bi se bila mogla šola otvoriti ob pravem času. Prihodnje leto bo gotovo obilnejša žetev.

«"Narodna šola" — tak napis nosi pravkar zgrajena lična enonadstropna hiša na Blinči blizu državnega kolodvora (Via della Barriera), dolga 15,43 m, široka 16, 42 m, z mahnim vrtom spredaj in s prostornim dvoriščem. V ta dom se zateka vsak dan mladež, ki bi bila morda sicer izgubljena slovenskemu narodu ali bi jej bilo vsaj obteženo redno pohajanje oddaljenih slovenskih šol v mestu. Z zavestjo, da je zopet izvršila lep kos narodno-obrambnega dela, se ozira družba sv. C. in M. na svoj novi zavod, uverjena, da novci, ki jih je štela zanj, prineso tisočerne obresti.

«Nova šola na Blanči v Gorici je dokaz, da naša družba vestno izvaja nalogo izročeno jej od narodno čutečih Slovencev in da je dostojna vsestranske podpore in požrtvovalnosti.»

Kot vidimo iz tega zapisa so bila gradbena podjetja pred 68 leti hitrejša v izvedbi od današnjih,

M.W.

ZAHVALITI SE MORAMO NAŠIM VZGOJITELJEM

38 učiteljic in učiteljev je poučevalo v Ulici Croce

V prvih povojnih letih smo imeli na tej osnovni šoli tudi do dvanajst razredov

Slovensko učiteljstvo je v časih pred prvo svetovno vojno, še bolj v času fašistične oblasti, ki je na vso moč hoteli raznaroditi slovensko prebivalstvo Primorske in s prav tolikšnim elanom v času partizanskega obnavljanja slovenskih šol in v povojnem času, ko se je bilo treba in ko je še treba privabiti otroke slovenskih staršev s slovenske šole, igralo zelo važno vlogo. Zaradi tega je pravilno, da se ob današnji slavnosti spomnimo tudi vseh slovenskih učiteljic in učiteljev, ki so poučevali na državni osnovni šoli s slovenskim učnim jezikom v Ulici Croce v razdobju od leta 1945 do 1979, t.j. do časa, ko se je šola preselila v novo poslopje v Ulico Campi.

V prvem šolskem letu po osvoboditvi, ko so obiskovali slovensko šolo v Ulici Croce 303 učenci, so imeli 10 rezredov po dve paralelki. Vse leto so na tej šoli poučevali učitelji Ana Boltar, Ljudmila Dovgan, Karmela Devetak Braida, Albina Kacin Tušar, Cvetka Paludetto Urh, Brigida Podobnik, Alojz Toros, Jožica Tomšič Plahuta in Marija Žepič, po pol leta vsak pa Ludvik Jerkič in Marija Kalin.

Leto kasneje so na tej šoli imeli zaradi povečanega števila učencev (340) kar dvanajst paralelk, število učencev in seveda razredov se je zmanjšalo v šolskem letu 1947-48, po razmejitvi, v naslednjih letih pa je število učencev in razredov padalo iz leta v leto dokler ni doseglo v šolskem letu 1952-53 število petih razredov. Število učencev pa je padalo še naprej, najmanj jih je bilo v šolskih letih 1960-61 in 1962-63 in sicer samo 45. Po tem letu pa je pričelo število učencev ponovno rasti in je doseglo v zadnjih letih spet stotino otrok. K temu porastu sta seveda pripomogla dva slovenska otroška vrtca v severnem delu mesta. Omeniti velje še drugo pozitivno dejstvo, da se v vseh teh letih stalno veča tudi število otrok v drugi slovenski osnovni šoli v mestu Gorica, t.j. v Ulici Vittorio Veneto (prej Ul. Randaccio), kjer so v tem šolskem letu dosegli 83 učencev.

Mimo teh ugotovitev je prav, da se spomnimo vseh učiteljev, ki so v povojnem času poučevali na slovenski osnovni šoli v Ulici Croce. V spodnjem pregledu bomo navedli imena učiteljic in učiteljev ter število let, ko so poučevali na tej šoli. Medtem ko so bili nekateri nepretrgoma na tej šoli, so bili drugi nekaj let nameščeni na tej šoli, potem po na drugih, tu pa tam so se vrnili na šolo v Ulici Croce.

Seznam učiteljskega kadra pričenjamo s prvim šolskim letom 1945-46. V oklepaju po imenu in priimku je označeno prvo šolsko leto, v katerem je dotični poučeval na šoli v Ulici Croce, zatem pa še stevilo let, v katerih je bil zaposlen na zgoraj omenjeni šoli.

ANA BOLTAR (šolsko leto 1945-46), 20 let; LJUDMILA DOVGAN (1945-46), 7 let; KARMELA DEVETAK BRAJDA (1945-46), 5 let; ALBINA KACIN TUŠAR (1945-46), 3 leta; CVETKA PALUDETTO URH (1945-46), 3 leta; BRIGIDA PODOBNIK (1945-46), 2 leti; ALOJZ TOROS, (1945-46), 4 leta; JOŽICA TOMŠIČ PLAHUTA (1945-46), 2 leti; MARIJA ŽEPIČ (1945-46), 1 leto; LUDVIK JERKIČ (1945-46), 1 leto; MARIJA KALIN (1945-46), 1 leto; NATALIJA VAJ SFILIGOJ (1946-47), 12 let; PAVLA HVALA (1946-47), 8 let; SLAVICA LOGAR RUTAR (1946-47), 11 let; AMALIJA MADAMA FERRINI (1946-47), 1 leto; STANISLAVA PAGLAVEC (1946-47), 1 leto; OTILIJA TERPIN STREL (1946-47), 4 leta; ANA CAUSI (1947-48), 11 let; MARIJA NOVAK (1953-54), 4 leta; IVANKA URBAN NANUT (1958-59), 1 leto; HEDVIKA KLANJŠČEK PRIMOŽIČ (1958-59), 1 leto; LORENCA DROLE RIJAVEC (1958-59), 1 leto; JOŠKO MARINIČ (59-60), 8 let; ANKA CHETTI FAJGELJ (1959-60), 18 let; RADO TROHA (1959-60), 1 leto; OLGA REŠČIČ (1959-60), 3 leta; TATJANA BEDNARIK (1960-61), 19 let; CORINNA FEDELE GORJAN (1962-63), 16 let; VERONIKA VOGRIČ ONESTI (1965-66), 1 leto; BOGOMIR LOJK (1966-67), 13 let; ROMANA CAREDDU BORSINI (1967-68), 4 leta; EMA PAVLETIČ RUPIL (1968-69), 1 leto; MARIJA OBLJUBEK (1972-73), 1 leto; MARIZA PERAT (1973-74), 4 leta; MILOJKA PAVLETIČ (1977-78), 2 leti; EMA KRIŽMAN (1977-78), 1 leto; SONJA PAHOR BOŽIČ (1978-79), 1 leto; VIJOLICA KOŠUTA SERENI (1978-79), 1 leto.

Kot vidimo je največ let na tej šoli poučevala učiteljica Ana Boltar in sicer nepretrgoma dvajset let. Sledi ji učiteljica Tatjana Bednarik, ki je že dosegla na tej šoli 19. leto poučevanja in ki bo brez dvoma prekoračila rekord Boltarjeve. Tretja, če smemo uporabljati športne izraze o rekordih, je Anka Chetti Fajgelj, ki je poučevala 18 let, upokojila pa se je pred dvema letoma.

Poleg že imenovanih poučuje na tej šoli v letošnjem šolskem letu se Ramira Bric por. Biancuzzi, ki je pomožna učiteljica tako na šoli v Ulici Campi, kot na oni v Ulici Vittorio Veneto.

M. W.

TVRDKA
Agromarket Import - Export

GORICA
Ulica Favetti 5
Tel. 27-41

nudi:
— traktorje PIERRE in ZETOR od 32 do 120 KM
— motokultivatorje od 4 do 21 KM
— trosilce gnoja in cisterne za gnoj
— motorne žage
— imbalirke za seno primerne za kraška področja ter vse ostale kmetijske stroje

Prvi učenci v novem šolskem poslopju

Na naši sliki so učenci slovenske osnovne šole v Ulici Campi, ki so do letošnjega 31. marca obiskovali šolo v Ulici Croce. Prav je, da ob svečani otvoritvi nove šole objavimo ne le njihovo fotografijo, marveč tudi njihova imena. V posameznih razredih so letos naslednji učitelji ter učenci:

ŠOLSKO LETO 1978-1979

1. razred

Učiteljica: Tatjana Bednarik.

Učenci: Emy Bavcon, Emanuela Koren, Ingrid Pintar, Dario Aloisi, Fabio Aloisi, Ivan Blasutto, Ivo Cotić, Pavel Černic, Mavricij Gugliatti, Vaientin Juretič, Tomaž Klemše, Luka Petterin, Kody Remec, Mitja Rogelja, Marko Sošol, Marko Sturma, Marko Vida, Ilarija Tomasin.

2. razred

Učitelj: Bogomir Lojk.

Učenci: Ignacij Alojsi, Marko Baudracco, Damijana Bensa, Loredana Cibin, Mauro Cragnaz, Margareta Fabretti, David Graunar, Walter Grauner, Lara Košič, Drago Marušič, Andrejka Mišigoj, David Pahor, Gianluca Russian, Dimitrij Semolič, Igor Tomasin.

3. razred

Učiteljica: Milojka Pavletič.

Učenci: Igor Blasutto, Jurij Černo, Klavdij Cibin, Marko Degrassi, Edi Lutman, Suzana Makuc, Marko Maraž, Silvan Škorjanc, Andrej Vicchi, Martina Brisko, Sonja Feri, Manuela Maraž, Barbara Obljubek, Nadja Pintar, Sabina Tedoldi, Kristina Aloisi, Matej Bena.

4. razred

Učiteljica: Sonja Pahor r. Božič.

Učenci: Flavio Baranja, Peter Cej, Peter Dionizij Camauli, Marko Černigoj, Dario Flosperger, Jožef Humar, Robert Kianjšček, Luka Maraž, Karlo Mrakič, Maks Mrakič, Damjan Pintar, Mirjam Bolčina, Mirjam Černic, Tanja Kocijančič, Ivana Cragnac, Mirija Graunar, Silvana Humar, Irino Lakovič, Danijela Orlandi, Elizabeta Orlandi, Mirta Pahor, Metka Petterin, Luka Pintar.

5. razred

Učiteljica: Vijolica Košuta r. Sereni.

Učenci: Aleksander Contin, Marko Humar, Diego Marcosig, Robert Marušič, David Medvedich, Friderik Pelicon, Rudi Pintar, David Rogelja, Robert Semolič, Ivo Špacapan, Lara Bensa, Roberta Burgnich, Manuela Černigoj, Licia Cragnaz, Samantha Degenhardt, Cristina Degrassi, Ada Dugar, Loredana Olivo, Verena Pisk, Ivana Roner, Cristina Sturma, Marija Vicchi.

SKRB ZA OBNOVO STARODAVNIH SPOMENIKOV

Prostore nekdanjega gradu v Gradišču bi lahko usposobili za kulturni center

Utrdba na griču Colisello je obstajala že v langobardskih časih - Utrdbo so najprej preuredili Benečani, zatem pa Avstrijci - V drugi gradiščanski vojni je kljubovala dveletnim napadom beneških čet - V zadnjem stoletju Avstrije je bil v njej zapor

Gradišče ob Soči je mestece z bogato zgodovino. V njem so, kljub najrazličnejšim vojnim vihram, ohranjene številne palače in spomeniki in to svojo značilnost znajo prebivalci Gradišča spretno izkoriščati tudi s prirejanjem razstav, raznih nastopov in športnih tekem. Ker gre za drugod nevsakdanje prireditve, imajo te v Gradišču tudi precejšen uspeh.

Turistična ustanova v Gradišču, občinska uprava, razna kulturna društva in trgovci pa si prizadevajo, da bi se njihovo memesto tudi drugače uveljavilo. O Gradišču nam vedo zgodovinske kronike povedati, da je naselje tu obstajalo že ko so sredi 7. stoletja sem prišli Langobardi. Tu sta bila dva majhna griča, podobna kraškim pečinam, ki se dvigajo na drugem bregu Soče. Za časa Langobardov so na griču Colisello zgradili majhno trdnjavo. Po padcu langobardskega kraljestva je prišlo Gradišče pod oblast oglejskih patriarhov.

V petnajstem stoletju je Gradišče dobilo precejšnjo vojaško važnost. Bili so časi turških vpadov in beneška republika, ki je tedaj gospodovala v furlanskem delu goriške dežele, je dala zgraditi manjše vojaške postojanke ob vznožju Krasa tja do Gorice, od Tržiča pa do Majnice. V Gradišču so zgradil vojašnico, v kateri je bila večja vojaška posadka, ki je imela nalogo nadzirati vse obmejno področje.

Iz dokumenta iz leta 1478 je razvidno kako so potekala gradbena dela v novi vojaški utrdbi na griču Colisello. Gradila sta jo vojaška arhitekta Gallo in Borella, dela je nadzoroval poveljnik Giovanni Emo. Osnova nove utrdbe je bila osrednji kamnitu stolp, okrog katerega se je raztezalo obzidje. Kasneje so to prvo utrdbo zamenjali z večjo. V arhivih beneške republike je kar precej dokumentov o gradnji trdnjave v Gradišču. Zgrajena je bila blizu Soče in topovi so lahko streljali na drugi breg. Okrog utrdbe so izkopali tudi široke jarke, ki so jih napolnili z vodo.

Zgradba, ki ji danes pravijo »Antico arsenale», je bila zgrajena leta 1481. To je bilo skladišče orožja in municije za številno vojaško posadko, ki so jo tu namestili Benečani. Poleg te so v istem razdobju zgradili tako imenovani «Palazzo del Capitano», dvonadstropno stavbo, ki je služila bodisi za stanovanje poveljnika kot tudi za komandni prostor posačke. V prvih letih šestnajstega stoletja je bila gradnja trdnjave končana. Poleg omenjenih stavb so bili tudi prostori za moštvo in konje. Obzidje je bilo opremljeno s številnimi utrdbami s katerih so topovi grozili nasprotnikom.

Po prvi gradiščanski vojni v začetku šestnajstega stoletja so Benečani izgubili Gradišče, ki je s podeželjem prešlo pod oblast Habsburžanov, ki so ustanovili samostojno gradiščansko deželo, ki jim je bila seveda podvržena. Poveljnik Nicolò della Torre je še izboljšal utrdbe tega gradu, tokrat ne samo proti Turkom, marveč tudi proti Benečanom. Leta 1546 so zgradili glavna vrata z visečim mostom čez globoki jarek. V kasnejših letih so, kot dokazujejo napisi na obzidju, uredili še druge utrdbe. Benečani so s svoje strani morali zgraditi drugo trdnjavo. Izbrali so prostor blizu kraja Palma in tam ob koncu šestnajstega stoletja zgradili vojaško mesto - trdnjavo Palmanovo. Gradišče pa je bilo tako močno utrjeno, da je v drugi gradiščanski vojni 1615 - 1617 celi dve leti kljubovalo številnim napadom izbranih beneških čet in se ni vdalo, čeprav je bilo popolnoma odrezano od avstrijskega zaledja, potem ko so Benečani zasedli tudi celotni goriški Kras.

Od zaključka te vojne do prve svetovne vojne, z izjemo kratkoročnega francoskega gospostva, je bilo Gradišče tri stoletja pod oblastjo avstrijskih Habsburžanov. Z vojaškega stališča je mesto izgubilo svojo važnost, potem ko so po odhodu Francozov Avstrijci zasedli Veneto in Lombardijo. Po združitvi Italije pa se je vojaška tehnika spremenila in utrjena srednjeveška mesta niso bila več važna.

V gradu vrh Colisella so že sredi osemnajstega stoletja zgradili več vojašnic. V nekdanji kapitanovi palači je bilo nastanjenih 327 vojakov, v drugi stavbi znotraj obzidja pa nadaljnjih 200. Še prej so podrli nekatere stolpe. Za časa vojn med Avstrijci in Francozi so prvi hoteli zgraditi močnejšo utrdbo. Grad v Gradišču naj bi povezali s trdnjavo «Stella» na kraškem obronku onkraj Soče z mogočno utrdbo, v kateri naj bi namestili kar 300 topov. Tako naj bi bil zavarovan prost prehod čez Sočo.

Po dunajskem kongresu in dokončnem odhodu Francozov so bivše vojašnice v gradu v Gradišču spremenili v generalni zapor (v Kopru je bil deželni zapor). Dve leti so trajala preureditvena dela, zatem je bilo tu prostora za 350 jetnikov. Prejšnjim stavbam so prizidali še nove, prvotna oblika gradu se je docela spremenila. V tem zaporu so do konca avstrijske vladavine, torej celo stoletje, zapirali navadne kriminalce in politične jetnike. Tu so bili zaprti tudi znani junaki italijanskega risorgimenta, drugi borci za svobodo v avstrijskem cesarstvu, jetniki, ki so morali v izgnanstvo v Južno Ameriko itd. Med pazniki je bilo tudi nekaj Slovencev in med njimi tudi oče kasnejšega znanega slikarja Lojzeta Špacapana.

V kasnejših letih je bila tu vojašnica za italijanske čete, med nemško okupacijo so bili v gradu nacisti, po zaključku vojne pa je vojašnico nekaj časa uporabljala neka zavezniška enota.

Kasneje so bila tu stanovanja.

V Gradišču so v zadnjih letih popravili nekaj starinskih stavb, med temi stavbo beneških providurjev, kjer je danes deželna enoteka in tudi palačo Torriani, kjer so sedaj županstvo, turistična ustanova, umetniška galerija «Spazzapan» in občinska knjižnica. Obnovitvena dela v tej palači in še marsikie drugje so še v teku in seveda terjajo precej denarja.

Pred nekaj leti je arhitekt Bruno Brunello, ki je tudi vodil medobčinski tehnični konzorcij v Gradišču, sestavil okvirni načrt za obnovo stavb nekdanje trdnjave v tem mestu. Treba bi bilo očistiti prvotne stavbe in odstraniti, kar je bilo kasneje dodano. Treba pa bi bilo, po Brunellovem mnenju, preurediti le tisto, kar bi se dalo še vnaprej uporabiti v nekatere reprezentančne in kulturne namene. Uporaba naj bi bila večnamenska in kontinuirana, prostori bi služili razvoju kulture in istočasno bi ta nova struktura privabljala tudi turiste.

MARKO WALTRITSCH

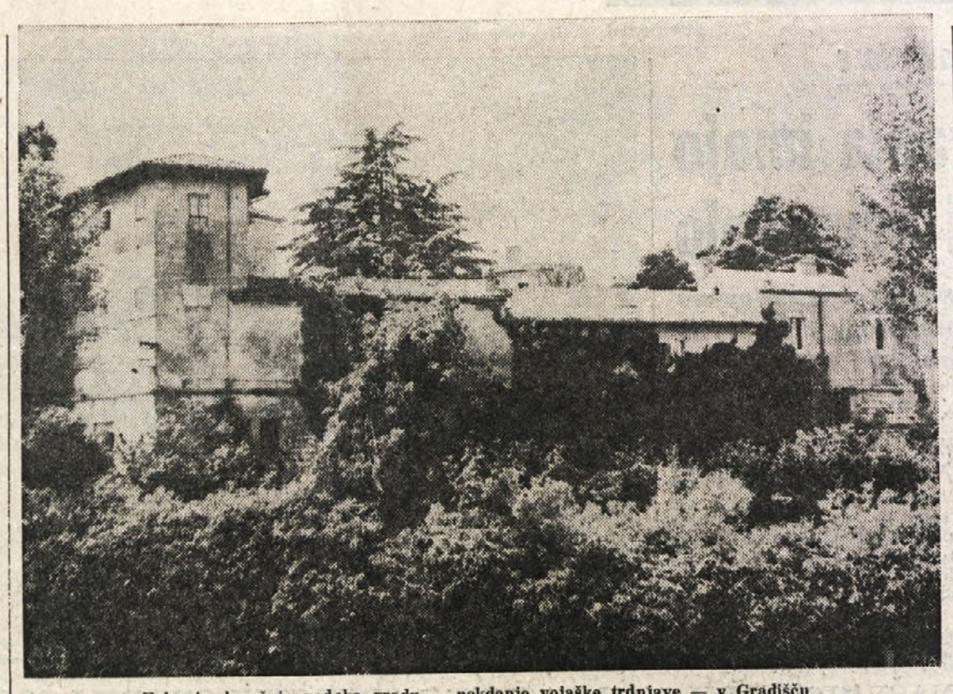

Taka je današnja podoba gradu — nekdanje vojaške trdnjave — v Gradišču

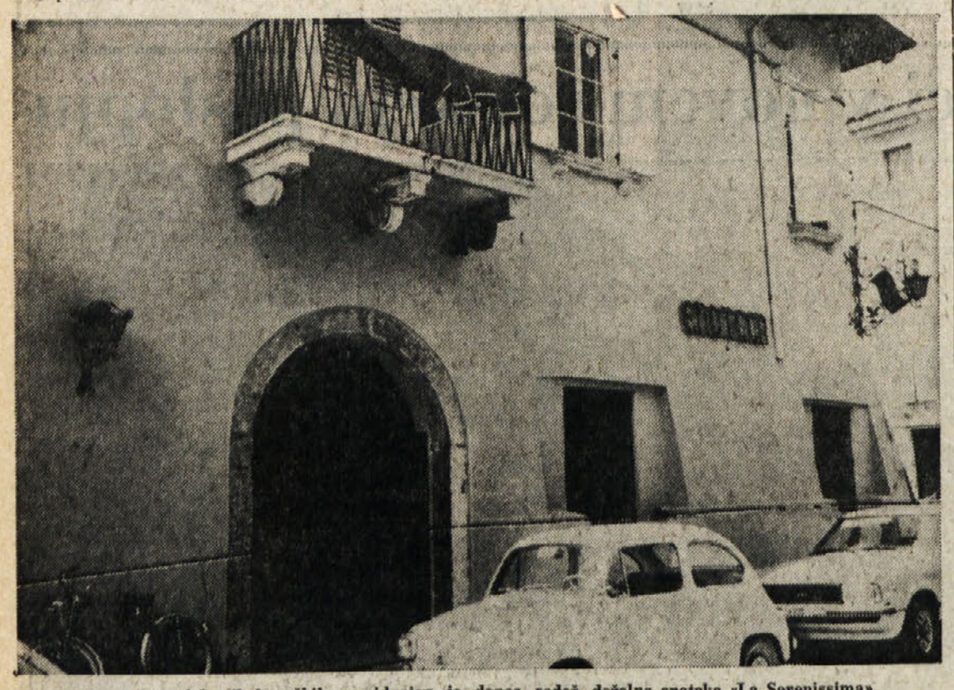

V stavbi nekdanjih beneških providurjev je danes sedež deželne enoteke «La Serenissima»

DO PRIHODNJE NEDELJE, 3. JUNIJA

V Gradišču odprta letošnja 14. razstava «Gran Premio Noè»

Letos so sprejeli 235 vzorcev vin iz vseh štirih pokrajin naše dežele - Vina bo mogoče vse leto pokušati v deželni enoteki «La Serenissima»

Sinoči so v športni hali v Gradišču odprli že štirinajsto razstavo najboljših deželnih vin za nagrado «Gran Premio Noè». Prireja jo letoviščarska ustanova v Gradišču s strokovnim sodelovanjem deželne enoteke «La Serenissima» v Gradišču. Razstava bo odprta vse dni do prihodnje nedelje od 10. do 13. ure in od 17. do 23. ure. Danes in v soboto ter prihodnjo nedeljo se bodo vrata razstavnega prostora odprla že ob 15. uri.

Razstavo prirejajo letos že štirinajstič. Lani so razstavi dodali tudi prvo razstavo deželnih žganih pijač. To so letos opustili, kajti z žganimi pijačami se nameravajo ukvarjati v jeseni. Novost letošnje razstave pa je v tem, da so uredili kot razstavni prostor vso športno halo in ne samo njeno vežo, kot v prejšnjih letih. Na voljo bo torej veliko več razstavnega prostora in tudi pred prodajalnimi pulti ne bo toliko gneče, kot v prejšnjih letih.

K natečaju so se prijavili vinogradniki iz vseh štirih pokrajin naše dežele. Samo 235 vinskih vzorcev od 386 poslanih je bilo sprejetih. To pomeni, da je bila selekcija kar precejšnja in da je bila komisija zelo stroga. Zavrnili so kar štiri desetine poslanih vzorcev. Seveda bi bila selekcija še strožja, če se ne bi številni vinogradniki kar sami odpovedali sodelovanju na natečaju. Pozitivno ocenjena in sprejeta vina so zatem v prodaji vse leto v deželni enoteki «La Serenissima» v Gradišču in zato pomeni uspeh na tem natečaju tudi komercialni uspeh za vinogradnika.

Briška vina, vina vzhodnofurlanskih gričev in tudi nižinska vina se danes v Italiji zelo dobro prodajajo. Veliko ustekleničenega vina gre tudi v inozemstvo. Za naša vina veljajo cene, o katerih lahko v drugih predelih države samo sanjajo. Precej zasluge gre dobri komercializaciji naših vin in tudi dejstvu, da se grozdje pridela na zaščitenih briških ali nižinskih področjih. Sedaj je v teku akcija, da bi tudi kraško področje proglasili za zaščiteno področje. To bo seveda zanimalo v prvi vrsti slovenske vinogradnike na Goriškem in Tržaškem.

Tudi deželna enoteka «La Serenissima» v Gradišču veliko pripomore h komercializaciji naših vin, saj skrbi, zlasti pred prazniki ob koncu leta, za prodajo beneških gubanic, najboljših vin in še kakih drugih dobrot.

V okviru letošnje razstave «Gran Premio Noè» bosta tudi dve prireditvi. V četrtek, 31. maja, ob 17. uri bo debata o vinski karti, na kateri bodo sodelovali enotehniki in novinarji. V petek, 1. junija, ob 20. uri pa bo dr. Pier Luigi Carniel govoril o obrambi vinogradov s prašenjem iz helikopterja.

Med razstavljenimi so tudi vina nekaterih slovenskih vinogradnikov iz Brd in s tržaškega Krasa.

M. W.

OB SEDEMDESETLETNICI PRVEGA LETALSKEGA PODVIGA

LETA 1909 SE JE GORIŠKI LETALEC EDVARD RUSJAN PRVIČ DVIGNIL S SVOJIM LETALOM NA VELIKIH ROJCAH

Za Rusjanove polete je v Gorici takrat vladalo veliko zanimanje - Po več nastopih v raznih krajih se je Edvard Rusjan 9. januarja 1911 smrtno ponesrečil - Pred nekaj dnevi so po njem poimenovali novo potniško letalo DC-10 Jugoslovanskega aereotransporta

Edvard Rusjan se je rodil 6. junija 1886 v Trstu v družini slovenskega očeta in matere Furlanke. Kmalu zatem se je družina preselila v Gorico, kjer se je Edvard po končani meščanski šoli v očetovi delavnici izučil za sodarja. Z uspehom pa je končal tudi trgovsko šolo v slovenskem Šolskem domu.

Že zelo zgodaj pa se je Edvard začel zanimati za šport in mehaniko. Hotel je čim bliže k biciklom, motorjem, avtomobilom in ne nazadnje letečim modelom. Bil je dober kolesar, zmagovalec številnih dirk in odbornik slovenskega kolesarskega društva «Gorica».

Tehnika, ki je na prelomu stoletja hitro začela osvajati svet, je osvojila tudi mladega Edvarda. Pred njim je zaživel nov svet, svet mehaničnih ptic in Rusjan je našel svoje mesto v njem.

Vse naše bralce, ki bi karkoli vedeli o delu in življenju Edvarda Rusjana ter morda imeli tudi slike ali druge dokumente, prosimo, da se javijo v našem uredništvu v Gorici. Kustos letalskega muzeja iz Beograda Čedo Janjić namreč pripravlja o prvem slovenskem in jugoslovanskem pilotu dokumentacijo in vsak novi dokument bi mu bil izredno dobrodošel.

POT K LETALSTVU

Od leta 1908 je Rusjan pričel graditi leteče modele in maxete letal. Prav tako je skonstruiral zelo zanimiv helikopter, ki ga je človek lahko nosil na ramah. V začetku leta 1909 je Edvard s pomočjo starejšega brata Josipa zgradil jadralno letalo, ki je po vsem sodeč služilo kot maketa za vsa bodoča letala.

Jeseni istega leta sta se brata Rusjana udeležila v Brescii velikega letalskega mitinga. Za Edvarda je bilo to veliko doživetje, saj se je spoznal s tedaj najbolj znanimi piloti, videl mnoga letala. V Gorico sta se vrnila s polno novimi zamislimi. Takoj sta začela izdelovati letalo, za katero sta kupila motor «anzani», ki je imel 25 konjskih moči. Sredi novembra 1909 je bilo letalo dograjeno, prvič pa sta brata Rusjan preizkusila tudi motor. Omenjeni dvokrilec, ki je bil prevlečen s papirjem in bil podoben letalu bratov Wright, so krstili za EDA 1. Tako so namreč klicali Edvarda doma. Letalo je imelo lesena kolesa, bilo je seveda brez kakih posebnih instrumentov, vse operacije pa je moral pilot opraviti ročno ali z gibom telesa.

PRVI POLET

Rusjana sta za vaje in prvi polet izbrala Velike Rojce, prostrano vojaško vežbališče ob Tržaški cesti pri Gorici. Biplan sta morala razstaviti in ga po kosih prepeljati iz Gorice na travnik. Po opravljeni montaži je bilo letalo 20. novembra pripravljeno za start.

Ko se je privadil vožnji po tleh in potem, ko je obvladal letalo tudi pri večjem pritisku motorja, je nastopil težko pričakovani trenutek. Skoki letala so postajali vse daljši in 25. novembra 1909 se je eden izmed poskusov spremenil v pravi let. Rusjan je poletel v višini okoli dveh metrov 60 metrov daleč. Let je trajal vsega deset sekund. Omenjeni let pa smatramo za prvi uspešni let z letalom v zgodovini jugoslovanskega letalstva in «pravi» začetek Rusjanove letalske poti.

Štiri dni pozneje je Rusjan preletel že razdaljo okoli 500 metrov na višini 12 metrov. Opazovalci so ocenili, da je letel s hitrostjo med 50 in 60 kilometri na uro. To je bil že izreden uspeh, saj je bil Rusjan v tistem trenutku prvi pilot, ki je v takratni avstroogrski monarhiji uspešno letal z letalom, ki ga je sam sestavil.

Od decembra 1909 do konca junija 1910. leta, torej samo v sedmih mesecih sta brata Rusjan uspela zgraditi in preizkusiti pet različnih letal. Takšnega rezultata pa ni uspel ustvariti v preteklih 70 letih niti eden slovenskih konstruktorjev letal, pa tudi v svetu verjetno ni moč najti tako plodnega graditelja. Vse skupaj pa sta brata Rusjan ustvarjala v skromni očetovi delavnici v Gorici.

NOVO OBDOBJE

Leto 1910 pomeni za Edvarda tudi pravi preporod. Na eni izmed kolesarskih dirk v Gorici je spoznal zagrebškega fotografa in znanega športnika Mihaila Merčepa.

Konec avgusta je Rusjan pričel graditi enokrilno letalo, ki ga je poimenoval Merčep - Rusjan. Brata Rusjana sta letalo gradila v zagrebški tovarni parketov, Merčep pa je poskrbel za «hangar» na vojaškem letališču v Črnomercu. 12. novembra 1910 je bilo letalo v glavnem končano. Edvard in brat Josip sta vanj vložila izkušnje, ki sta jih dobila z izgradnjo šestih letal v Gorici. Poskrbljeno je bilo glede financ, imela pa sta tudi dovolj močan motor.

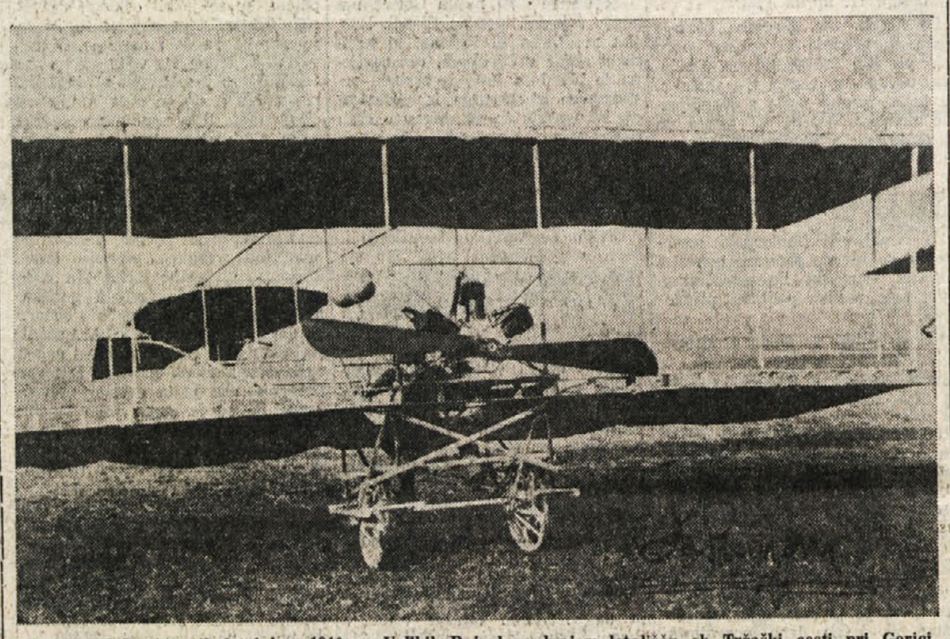

Eno izmed Rusjanovih letal leta 1910 na Velikih Rojcah, sedanjem letališču ob Tržaški cesti pri Gorici

NAVDUŠENI ZAGREBČANI

26. decembra so Rusjanovi prijatelji organizirali v Zagrebu javni nastop. Edvard se je z letalom dvignil več kot 100 metrov nad navdušeno množico. Za Zagrebčane je bila to prava senzacija. Bili so celo tako navdušeni, da so Edvarda po končanem poletu dvignili na ramena, okoli vratu pa mu dali lovorov venec. Čez noč je postal slaven. Vse je govorilo samo o Rusjanu in Merčepu.

Ob 70-letnici prvega poleta Edvarda Rusjana bodo v Novi Gorici 1. junija 1979 pripravili velik letalski miting, na katerem bo sodelovalo prek 50 jugoslovanskih in tujih letal, padalci, pripadniki jugoslovanskega vojnega letalstva, jadralci, akrobati na letalu ter helikopterji. Prireditev, ki bo pred skupščino občine Nova Gorica, se bo začela ob 16. uri.

V avli skupščine občine Nova Gorica so včeraj odprli razstavo fotografij o življenju in delu Edvarda Rusjana. 2. junija 1979 ob 9. uri pa bodo z ajdovskega letališča startala letala na progi Ajdovščina - Zagreb - Beograd in sicer v okviru tradicionalnega «Memoriala Edvarda Rusjana».

Po zagrebškem nastopu sta Rusjan in Merčep sklenila pripraviti nekaj javnih poletov v raznih krajih Evrope. Kot prava jugoslovanska patriota pa sta se najprej odločila za Beograd.

Javni nastop v Beogradu sta napovedala 9. januarja 1911. leta. Takrat je bilo izredno vetrovno in nekateri domačini so Edvardu celo svetovali, naj nastop preloži. Toda Rusjan ni hotel razočarati množice Beograjčanov.

ZADNJI NASTOP

Rusjan je uspešno vzletel. Preletel je del mesta in usmeril letalo proti železniškemu mostu na Savi ter se vračal spet odkoder je startal. Veter je imel v hrbet in vračal se je proti trdnjavi na Kalemegdanu. Nad mestom, kjer se Sava izliva v Donavo se je začel rahlo spuščati in okoli dvajset metrov nad obzidjem trdnjave obrnil letalo proti Dolnjemu gradu. Tedaj pa se je letalo močno nagnilo, močan sunek vetra je polomil krilo. Letalo je strmoglavilo na trdnjavsko obzidje, se zakotalilo navzdol in se na železniški progi ob reki Savi raztreščilo.

Za Edvarda ni bilo več pomoči. Še je hropel in krvavel iz mnogih ran, ko so ga potegnili izpod razbitin. Toda na poti v bolnišnico je izdihnil.

Beograd je onemel. Edvardov pogreb v Beogradu pa se je spremenil v pravo manifestacijo solidarnosti jugoslovanskih narodov. Več 10.000 prebivalcev Beograda je šlo v pogrebnem sprevodu, književnik Branislav Nušić pa je v svojem pretresljivem nagovoru med drugim dejal:

«... Krvave, krvave su zidine našeg beogradskog grada, i ti si, moj junače, hteo da jih svojom krvlju orosiš! ... Hteo si, da u more krvi, prosuto za slobodu, prospeš i svoju krv za kulturu! Je si li hteo da tvoj grob bude zaloga one velike jugoslovenske ljubavi koju si tako plemenito gajio.

Neka tvoja majka: bude mirna za tvoj grob, mi ćemo ga čuvati, jer će nam on biti zaloga za naše bratske veze i spomenik, da Slovenci, koji su vekovima vodili borbu za slobodu, ulaze u isto tako veliku borbu za kulturu! ... Slava junaku Rusjanu».

J. VANJA

POKLICNI FOTO STUDIO
BARVNO RAZVIJANJE
FOTOGRAFSKI MATERIAL
HITRE USLUGE

Giuseppe Assirelli

GORICA
VIA SAN GIOVANNI 9

Prireditve v Gradišču 1979

16. junij — V enoteki «La Serenissima» pristopni izpit k vsedržavni zbornici pokuševalcev vin.

Julij - avgust — Antološka razstava goriškega slikarja Sergia Altierija v galeriji sodobne umetnosti «L. Špacapan».

25. - 26. avgust — XXIII. vsedržavno konjeniško tekmovanje.

4. september — II. teden furlanskega žganja v enoteki «La Serenissima».

Oktober — VII. didaktična razstava o kraških gobah — v Foljanu.

Oktober — I. razstava «mignonettes» — malih likerskih steklenic.

Oktober — Mednarodni koncerti zborov.

November — Tečaj za ljubitelje vina.

Od junija do septembra — razne športne, kulturne in rekreacijske prireditve.

GRADIŠČE OB SOČI
GRADISCA D'ISONZO
Od 26. maja do 3. junija 1979

XIV. Velika nagrada Noè

Razstava in pokušnja najboljših vin Furlanije-Julijske krajine

Današnja politična izhodišča za kulturni razvoj Beneške Slovenije

Poseg Pavla Petričiča na portoroškem srečanju «Slovenščina v javnosti»

Kot cilj kulturnega, gospodarskega in družbenega razvoja Beneške Slovenije postavljamo predvsem ustvarjanje harmoničnega razmerja do lastnega teritorija, do lastne zgodovine in do povezanosti z bližnjimi pokrajinami, kar pomeni z jezikovno in kulturno najbolj sorodnimi pokrajinami. Ta cilj nam mora biti merilo pri ocenjevanju vsakokratnih položajev, rasti ali zaostankov, ki se pojavljajo v organskem kontekstu pozitivnih in negativnih vzgibov, kjer se prepletajo različni interesi, napetosti in interakcije.

V položaju, kakršen je značilen za Beneško Slovenijo, se ne moremo skrivati za kulturna, mogoče celo elitna pričevanja, pa niti ne za naštevanjem epizod, izkustev in tudi pomembnih uspehov, ne da bi vse, kar delamo, preverjali glede na pravkar omenjeni primarni cilj. Ker pa ta cilj vključuje polni razvoj skupnosti, ki je bila tako hudo prizadeta v samem obstoju in v svojih kulturnih možnostih, je to hkrati kompleksna naloga, okrog katere se morajo angažirati ne samo aktivni člani beneške skupnosti in ta skupnost v celoti, temveč tudi državni in deželni organizmi, gospodarske in kulturne ustanove; zavedamo se torej težavne naloge, ki je pred nami, čeprav dvomimo, da se bomo lahko z njo učinkovito spoprijeli.

Pričevanje nekoga, ki dela in se trudi na tem področju, ima torej lahko le to vrednost, da politično vpliva na razmere same skupnosti in na italijansko politično življenje.

V dvomu, ali lahko pomeni naše delo nekaj več kot kulturno pričevanje (ki sloni predvsem na žrtovanju osebnih, družinskih in poklicnih interesov), nam ostaja edinole možnost, da s tem pričevanjem vzpodbujamo razpravo med političnimi silami in tako dosežemo, da premostijo neposredne interese in spoznajo protislovja v lastnih vrstah, da začutijo potrebo po reševanju notranjih konfliktov, ki nastajajo prav okrog vprašanja prisotnosti Slovencev v italijanski državi.

V nasprotnem primeru bi morali še naprej ocenjevati naša kulturna izkustva zgolj aritmetično: koliko je bilo tečajev slovenščine in podobnih pobud, koliko je bilo pristopov k tej ali oni pobudi, ostali bi torej pri logiki seštevanja (in odštevanja); nad to logiko pa se lahko v vsakem trenutku znesejo protislovenski viharji, ki so na primer značilni za sedanji politični trenutek v Trstu in v Beneški Sloveniji in ki prav na našem ozemlju puščajo najbolj negativne posledice, ker omogočajo rast druge generacije nacionalistov prav v trenutku, ko stara generacija izumira.

Po pozitivnem odzivanju na neposredne, skoraj nagonske izraze rodnega jezika, po priznanju pomena celostnega izražanja skupnosti se danes postavlja vprašanje, kateri mehanizmi lahko naše delavce, našo dekleta, našo mladino privedejo do racionalne zavesti o lastnem bistvu in predvsem do projekcije te zavesti navzven, v družinah, po šolah, v družbi.

Zdi se, da je v današnjem trenutku to vprašanje za beneške Slovence bistvene važnosti. Postavlja se problem take pobudnosti, ki naj ne stremi zgolj k iskanju soglasja, temveč tudi k iskanju sredstev za poenotenje skupnosti, ki je danes tako hudo razdvojena med tiste, ki se priznavajo za Slovence, in med tiste, ki se do tega priznanja še niso prebili.

Ali lahko naporom, da združimo našo skupnost v golem fizičnem pomenu, da združimo njeno prebivalstvo, ki je odšlo v bližnja mesta in v tujino, pridružimo še kulturne napore?

Če odgovorimo na to vprašanje pozitivno, se moramo vprašati, katera je pot, ki jo moramo obvezno prehoditi v tem trenutku, ko je solidarnost med demokratičnimi strankami razbita, ko prevladuje nasilje, ko se pojavljajo nacionalistične napetosti na vzhodni italijanski meji in nasprotovanja med samimi «etničnimi» strankami v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

Ker izvira notranja slabost slovenske skupnosti v Benečiji tako iz fizičnega kot iz kulturnega razkroja, moramo rešitev iskati v volji, da združimo ljudi, zavesti, družine, da združimo vasi, obenem pa priznati nujnost akcije, ki naj ne bo samo pedagoška, temveč tudi politična in organizacijska, ki naj vpliva na sam ustroj družbe. Slovenci v videmski pokrajini morajo, kot je zapisano v listini o njihovih pravicah, najti v svoji lastni skupnosti, kar se da avtonomno, moči, da organizirajo predloge in načrte, ki bodo usmerjeni k prvenstvenim ciljem, obenem pa ne bodo pozabljali na neposredne cilje in zahteve. Naj se ne zdi čudno, da na posvetovanju o jeziku omenjamo vprašanja, ki so v bistvu politična. Opravičuje nas dejstvo, da je današnji trenutek pomemben in mogoče celo odločilen za našo bodočnost. Opozorimo naj le na naslednje aktualne probleme:

a) Obnova Furlanije in Benečije je v zavesti skupnosti najvažnejša naloga, ki vsebuje vrsto tudi kulturnih implikacij. Dovolj je, da pomislimo na številne primerke otroške narečne literature, ki govorijo o tragiki potresa, pa tudi na to, da poteka razprava o teh problemih včasih tudi v okviru krajevnih uprav v materinem jeziku, da se je začelo razpravljati o kulturnih vrednotah (o stavbah, naseljih itd.) prav tedaj, ko so bile te vrednote zaradi potresa v nevarnosti. Tudi strokovni in gospodarski momenti, ki spremljajo obnovo, so brez dvoma element združevanja, kar se nam zdi potrebno še posebej naglasiti.

b) Če bi osimski sporazumi lahko sprožili konkretne gospodarske pobude na ozemlju videmske pokrajine, bi se s tem še okrepila pozitivna vloga, ki so jo sporazumi z dokončno ureditvijo meje odigrali na političnem področju.

c) Z deželnim razvojnim načrtom, ki predvideva velike cestne infrastrukture v Furlaniji, se postavlja problem vzhodnega pasu, saj bi ta manj razvita področja ne smela postati še bolj emarginirana, temveč bi jih bilo treba gospodarsko okrepiti z namenom, da se omogoči tudi vrnitev izseljencev.

d) Globalna zakonska zaščita slovenske skupnosti, o kateri so danes med prebivalstvom mnenja deljena, bo lahko s svojimi družbenogospodarskimi implikacijami dobila jasnejši pomen, če bo na primer ustvarjena možnost navezovanja krajevne kulture na delo videmske univerze, kjer bi se po zakonu morat ustanoviti oddelek za jezike vzhodne Evrope.

e) Ne pozabljamo pa niti na hipotezo o zaščiti ljudske kulture in o ovrednotenju krajevnih govorov, ki nastajajo v okviru dežele Furlanije - Julijske krajine.

Glede ožjih jezikovnih in kulturnih vprašanj lahko rečemo, da že sam načrt polnega razvoja Beneške Slovenije vključuje tudi odgovor na zahteve glede jezika, ki jih postavlja tisti del prebivalstva, ki je bolj angažiran, zavesten in zrel; v svetu dela, pri političnih, družbenih in kulturnih delavcih, ki postavljajo alternativne možnosti za bodočo usodo tega teritorija. Neustrezne oblike obeh knjižnih jezikov, italijanskega in slovenskega, se sicer kažejo kot vrsta jezikovnih interferenc, ki lahko zanimajo strokovnjaka, obenem pa simptom tega razburkanega položaja, kjer se prelivajo negotovost in dosežki: povsem nedvomno je, da se bo tako jezikovno stanje lahko razširilo med ljudmi tudi s pedagoškimi pobudami, ki jih organiziramo mi sami, vendar moramo najprej ugotoviti politične možnosti na teritoriju samem in izven njega, da se problem začne postavljati bistveno drugače in da se med seboj povežejo kulturni in gospodarski načrti.

PAVEL PETRIČIČ

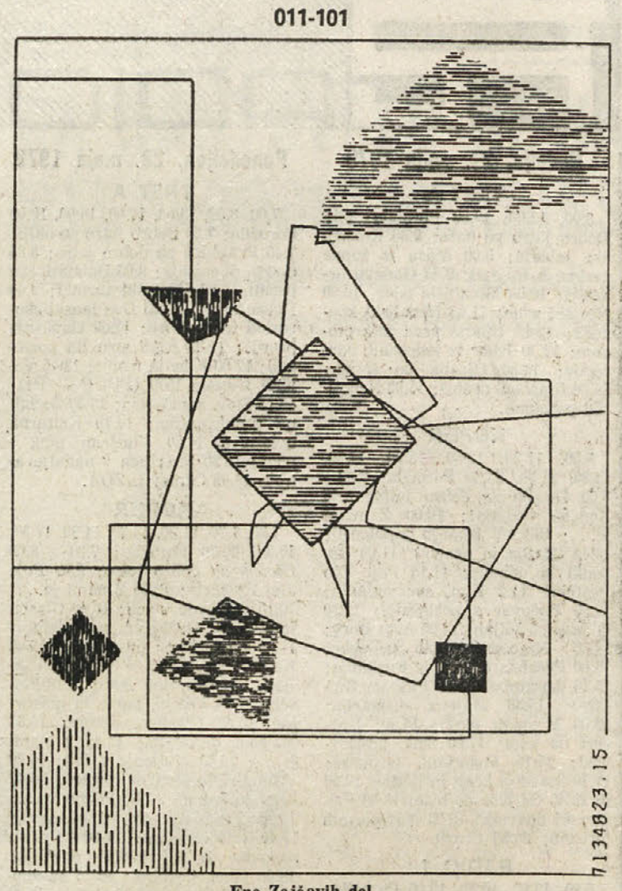

Eno Zajčevih del

OB DVEH ISTOČASNIH LIKOVNIH RAZSTAVAH

Edvard Zajec si s težavo a uspešno utira novo pot

Veliko priznanje v samem Trstu, pa tudi drugod, vendar je sprejem bolj hladen - Težko je namreč prehitevati čas - Izšla je nova, lepa publikacija

Edvard Zajec je eden tistih tržaških slovenskih likovnih ustvarjalcev, ki se bolj poredko predstavljajo javnosti. In še takrat gredo njegove razstave bolj tiho mimo širše javnosti, kajti njegova dela so dostopna le kvalificirani publiki in jih poprečen potencialni potrošnik likovnosti ne dojema. In vendar je Edvard Zajec že leta 1971 dobil galerijo v palači Costanzi, kar se je prvič zgodilo, da je tržaška občina dodelila tolikšno priznanje tako mlademu likovniku, kajti vedeti moramo, da je galerija v palači Costanzi dostopna le zelo znanim vsekakor že priznanim domačim ali tujim umetnikom in je posredno lepo priznanje vsakomur, ki mu je dodeljena. Poleg tega je Edvara Zajec eden tistih štirih slovenskih zamejskih umetnikov, ki so jim bila odprta vrata v veliko razstavo slovenske umetnosti od osvoboditve do danes, ki so jo organizirali v ljubljanski Moderni galeriji in ki kljub vsem izrazom oporekanja prikazuje velikansko in vsestransko veljavno bogastvo, kolikor ga je sicer izredno plodna Slovenska umetniška ustvarjalnost dala od 1945 do leta 1978. Toda Zajčev sodelavec Matjaž Hmeljak je nekje zapisal, da «uporaba računalnika na področju umetnosti je stara komaj kakih petnajst let». Peter Krečič sicer pravi nekje da «računalniška umetnost še danes med občinstvom razburja duhove, čeprav si je že pred leti tudi pri nas izborila domovinsko pravico . . . Po drugi strani pa vzbuja pomisleke sam izdelek, ki ga napravi stroj in ne neposredno umetnikova roka».

Zato je skoraj naravno, da doživlja Edvard Zajec določene težave. Vsaka novost, tudi v umetnosti, se stežka uveljavi, stežka prodre. Zato tudi Edvard Zajec plačuje davek tistih, ki v svetu utirajo nove poti, težki davek tistih, ki v svojo dobo vnašajo to, kar v resnici spada šele v bodočnost. Toda umetniki so često prehitevali čas. To počne tudi Edvard Zajec, ki pri svojem likovnem izražanju ne uporablja ne čopiča in ne palete, pa tudi ne raznih kislin, ki bi razjedale njegove plošče za črno-belo ali barvno grafiko, pa čeprav njegove likovne stvaritve nekateri uvrščajo v grafično zvrst. Njegovo likovno izrazilo ali če hočemo njegov pripomoček je računalnik, to se pravi elektronski računski stroj, ki ustrezno programiran daje rezultate, celo več rezultatov, med katerimi Zajec izbira tiste, ki se mu zdijo najprimernejši, seveda glede na to, kaj je z raznimi podatki hotel povedati. Zato njegove slike niso vedno nekaj takega, kar bi bilo očem «dopadljivo». So pač plod, so pač čeprav posredna stvaritev računalnika, torej stroja. Vendar je računalnik tudi v tem primeru le nekakšen posrednik, saj smo rekli, da daje rezultate po podatkih, ki mu jih je posredoval človek in je potemtakem človek resnični ustvarjalec.

In Edvard Zajec, katerega «hladna» umetnost, kot so jo tudi imenovali, še ni kdo ve kako ogrela tržaškega občinstva, tokrat predstavlja svoja novejša dela kar na dveh razstavah hkrati. Pred dnevi, 20. t.m., je odprl samostojno razstavo v eni izmed najpomembnejših galerij v Benetkah. V tamkajšnjem razstavišču «Nuovo spazio 2» je pripravil razstavo z naslovom «Scherzo za matrico in figure». Razstava, ki je že v prvih dneh vzbudila zanimanje in tudi živo diskusijo, bo trajala do polovice prihodnjega meseca. Te dni, točneje v četrtek, 24. t.m., pa je Edvard Zajec odprl samostojno razstavo v koprski galeriji «Lože». Tudi tej razstavi je dal skupen in enak naslov kot tisti v Benetkah «Scherzo za matrico in figure». Ko pa se bo konec meseca razstava v Kopru zaključila, jo bodo prenesli najprej v «Gorenjsko galerijo» v Kranju, nato pa še v novomeško «Dolenjsko galerijo».

Če smo že rekli, da Zajčeva «hladna» umetnost Tržačanov še ni kdove kako ogrela, pa čeprav je leta 1971, kot smo že rekli, razstavljal v palači Costanzi, štiri leta pozneje v galeriji «Cartesius», lani pa v galeriji «Forum», torej v zelo kvotiranih razstaviščih, smo malone prepričani, da bo prodrl v Benetkah in v ožji matični domovini, saj je že pred leti Zagreb njegovo umetnost sprejel.

Ob koncu bomo dodali, da je prav te dni Založništvo tržaškega tiska izdalo Edvardu Zajcu lepo «likovno knjigo» z večjim številom reprodukcij Zajčevih del, s predstavitvijo v slovenščini, italijanščini in angleščini, ki jo je napisal France Dacar, ter z uvodom in napotki za branje, ki jih je pripravil sam Edvard Zajec. (fre)

NA 12. MEDNARODNEM PISATELJSKEM SREČANJU NA BLEDU

Afriški pisatelj o literaturi kot posredovalki novega univerzalizma

«Afriški pisatelji, naj bodo to potujoči pevci ali pisci pesmi, pravljic, gledaliških iger ali romanov, so v resnici arhivarji kulture svoje dežele»

Na nedavnem 12. mednarodnem pisateljskem srečanju na Bledu je kot prvi govoril o literaturi kot posredovalki novega univerzalizma afriški pisatelj Olympe Bhely-Quenom iz Benina. V svojem daljšem prispevku je med drugim dejal:

«Ali obstaja afriška literatura in kakšen je njen pomen?

Na prvo vprašanje poskušajmo odgovoriti preprosto. Že VASA, Olauday Goustavers, znan pod imenom Equiano Olauda ali še pred njim AMO, Antonius Guillielmus in že pred njima pišejo Afričani o svoji deželi in obravnavajo probleme vsega črnega kontinenta; poskušajo zajeti, opazovati, razvozlati in izraziti podzavest svojih narodov; srečujejo se z revščino ali pa jo doživljajo, ugotavljajo krivico ali pa jo občutijo in vedo iz lastne izkušnje, da pravica ni razkošje in da se pisatelj lahko ne strinja z njenim izvajanjem, da jo lahko razgalja, ne da bi prizadel katerokoli čisto dušo.

Ti ljudje pa ne opisujejo samo tega, kar je, temveč tudi in predvsem upoštevajo tisto, kar je mogoče in o tem pripovedujejo. Tako ustvarjajo literaturo. Njihova dela so v knjižnicah. Tako ima pred seboj zapiske, ki nam omogočajo trditev, da so pravljice, legende, basni, novele in romani, katerih avtorji so Afričani, tisto, kar navadno imenujemo afriška literatura: to pisanje izraža čustva in življenje afriških ljudstev in prikazuje njihove probleme.

Kajti afriški pisatelji - naj bodo to potujoči pevci ali pisci pesmi, pravljic, gledaliških iger ali romanov — so v resnici arhivarji kulture svoje dežele: vsi se zavedajo, da je v njihovih izdelkih, kakor tudi v mitologiji, ki jo včasih obravnavajo, osredotočeno življenje njihovega naroda in da so «globoki zbiralniki, v katerih spijo kri in solze narodov.»

Nezmotljivo torej lahko trdimo: temelj vse naše literature je resnica, ki jo je povedal Baudelaire in ki se ji pridružuje opazovanje vsakdanjega življenja, domišljijski svet, v katerem živimo danes, obdani s tisočerimi problemi ter smo neogibno prisiljeni soočiti se s «kolektivnim duhom, ki sprašuje, joka, upa in včasih tudi spregleda.» (Baudelaire).

Kaj naj to pomeni drugega kot to, da problemi afriških pisateljev, ki prihajajo iz dežele infrastruktur tiska, založništva, kritike in širjenja naših del v naših deželah in preko naših meja, niso le kulturne ali duhovne narave? Ti problemi so tudi in dejal bi, vedno bolj in predvsem, tudi ekonomski, industrijski, družbeni, vzgojni, politični ter tako zajemajo ves razvoj.

Prav to odkrivamo ob branju romanov, dram, novel, literarnih kritik ali socioloških esejev, s katerimi afriški pisatelji že desetletje poskušamo bolje vključiti svoje deželo v občestvo narodov in v republiko literature, za katero bi dejansko želeli, da bi bila univerzalistična.

Naj povemo brez lažne skromnosti: edino afriški pisatelj, ki se zaveda svojega poslanstva, je lahko vez med svojim narodom in drugimi narodi sveta, ker nosi v sebi del nacionalnega, endogenega, celo rasnega življenja, pa tudi notranjo razsežnost rodne zemlje, ki je nihče drugi ne bi znal izraziti in prikazati v vsej njeni preprostosti ali tragični lepoti, oziroma neizrekljivi grdoti.

Znova sem prebral približno petnajst romanov, pesniških zbirk in gledaliških del v angleščini in francoščini, ki so jih napisali afriški pisatelji med l. 1968 in 1978. Poglejmo, kakšni so izidi, ki bi bili lahko tudi zaključki sociološke raziskave.

V vseh omenjenih delih smo videli Afriko v rokah domačih voditeljev; pisatelji analizirajo nove odnose, ki jih sedanja Afrika ustvarja v svetu. Svoboda ali odvisnost, hujša od tiste za časa kolonizacije? Kaj je z našimi, tako dolgo zatiranimi, poniževanimi, nepoznanimi tradicijami?

Kaj smo naredili z afriškimi jeziki in tudi z ustno literaturo, ki jo je nujno treba rešiti?

Kako se vedemo, medtem ko se Američani, Nemci in Sovjeti učijo in govorijo naše jezike, ki so postali nerazumljivi našim lastnim otrokom?

Kako si prizadevamo, da bi naši starši, bratje in sestre, ki ne znajo nobenega evropskega jezika, lahko razumeli afriško literaturo, katere pravi ustvarjalci smo, in ki jo prenašamo v zahodne jezike, s katerimi se sporazumevamo v svetu?

Ali moramo prenehati z bojem proti kolonializmu, ker so nekatere dežele postale neodvisne?

Kako se borimo proti apartheidu? Ali se zares zavedamo boja naših bratov v Zimbabweju? Ali nismo morda sokrivi hudodelstva, zaradi katerih nekatere afriške države še vedno trpijo? Ali je neokolonializem izmišljotina? Čemu je toliko državnih udarov pretresalo in še pretresa neodvisno Afriko...?

Kako je s kulturo v naših deželah? Ali nismo nekoliko krivi, če smo priče nedvomnemu zatonu naše literature?

Kaj smo storili za to, da bi Afrika bolje spoznala to literaturo? Nič. Kaj smo storili, da bi jo cenili v Evropi, kjer jo objavljajo? Ne veliko. Kaj smo storili, da bi ta dela prevedli v svetovne jezike? Nič! Nič! Kaj smo storili za to, da bi njene avtorje spoznalo mednarodno občinstvo? Čisto nič.

Z nekaj izjemami, če govorim samo o tem, kar spoznavam in vidim vsak dan, v Franciji radio in televizija ne posvečata nobene pozornosti afriškim literarnim proizvodom, četudi afriški, francosko govoreči pisatelji prispevajo že s tem, da pišejo v francoščini in se izražajo v tem jeziku, k širjenju francoščine ...povsod, kjer se pojavljajo v svetu.

Tisk je še vedno edino občilo, ki se nekoliko briga za nas; pa vendar bi bile marsikaterikrat potrebne prijateljske, če že ne kolegialne zveze.

Torej? ...Ali lahko v tej zvezi govorimo o «Literaturi kot posredovalki novega univerzalizma? Odkrito povem, da dvomim. Še huje: pesimistično gledam na to plemenito načelo, nad katerim vidim nekakšno meglo nejasnosti. Toda utopija bi se lahko tudi uresničila. Koliko časa bo potrebovala, da se bo spremenila v resničnost?

Vem — da omenim samo zadnji evropski roman, ki sem ga prebral — da je delo, kot je «Človek brez potomstva» Adalberta Stifterja, katerega novele, ki so izšle z naslovom «Veliki gozdovi», sem že poznal, izšlo v francoskem prevodu šele več kot sto let po objavi v Nemčiji.

Seveda bo kdo dejal, da so bili Leopold Sedard Senghor, Aime Cesaire, Sembene Ousman, Camara Laye, Bernard Dadie, Chinua Achebe, William Cotton, Olympe Bhely - Quenum ets..., prevedeni ponekod hitreje kot Adalbert Stifter in mnogi drugi slavni evropski pisatelji, katerih dela so še vedno zakopana v njihovih deželah.

Brez dvoma: toda nekdanji in sedanji odnosi med Evropo, Združenimi državami Amerike, Sovjetsko zvezo, vsemi deželami vzhoda in nami, pisatelji iz afriških dežel, ki izhajamo iz edinstvenih zgodovinskih razmer, so vendarle drugačni. Zato je za vrednotenje naše literature potrebna predvsem ocena in boljše poznavanje naših problemov.

Že en sam pogled v preteklost literature, ki ji pravimo afriška in ki jo ustvarjajo in uresničujejo tujerodci, bi bil dovolj, da nas prepriča o neovrgljivosti misli, ki bi jo izrazil takole: prispevki naše literature od pojava črnskega vprašanja do danes še bolj dokazujejo, da se noben afriški pisatelj, ki je vreden tega imena, ne odpove svoji deželi, pa naj bo še tako revna in se ne izogne nobeni priložnosti za odkrivanje črnega kontinenta v vsej njegovi goli resničnosti, z njegovimi vrlinami, slabostmi in veličino: pravi pisatelj je tisti, ki mu z ljubeznijo, preprostostjo in poštenostjo uspe pripeljati svet do vedno bolj poglobljenega odkrivanja notranjega življenja njegove dežele, ne da bi pri tem zanemaril okolje, kakor tudi politične, gospodarske in družbene probleme ter medčloveške odnose.

Kako naj sporočimo svetu prispevke te literature, ko pa časopisi, radijske in televizijske postaje v naših deželah namenjajo le malo ali pa sploh nobenega prostora literarni kritiki, naša dela pa so skoraj zbrisana iz javnih občil velikih sil?

Kako naj govorimo o prispevku naše literature k ustvarjanju novega univerzalizma, če pa v prevodih, v literarni kritiki, v založništvu in v občilih pisatelji neodvisnih afriških dežel že skoraj dvajset let še vedno živijo v odvisnosti ali kot večni moledovalci, če že ne kot izobčenci?

Rekel bi celo — ne da bi mi grozilo, da bi mi kdo oporekal — da je na področju širjenja literature izmenjava odločno neenakopravna in samovoljno diskriminacijska. Vsekakor naša zatirana literatura, ki jo zahodne založniške hiše pogosto onemogočajo, dobesedno okosteni, kadar ji uspe prodreti v tok širjenja, medtem ko iste založniške hiše preplavljajo naše dežele s tujimi literaturami, ki spodrivajo naše ter povzročajo, da postajamo afriški pisatelji neznanci našim narodom.

Ali to navsezadnje pomeni, da ne verjamem v literaturo kot posredovalko novega univerzalizma? Dejstvo, da so dela Aimeja Cesaira in Senghorja, kakor tudi dela nekaterih drugih velikih ali manj pomembnih črnskih pisateljev prevedena v srbohrvaščino in da iste pisatelje, kakor tudi nekatere mlajše lahko berem v angleščini, nemščini, ruščini, italijanščini itd., pomeni, da bi tudi črnci lahko dobili prostor v tem poslanstvu.

Toda ponoviti moram: ostali bomo nerazviti in odvisni, dokler naših del ne bodo tako hitro širili v naših deželah, kakor tudi v tistih, kjer jih ni treba prevajati, da bodo postala znana in dokler naša dela, ki so vredna tega imena, ne bodo hitro prevedena in razširjena po vsem svetu.

Novi univerzalizem na temeljih literature bo torej prazen sen tako dolgo, dokler bodo literarni kritiki in javna občila v naših deželah in deželah tretjega sveta, kakor tudi v razvitih deželah še naprej izvajali politiko diskriminacije med deli afriških pisateljev in deli njihovih stanovskih tovarišev v razvitih deželah, ki imajo močna in učinkovita sredstva javnega obveščanja.»

D. Ž.

IVAN SILIČ - SEDEMDESETLETNIK

Srce in znanje za zborovsko petje

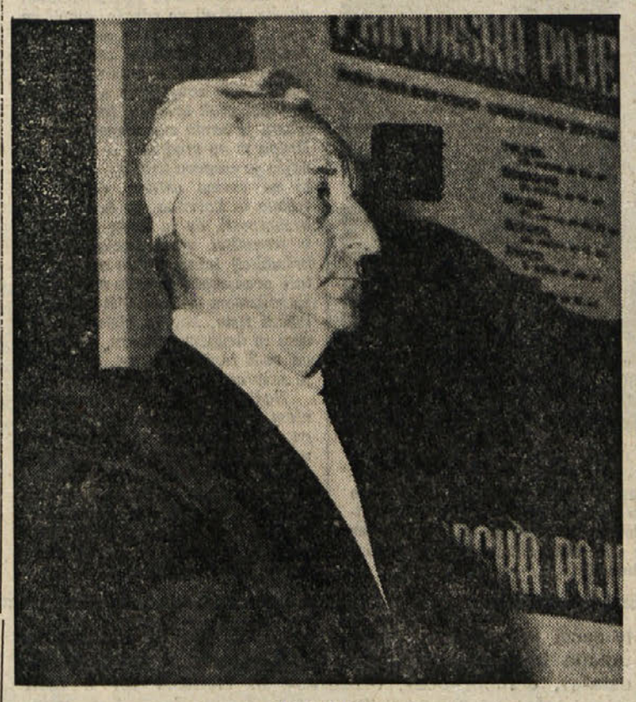

Ivan Silič

Skoraj vsako nedeljo se na naši kulturni strani pojavljajo glasbene kritike, recenzije ali poročila s podpisom Ivana Siliča. Preko njih ga zato poznajo vsi naši bralci, osebno pa ga poznajo ne le vsi naši zborovodje, pač pa tudi skoraj vsi pevci naših zborov oziroma zborov na obeh straneh meje. Poznajo že in tudi spoštujejo kot sicer ostrega, vendar poštnega ocenjevalca zborovskega petja, ne vedo pa, da je konec prejšnjega meseca dočakal svojih 70 let, saj tega nismo vedeli niti mi, ki imamo z njim neposredne stike. Sicer pa je te naše nevednosti v največji meri kriv on sam, ker se nam niti sanjalo ni, da bi lahko tako mladeniški in dinamični mož imel že sedemdeset let.

Pa jih vendarle ima, saj se je rodil 27. aprila 1909 v Biljah pri Novi Gorici v družini, iz katere je izšlo več glasbenih delavcev-pevovodij. Ne vem točno, koliko let mu je bilo, ko je šel na emigracijsko pot tolikih primorskih izobražencev v Jugoslavijo, kjer je nameraval študirati oziroma nadaljevati študije. Kot akademik in ljubitelj petja se je pridružil znamenu predvojnemu Maroltovemu Akademskemu pevskemu zboru v Ljubljani, ob Maroltu — zbiratelju narodnih motivov, muzikologu in dirigentu pa se je tudi strokovno razvijal in se poleg vsega že pred vojno uveljavljal kot napreden glasbeni kritik in publicist, ki ga je vodil predvsem posluh za domačo glasbeno tvornost.

Njegovo nadaljnjo glasbeno pot je začasno zavrla vojna in Silič se je kot napreden primorski rodoljub seveda opredelil za narodnoosvobodilni boj. Pravim začasno, kajti vojna in internacijska usoda ga je privedla v Južno Italijo v zbirno bazo primorskih fantov v razpadli italijanski vojski in slovenskih internirancev in konfiniranccev, v Gravino, kjer se je v tistem času formirala tretja prekomorska brigada. Kjer pa so Primorci, tam je tudi petje, kjer je petje, tam je prej ali slej tudi pevski zbor. In tako je naš jubilant ustanovil v Gravini najprej moški pevski zbor, kmalu za tem pa je prevzel še mešani zbor. S prekomorskimi brigadami se je skozi krvave in težke voje vrnil v domovino, dočakal živ in zdrav osvoboditev in se takoj lotil organizacije glasbenega šolstva na Primorskem, istočasno pa je v Gorici vodil tudi moški in ženski zbor obnovljenega Pevskega in glasbene-

JOŽE KOREN

(Nadaljevanje na 8. strani)

Primorske bibliografske vesti

BOREC, 2, februar, 1979, YU ISSN 0006 - 7725.

V tej številki revije je objavljeno zadnje nadaljevanje razprave **dr. Toneta Ferenca Velika izdaja pri Trstu in na južnem Primorskem v začetku leta 1943** (str. 67 - 83), v kateri je nadrobno in tudi arhivsko dokazano obravnaval zločinsko izdajanje dveh partizanov: Cvetka Grilanca - Nedeljka in Sergija Zivca - Zdravka, zaupnikov generalnega inšpektorja javne varnosti za Julijsko krajino. S pomočjo mnogih podatkov, ki sta jih posredovala italijanskim fašistom, so le-ti izvedli številne aretacije.

BOREC, 1979, št. 3, YU ISSN 0006-7725

Nada Kobal je prevedla in priredila sestavek Paola Paolinija, ki je bil objavljen v reviji Storia Illustrata, št. 198, maj 1974 z naslovom Italijanska fašistična policija OVRA (str. 141-153).

«Članek daje dovolj podroben pregled nad termnim obdobjem fašizma v Italiji in nad nekaterimi oblikami tajnega policijskega aparata, s katerim je skušal uničiti takratne antifašiste.»

Tone Kebe nadaljuje s spomini na kobariške dogodke: Zgodbe iz NOB na Kobariškem (str. 167-181). Tokrat je opisal izpust zapornikov iz videmskih zaporov in «pogajanja» partizanov z Nemci.

Že v prejšnji številki je bil objavljen uvod v študijo Franca Kriznarja: Glasba v narodnoosvobodilnem boju 1941-45 (str. 185-90). Tokrat je objavljeno prvo nadaljevanje (str. 155-165), v katerem omenja tudi primorske glasbenike in glasbeno življenje Primorske.

ATTI E MEMORIE DELLA SOCIETA' ISTRIANA DI ARCHEOLOGIA E STORIA PATRIA, Volume XXVI della Nuova serie, Trieste 1978.

Iz te številke, ki prinaša mnoge zanimive članke, naj omenim samo tiste, ki se dotikajo Primorske. O jezikoslovnih problemih govori članek Franca Crevatina Pagine di storia linguistica istriana: VI (str. 327-331). Giuseppe Derosi je avtor članka Due località dell'antico agro piranese (str. 345-346), Mario Doria je napisal dva članka, ki se nanašata na naše kraje: Sul nome prelatino Parentium (str. 347-349) in Piran (str. 351-352).

ZGODOVINSKI ČASOPIS, leto 1978, letnik 32, št. 3, Ljubljana.

Peter Petru obravnava v študiji Kontinuiteta in diskontinuiteta naselitve v prehodnem obdobju iz kasne antike v zgodnji srednji vek (str. 221-232) arheološko še ne dovolj proučeno obdobje preseljevanja narodov od kasne antike do naselitve Slovanov v Vzhodnih Alpah. Avtor je ugotovil, da obstaja troje oblik in pokrajin, kjer se je bolj ali manj ohranila antična dediščina v srednji vek. Za nas je predvsem zanimiva povezava v obmorskih mestih z ohranjenimi oblikami rimske samouprave, pa tudi to, da območje zahodno od claustra Alpium Iuliarum ohranja langobardsko vojaško-služnostno ureditev do 9. stoletja.

Milica Kacin - Wohinz opisuje v članku Nacionalno vprašanje Slovencev in Hrvatov v Italiji v politiki italijanske komunistične stranke (1921-1940) (str. 279-293) razvoj odnosov KPI do nacionalnega vprašanja zatirane slovensko-hrvatske narodnosti v Julijski krajini pod fašizmom. Kljub leninističnim načelom o pravici do samoodločbe in odcepitve, ugotavlja avtorica, je povezovanje razrednega boja z bojem za nacionalne pravice in osvoboditve manjšine naletelo na nerazumevanje.

N. S.

OB 35. OBLETNICI POKRAJINSKE KONFERENCE SKOJ V DOLU

V MLADINSKEM TEKMOVANJU KRAŠKO OKROŽJE ŽE DRUGIČ DOSEGLO NAJBOLJŠE REZULTATE

Med delegati mladinskih organizacij s terena in iz vojske tudi delegati italijanskih partizanskih formacij - Volitve mladinskih forumov

V okvir počastitev pomembnih obletnic, kot sta 60-letnica ustanovitve KPJ in SKOJ ter 35. obletnice prve pokrajinske konference Zveze komunistične mladine za Slovensko primorje, ki je bila od 22. do 25. maja 1944 v Dolu pri Čepovanu, se vključuje tudi naš dnevnik z vrsto člankov o delovanju SKOJ na Primorskem v protifašističnem odporu med obema vojnama in nato v NOB.

Nemška kolona, ki je vdrla na osvobodilno ozemlje, se je morala umakniti. Tik za Nemci smo se pričeli v kraju shajati mi. In to se je takoj poznalo. Prej je bilo prebivalstvo preplašeno, po vasi si slišal samo surovo kričanje fašističnih banditov. Zdaj pa je vse svečano. Vsi gledajo s ponosom na slovensko mladino, vsak kotiček odmeva od naše pesmi, od naših klicev in smeha. Nekje v bližini se še slišijo brzostrelke in mitraljezi. Naši plačujejo nacistom in fašistom račune. Na svobodni slovenski zemlji pa se je v prvih večernih urah pričela naša prva konferenca.

Iz vse Primorske so prišli delegati. Svoje predstavnike sta poslala tudi Trst in Gorica. Pa borci iz naših brigad, iz Gradnikove, Gregorčičeve, Vojkove, Prešernove, Soške, Kosovelove . . . Pa še iz odredov. Še italijanska mladina je prišla med nas. Mladi zagoreli borci iz italijanskega partizanskega bataljona, tudi predstavnik italijanske mladine iz Trsta. Z Gorenjske so prišli delegati, pa še kopica gostov. Nič čudnega, če je potem v lepo okrašeni dvorani kar zagrmelo, kadar je kdo omenil našo herojsko vojsko, našo narodno oblast, slavno Komunistično partijo in njen Centralni komite ter, seveda, maršala Tita. Pa še Rdečo armado, zaveznike . . . Kairski begunci bi se brez dvoma slabo počutili tu, saj je mladina dala duška vsemu ogorčenju, ki ga čuti do protinarodnih izdajalcev, do begunskih — ministrov, do Mihajlovića in Rupnika. Tudi na Petra niso pozabili . . .

Pričeli smo. V imenu primorske mladine je otvoril konferenco Jože Smole. Za tem je v imenu GO ZSM in PK SKOJ za Slovenijo pozdravil navzoče sekretar tov. Mitja Vošnjak. Za IX. korpus je govoril Vlado Babič, namestnik komisarja korpusa. Tovarišica Ančka iz Pokrajinskega odbora SP ZŽ nas je tudi pozdravila, nato pa še France Kavčič, sekretar Oblastnega Komiteja SKOJ za Gorenjsko v imenu gorenjske mladine. Govorili so predstavniki borcev, delegati iz Trsta in Gorice, italijanski partizani in mladi italijanski protifašisti iz Trsta. Pa, seveda, še naš Jurček v imenu naših mlajših članov, naših pionirjev. Kar z brzostrelko in pištolo je prišel na oder: seveda, je bilo vse leseno. Govoril je pa tako brez strahu, da bo kmalu lahko leseno orožje zamenjal za pravo.

Po pozdravih se je začel delovni del konference. Spregovorila je Fanika Marušič, sekretarka Oblastnega odbora ZSM za Primorsko. V svojem poročilu je prikazala razvoj in delo mladinske organizacije na Primorskem in delež, ki ga ima primorska mladina v boju pri graditvi naše narodne oblasti. Naštela je nekaj primerov, kako je primorska mladina izpolnjevala svojo dolžnost. Eden največjih uspehov je brez dvoma nabiralna akcija za zavoje, pri katerih je ZSM delala skupno s tovarišicami iz SPZŽ. Med to akcijo so članice ZSM in SP ZŽ nabrale več kot dvanajst tisoč zavojev za borce. Poročilo tov. Fanike so dopolnili delegati z živahnimi diskusijami, ki so trajale več ur. Pripovedovali so, kako se borijo proti sovražniku, naštevali so vrsto brezprimernih junaštev iz vojske in s terena. Govorili so o borbi, ki jo bije slovenski narod po vsem našem Primorskem od Benečije prav do Trsta in Gorice. Italijanski predstavniki so govorili o svojem občudovanju naše osvobodilne borbe in poudarjali svojo odločenost, da se skupno z nami bore proti istemu sovražniku, proti Hitlerjevim banditom in proti njihovim izdajalskim pomočnikom

Po dolgi diskusiji je podal politični referat sekretar PK SKOJ za Slovenijo tov. Mitja Vošnjak. Govoril je o razvoju naše narodnoosvobodilne borbe, o težki poti od skromnih početkov pa do izgraditve narodne oblasti in osvobodilne vojske. Pokazal je, da je danes fašizem pred neizbežnim zlomom, da je trdnost zavezniškega bloka tisto orožje, pred katerim bo fašizem moral kloniti. Nakazal je mladini naloge, ki jih mora na vsak način izvršiti. Prva naloga je sodelovati pri utrjevanju narodne oblasti in pri krepitvi vojske. Da bi se vsa mladina vključila v graditev narodne oblasti, bo organizacija ZSM dobila bolj uspešno organizacijsko obliko. Mobilizacija se mora brezpogojno izvesti do konca in naša naloga je, da ne pomagamo le pri mobilizaciji obveznikov, pač pa da storimo še več. Izvršiti moramo sklep I. kongresa ZSM, da nadomestijo tovariše na terenu tovarišice - aktivistke. Nadalje je bilo treba izvesti kampanjo za prostovoljen vstop manj kot sedemnajstletnih tovarišev v NOV če so sposobni za vojaško službo.

Sledila je diskusija. O Trstu in Gorici smo govorili. O naših zaveznikih, o naši herojski borbi, pa o tem, da mora biti naša borba v bodoče še bolj odločna. O vprašanju mobilizacije smo vsi enotni, vsi vemo, da je dolžnost vsakega Slovenca se boriti za svobodo. Bogdan je sekretar ZSM na Krasu. Zdaj je srečen. «Kar naj mi še kdo reče, da sem na terenu bolj potreben! Takoj jutri grem v vojsko!» In o tistih govore, ki še sedemnajst let nimajo. Saj so prav tako lahko sijajni borci, kot je dokazal Janko Kutin v borbah v Benečiji, kjer je rešil mitraljez, čeprav je šele trinajst let star. In da so res predani, nam dokazuje primer štirinajstletnega Marija Sroke s Krasa, ki so ga Nemci na vse načine mučili, pa ni hotel ničesar povedati. Raje se je pustil obesiti, kot da bi spregovoril.

Tovariš Lado Pohar, sekretar Oblastnega komiteja SKOJ za Primorsko, je v svojem organizacijskem referatu pokazal, kako bomo na terenu izvedli prilagoditev ZSM novim razmeram, kako bomo sodelovali pri vseh vprašanjih slovenskega naroda, kako bomo sodelovali v novi narodni oblasti. Diskusija je razčistila še nekaj nejasnosti, zatem pa je bila podeljena zastavica Kraškemu okrožju, ki je v tekmovanju med primorskimi okrožji doseglo najlepše uspehe. Dve prehodni zastavici sta sedaj na Krasu, v neposrednem zaledju Trsta. Ona, ki jo je okrožju ob zaključku svojega drugega tekmovanja 20. februarja dal Glavni odbor ZSM, in nova, ki so jo Kraševci prejeli za uspehe v primorskem tekmovanju.

Potem pa je primorska mladina volila svoja predstavništva, svoj Oblastni odbor, ki ima štirideset članov. Kako ponosen je bil na izvolitev in navdušeno pritrjevanje pionirček Jule. Kdaj prej so bili že predstavniki Trsta in Gorice izvoljeni v predstavništvo slovenske mladine? In ali ni dokaz zdravega pogleda na svet, da voli mladina v svoje predstavništvo tudi predstavnika svojih bojnih tovarišev italijanskih partizanov, ki se v naši vojski bore proti istemu sovražniku. Potem pa smo volili še tajništvo, ki bo vodilo vse delo ZSM na Primorskem. Soglasno so bili izvoljeni predsednik Darko Cek s Krasa, sekretarka Fanika Marušič, Lado Pahor - Damjan ter Zoffa, ki je doslej delala v Gorici.

Še resolucije in pozdrave smo sprejeli, potem pa zaključili.

Napredna primorska mladina je plačala za nacionalno in socialno svobodo velik krvni davek. Veliko je namreč mladih primorskih fantov in deklet padlo in med njimi so bili tudi narodni heroji kot na primer Pinko Tomažič, Janko Premrl - Vojko, Mihaela Škapin - Drina, Ivan Turšič - Iztok, Ivan Sulič - Car, Dušan Munih - Darko. Mladinec je bil tudi Anton Šibelja - Stjenka, ki je na Krasu vodil prvo mladinsko sabotažno skupino, iz katere se je razvila Kraška četa.

Na poti razvoja primorske mladinske organizacije sta padla tudi oba sekretarja poverjeništva PK SKOJ Darko Marušič - Blaž in Jože Tejkal - Planinc. V Gorici sta delala Milojka Štrukelj - Lojzka in Davorin Cek - Danilo. Iz Trsta so bili tudi Miloš Ferfolja, Zorka Grmek, Zora Perello in Ervin Lah, ki so žrtvovali svoje življenje za svobodo. Miro in Zdenko so pri Kopru pokosili nacistični streli ob prvomajski akciji, padla sta tudi sekretar SKOJ za srednjo Primorsko Maks Medved - Bojan ter sekretar SKOJ za pivško okrožje Franc Cucek - Bognar.

● Srce in znanje

(Nadaljevanje s 7. strani)

ga društva.

Čeprav ga je osvobojena Primorska kot sposobnega in zavzetega glasbenega organizatorja in pedagoga nujno potrebovala, ga je dolžnost klicala v Beograd, kjer je kot sodelavec ministrstva za kulturo in prosveto, sodeloval pri organizaciji glasbenega življenja in oblikoval učne načrte glasbenih šol. Njegova zasluga je, če je takratni Radio Jugoslavija začel sistematično uveljavljati načela sodobnih programov s poudarkom na domači glasbeni ustvarjalnosti. Nekaj časa je bil celo direktor Opere v Novem Sadu, nato pa se je vrnil na Primorsko in sicer v Koper kot vodja glasbenega oddelka Radia Koper, obenem pa se je z vsem svojim zagonom vrgel na pedagoško in organizacijsko delo na področju primorskega zborovskega petja. Tako je v Kopru na njegovo pobudo bilo ustanovljeno Društvo prijateljev glasbe, bil je neposreden soustanovitelj Združenja pevskih zborov Primorske, obenem pa sopobudnik zdaj že deseto leto žive vsakoletne prireditve «Primorska poje», ki povezuje zbore na obeh straneh meje. V okviru te pobude je Ivan Silič nepogrešljiva osebnost bodisi kot organizator, bodisi kot strokovni delavec, bodisi kot kritični spremljevalec in ocenjevalec, v vsakem trenutku pa tudi kot spodbujevalec.

Kdaj je začel sodelovati s Primorskim dnevnikom se ne spominjam prav natančno. Mogoče je bilo to že ob prvi reviji «Primorska poje», mogoče nekaj pozneje, vsekakor pa redno in zvesto sodeluje že več let kot glasbeni kritik prvenstveno za zborovsko petje, če je treba pa tudi za inštrumentalno glasbo. Nikoli ne odreče, nikoli ne zataji, nanj se lahko zaneseš in vedno se bo natančen kot ura pojavil v redakciji s svojim prispevkom. Takih zanesljivih sodelavcev je vesel vsak urednik, toda zanesljivost je samo ena njegovih vrlin. Druga in po vrednosti še pomembnejša je njegova kritična odkritost, ki ne skriva ostrine, če je potrebna in koristna, pa tudi ne dobrohotnosti, če je lahko spodbuda v trenutkih omahovanja ali kakršnihkoli težav. Dobro zna pretehtati ocenjevalsko mero med profesionalizmom in ljubiteljstvom in izluščiti tisto, kar je bistveno v enem in drugem primeru, vedno pa ga vodi resnicoljubnost, za katero je pripravljen tudi kaj tvegati.

Naši zamejski zbori imajo v njem iskrenega pisatelja zavzetega spremljevalca v svojem razvoju, mi pa imamo v njem dragocenega strokovnega sodelavca. Takega si želimo še in zato mu tudi mi, pa čeprav z zamudo, iz srca čestitamo k lepemu življenjskemu jubileju in želimo še mnogo zdravih in delovnih let.

Pesem ne pozna meja

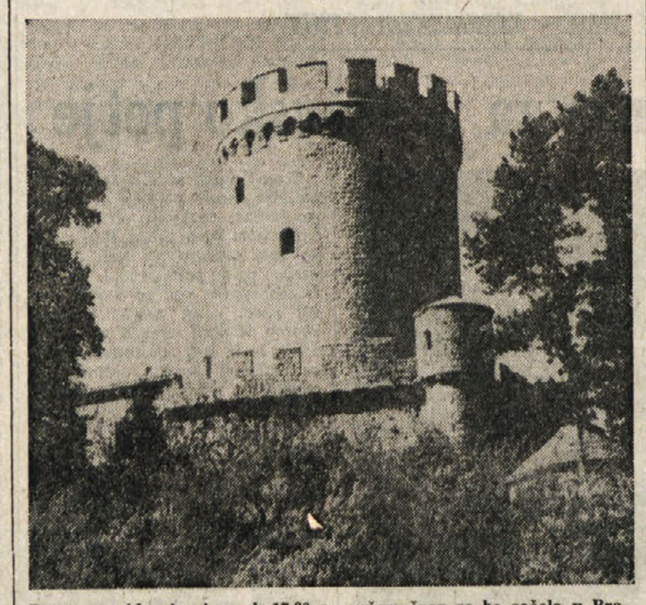

Danes popoldne in sicer ob 17.30 po našem času se bo začela v Braniku in sicer na dvorišču rihemberškega gradu revija pevskih zborov v značilnem programu, da pesem ne pozna meja. Nastopili bodo poleg domačega zbora «Franc Zgonik» še zbori «Vesna» iz Križa, «Primorec» iz Trebč, «Jezero» iz Doberdoba, «Svoboda 2» iz Trbovelj ter «Svoboda» iz Pridvora pri Kopru. Na sliki stolp rihemberškega gradu, ki so ga obnovili

RADIO TELEVIZIJA

Nedelja, 27. maja 1979

TRST A

8.00, 12.00, 19.00 Poročila; 8.15 Dobro jutro po naše; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.45 Godalni orkestri; 10.00 Mladinski oder; 10.30 Nediški zvon; 11.05 Nedeljski koncerti; 12.15 Ljudje pred mikrofonom; 12.30 Izbor iz tedenskih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 14.30 Glasbeni drobiž; 15.00 Nedeljsko popoldne.

KOPER

8.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 21.30, 23.30 Poročila; 7.00 - 8.00 Glasba za dobro jutro; 8.45 Končno nedelja!; 10.00 Z nami je. . .; 10.15 V iskanju popolnosti; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.15 Poje Oto Pestner; 11.2 Kim, svet mladih; 12.00 Pogovor s poslušalci; 12.10 Glasba po željah; 14.00 Avto story; 14.33 Najpopularnejše popevke; 15.00 Posebna oddaja iz Furlanije; 15.15 Ansambel «The Passion Guitars»; 15.33 Majhna diskoteka; 16.00 V svetu plošč; 16.30; Koncert na trgu; 17.00 Slov. književnost; 17.15 Poslušam, poslušaš; 17.30 Sosednji kraji in ljudje; 17.50 in 18.45 Od hiše do hiše; 18.30 Primorski dnevnik; 19.30 Na športnih igriščih; 20.30 Crash.

RADIO 1

8.00, 13.00, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujenje; 6.30 Glasba za praznični dan; 8.30 Volilna kronika; 8.40 Naša zemlja; 10.25 Itineradio; 11.25 Neresnične kronike; 12.00 Glasbena oddaja s Sergiom Endrigom; 12.30 Rally; 13.30 Glasbeno-govorni program; 16.00 Radio 1 — za vsakogar; 17.00 «62. Giro d'Italia»; 19.35 Jazz.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.00 Poročila; 7.15 Danes je nedelja; 8.30 Zdravo, tovariši vojaki!; 9.07 Veseli tobogan; 10.05 Še pomnite, tovariši. . .; 11.05 Panorama lahke glasbe; 12.00 Pogovor s poslušalci; 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.10 Obvestila in zabavna glasba; 14.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.50 Pihalne godbe; 15.05 Humoreska tega tedna; 15.25 S popevkami po Jugoslaviji; 16.10 Listi iz notesa; 16.30 Nedeljska reportaža; 16.55 Pri nas doma; 17.20 Gremo v kino; 17.45 Glasba neuvrščenih; 18.05 Popularne operne melodije; 18.50 Radijska igra; 20.30 Obvestila in zabavna glasba; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Glasbene razglednice; 21.00 V nedeljo zvečer; 23.20 Skupni program JRT; 00.05 Lirični utrinki; 00.10 Glasbena parada Radenci '79.

Ponedeljek, 28. maja 1979

TRST A

7.00, 8.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.45 Pravljica za dobro jutro; 8.05 Četrta dimenzija; 9.05 Dalmatinske pesmi; 9.30 Filološki utrinki; 9.40 Disco music; 10.05 Dve lanski zborovski tekmovanji; 11.00 Današnje branje; 11.35 Radi smo jih poslušali; 12.00 Ribe in morje; 12.45 Volilna tribuna 1979 (PDUP — Pr); 13.15 Slov. samospevi; 13.30 Socialna problematika; 14.10 Kulturna beležnica 14.20 Glasbeni ping - pong; 16.30 Pravljica v nadaljevanjih; 16.40 Odmev iz ZDA.

KOPER

7.30, 8.30, 11.30, 13.30, 14.30, 17.30, 19.30, 20.30 Poročila; 7.00 - 8.00 Glasba za dobro jutro; 9.19 Poje Jim Rafferty; 10.00 Z nami je. . .; 10.10 Življenje v šoli; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.35 Poslušajmo jih skupaj; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Športne vesti; 14.10 Plošče; 14.33 Valčki, polke in mazurke; 15.00 Glasbeni album; 15.33 Majhna diskoteka; 15.45 Z nami je. . .; 16.00 Življenje v šoli; 16.20 «The Originators of music»; 16.40 Mini juke box; 17.00 Pismo iz. . .; 17.05 Jaz poslušam, ti poslušaš; 17.40 Glasbeni notes; 18.00 Ob petih popoldne; 18.30 Primorski dnevnik; 19.00 Glas. cocktail; 19.35 Iz zborovskega arhiva; 20.33 Crash; 21.00 Srečanje z našimi pevci.

RADIO 1

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujenje; 7.30 Šport; 7.45 Poštna kočija; 8.40 Volilna kronika; 8.50 Glasba; 9.00 in 10.35 Radio anch'io; 12.05 in 13.30 Vi in jaz '79; 14.05 Glasba; 15.05 Za Evropo; 15.20 Popevke; 16.20 Volilna tribuna; 17.35 Kdo, kako, kje, kdaj?

LJUBLJANA

7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 16.00, 20.00 Poročila; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.20 Rekreacija; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Z glasbo v dober dan; 9.25 Ringaraja; 9.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 10.05 Z radiom na poti; 10.45 Turistični napotki; 11.05 «Rezervirano za. . .»; 13.10 Veliki revijski orkestri 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Pihalne godbe; 14.20 Obvestila in zabavna glasba; 14.30 Priporočamo vam. . .; 15.05 Pojo amaterski zbori; 15.25 Glasba po željah; 16.30 Od melodije do melodije; 17.00 «Vrtiljak»; 18.00 Studio ob 17. uri; 19.00 Naša glasbena izročila; 19.25 Zvočni signali; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z Dobrimi znanci; 21.00 Kulturni globus; 21.15 Iz naše diskoteke.

Radio Ljubljana, ki redno poroča o predvolilni dejavnosti posameznih političnih sil in strank v naši deželi, bo tej temi namenila tudi svojo rubriko iz zamejstva v Italiji. Na sporedu bo jutri, v ponedeljek 28. maja okrog 10. ure na drugem programu. Gost bo predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze, se pravi osrednje nestrankarske organizacije Slovencev v Italiji, Boris Race. Obravnaval bo značilnosti dosedanje predvolilne kampanje na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji, politiko in metode Liste za Trst — «ta je s svojimi nastopi odkrito prevzela vlogo, ki jo je doslej imela novofašistična stranka», je ob tem dejal — ter odgovarjal na vprašanje, za katere stranke oziroma kandidate naj na volitvah v italijanski in evropski parlament glasujejo pripadniki slovenske narodnostne skupnosti.

Oddajo za rubriko na Valu 202, je pripravil stalni dopisnik-komentator TV Ljubljana Drobež.

Nedelja, 27. maja 1979

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

11.00 Maša
11.55 Nedeljska srečanja
12.15 Oddaja o poljedelstvu
13.00 DNEVNIK — OB 13. URI
13.30 DNEVNIK 1 — VESTI
13.55 Volilna kronika
14.05 V teku nedelje . . .
14.20 Športne vesti
14.35 Disco ring
15.45 Dan svetlobe, TV film
17.35 Športne vesti
17.50 Ustavite krivca, nagradno tekmovanje
18.55 90. minuta
19.10 Ital. nogometno prvenstvo
19.45 Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.25 Volilna kronika
20.40 HOLOKAVST, 2. del
21.40 Športna nedelja
22.40 Napoved programa za prihodnji teden
Dnevnik in Vremenska slika

Drugi kanal

12.15 Programi za naslednje dni
12.30 Risanke
13.00 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.25 Volilna kronika
13.35 Ona druga nedelja
15.20 DNEVNIK 2 — Neposredni prenos športnih dogodkov
Avtomobilizem;
Rim: Tenis
Turin: Odbojka
18.45 DNEVNIK 2 — Šport
18.55 Milord, ti si na vrsti, 2. del
19.50 DNEVNIK 2 — Odprti studio
20.00 DNEVNIK 2 — Nedelja sprint
20.25 Volilna kronika
20.40 Tudi bančniki imajo dušo, komedija
21.55 DNEVNIK 2 — Dossier
22.50 DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
23.05 In mi tu, 1. del

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

12.25 Mozaik
12.30 Kmetijska oddaja
13.30 POROČILA
14.30 Katastrofe, dok. film
14.55 Lilije in perunike
15.10 Montecarlo: Avtomobilske dirke
15.30 TV žehtnik
16.10 25 let evrovizije
17.10 POROČILA
17.15 Montecarlo: Nadaljevanje prenosa
17.45 Glasbena medigra
18.10 Ivana Kobilica, slikarka rož in obrazov
18.25 Športna poročila
18.30 Pravici je zadoščeno, film
20.30 TV DNEVNIK
21.00 D. Susič: TALE — TV nad.
21.55 Tujci v svoji domovini
22.40 TV DNEVNIK
22.50 Zabavno - glasbena oddaja
23.05 Športni pregled

Koper

20.30 Otroški kotiček: Festival mladinske pesmi
21.00 Pregled sporeda za naslednje dni
21.15 Stičišče
21.35 Vsi za enega, eden za vse, film
23.00 Glasbena oddaja

Zagreb

15.10 Jakob, mladinski film
16.30 Nedeljsko popoldne
22.00 Potovanja
22.50 Zabavno - glasbena oddaja

Ponedeljek, 28. maja 1979

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Argumenti
13.00 Knjige
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 Volilna kronika
14.10 Jezik za vsakogar
17.00 Riccardo Cucciola pripoveduje
17.10 Ana, dan za dnem, 15. del
17.25 Dober dan, Evropa
17.50 Povej, kako ješ
18.20 Argumenti
18.50 Osmi dan
19.20 Peyton Place, 1. del
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.25 Volilna kronika
20.25 Volilna tribuna
21.55 Kri na Luni, film
Režija: Robert Wise
Igrajo: Robert Mitchum, Barbara Bel Geddes, Robert Preston, W. Brennan
Filmske novosti
Dnevnik in Vremenska slika

Drugi kanal

12.30 Sezonski menu
13.00 DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.30 Volilna kronika
13.40 Vzgoja in države
14.30 Faenza: Motokros
17.00 Gor in dol po Italiji
17.30 Spazio dispari
18.00 Netsilik, nomadi ledenikov, 9. del
18.30 DNEVNIK 2 — Športne vesti
18.50 Dober večer z . . . Luigijem Malerbo
19.00 Volilna tribuna
19.15 Muppet show
19.45 DNEVNIK 2 — Odprti studio
20.25 Volilna tribuna
20.40 Vabilo
21.35 Pesniki in vasi Cardarelli in Tarquinia
21.55 Idiot, 6. in zadnji del
22.55 Protestantizem
Ob koncu DNEVNIK 2 — Zadnje vesti

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.10 POROČILA
18.15 Glasbena pravljica
18.25 Katastrofe — dok. film
19.05 Sodišče združenega dela
19.20 Promet
19.35 Obzornik
19.45 Mladi za mlade
20.15 Risanka
20.30 DNEVNIK
21.00 S. Grohowiak: Hiše iz dežja, TV drama
22.00 Koliko se poznamo
23.00 DNEVNIK
23.15 Mozaik kratkega filma

Koper

20.50 Stičišče
21.00 Otroški kotiček
21.15 DNEVNIK
21.30 Casanovovi pobegi, serijski film
22.30 Črni petek, drama
23.30 Baletni večer: Devet variacij na plesno temo

Zagreb

18.45 Zgodbe o palčku
19.00 Miti in legende
19.15 Izobraževalna oddaja
19.45 Mladi za mlade
21.00 J. Pavše: Jolanda, kdo je to? — drama
21.50 Glasbeni trenutki

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 29. MAJA DO 2. JUNIJA 1979

TOREK, 29. maja

LJUBLJANA

18.30 Poročila; 18.35 Pevski tabor Šentvid; 19.05 Palčki nimajo pojma; 19.35 Obzornik; 19.45 Po sledeh napredka; 20.15 Risanka; 20.30 Dnevnik; 21.00 Mednarodna obzorja: Samoupravljavec; 22.05 A. Haley: Korenine, nadaljevanka; 22.45 Evropski operni pevci; 23.05 Dnevnik.

KOPER

20.25 Odprta meja; 20.50 Stičišče; 21.00 Risanke; 21.15 Dnevnik; 21.30 Rubens — 1. nadalj.; 22.30 Narodna glasba: Poljska folklora; 23.25 Stičišče.

SREDA, 30. maja

LJUBLJANA

18.25 Poročila; 18.30 Z besedo in sliko: Mladi kralj, 2. del; 18.45 Od slike do slike; 19.20 Ne prezrite; 19.35 Obzornik; 19.45 Nadigravanje; 20.15 Risanka; 20.30 Dnevnik; 21.00 Risanka; 21.10 Nogomet: Nothingham Forest - Malmoe; 23.05 Športni pregled; 23.20 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov.

KOPER

20.50 Stičišče; 21.00 Risanke; 21.10 Nogomet: Evropski pokal; 22.00 Dnevnik; 22.15 Drugi polčas; 23.05 DEPS — film.

ČETRTEK, 31. maja

LJUBLJANA

17.50 Poročila; 17.55 Gucio in Cezar; 18.05 Apokalipsa živali — dok. film; 18.55 Televizija brez trebuha; 19.35 Obzornik; 19.45 Čarobno sedlo; 20.15 Risanka; 20.30 Dnevnik; 21.00 Oči kritike; 21.45 Spartak, baletna predstava; 23.15 Dnevnik; 23.35 Sevanje — dok. oddaja.

KOPER

17.25 Nogomet: Napredak - Rijeka; 20.50 Stičišče; 21.00 Risanke; 21.15 Dnevnik; 21.35 Maske in bodala — film; 23.00 Dokumentarna oddaja; 23.30 Jazz na ekranu.

PETEK, 1. junija

LJUBLJANA

17.40 34. Športno prvenstvo ljubljanskega armadnega območja; 19.05 Domači ansambli; 19.35 Obzornik; 19.45 Ženska iz cikla Človekovo telo; 20.30 Dnevnik; 21.00 Kar bo, pa bo, glasbena oddaja; 22.00 Frank Ross na prostosti, serijski film; 22.50 Dnevnik; 23.25 Nočni kino: Slutnja.

KOPER

20.25 Odprta meja; 20.50 Stičišče; 21.00 Risanke; 21.15 Dnevnik; 21.30 Prometej z otoka Višnjevica — film; 23.05 Propagandna oddaja; 23.20 Likovni nokturno: Aladin Lanc.

SOBOTA, 2. junija

LJUBLJANA

9.00 Poročila; 9.05 Gucio in Cezar; 9.15 Glasbena pravljica; 9.25 Z besedo in sliko; 9.40 Čarobno sedlo; 10.10 Palčki nimajo pojma; 11.30 Južna Afrika, zaščitni tabor belih, dok.; 12.30 Pota Poljske, nadalj.; 14.00 Televizija brez trebuha; 18.50 Poročila; 18.55 Trilogija o davnih časih; 20.05 Naš kraj; 20.15 Risanka; 20.30 Dnevnik; 21.00 Offenbachove norčije, nanizanka; 21.55 Hotel Pacifik — film; 23.30 Dnevnik.

KOPER

16.55 Nogomet: Osijek - Dinamo; 20.30 Otroški kotiček; 20.50 Stičišče; 21.00 Risanke; 21.15 Dnevnik; 21.30 Moški in ženska — film; 23.05 27. filmski festival o gorah in raziskovanju — dok. film; 00.00 Pregled sporeda za naslednji teden.

Branko Babič

LJUDJE IN BOJI NA KOZARI

22.

Pričevanje o vstaji in revoluciji 1941 - 1942

Kozarski odred je svojo glavnino umaknil v kozarske gozdove in se je le z manjšimi silami spopadal s sovražnikom. Partizani so spretno manevrirali, se spopadali s sovražnikom in brž umikali skoraj brez žrtev, medtem ko je v sovražnikovih vrstah nastajala zmeda ter izgube. Po petih dneh neuspešne ofenzive, ko se je sovražnik utrujen vračal v svoje postojanke v Prijedoru, Bosanski Kostajnici in Bosanski Dubici, je 23. oktobra odred izvršil dobro pripravljen napad na sovražnikovo oporišče v kraju Gornji Podgradci na gradiški strani Kozare, kjer sovražnik nikakor ni pričakoval napada. Po večurnem srditem boju je bilo oporišče zavzeto in med plenom je bilo mnogo orožja, tako da je bila takoj ustanovljena nova, 8. četa. Ta partizanska zmaga je navdušila prebivalstvo s celega območja Bosanske Gradiške in je odmevala v sami Banjaluki. Banjalučani so namreč ponoči opazovali sij na nebu, ko je z ogromnim plamenom gorela žaga v tistem kraju.

Sovražnik se je močno zbal, da bo ogrožena pomembna komunikacija Bosanska Gradiška - Banjaluka, zato je začel pripravljati tretjo ofenzivo, ki naj bi popolnoma uničila kozarske partizane. V ta namen je zbral 14.000 ustašev, domobrancev, orožnikov in Nemcev ter z vseh strani napadel Kozaro. To je bilo sredi novembra 1941, ko je bilo na območju Kozare, brez sil na desni strani Vrbasa proti Prnjavoru, 700 partizanskih borcev. Proti njim je sovražnik navalil z 20-krat močnejšimi silami, ki so bile vrh tega tudi dobro oborožene. V takem položaju je štab odreda izdal navodilo četam, naj budno spremljajo sovražnikovo gibanje, naj ne sprejemajo frontalnega boja, naj ne postavljajo zased, pač pa naj mu s hitrimi in nenadnimi napadi povzročajo čim več izgub; po možnosti naj se prebijajo v njegovo zaledje. Po teh navodilih so se partizanske enote tudi ravnale. Partizani so se tako izognili obkolitvi in šestdnevna sovražnikova ofenziva je tako zadela popolnoma v prazno. Ker ofenziva ni uspela, so se besni ustaši in Nemci znašali nad prebivalstvom. Oropali in požgali so veliko domačij ter pobili okrog 300 starcev, žena in otrok. Edini rezultat je bil, da so v srcu Kozare, na Mrakovici (kjer stoji danes veličasten spomenik padlim) pustili močno utrjeno postojanko in dobro oboroženo posadko 500 mož, ki naj bi nadzorovala Kozaro in preprečevala svobodno gibanje partizanov.

Toda ne za dolgo. Že 5. decembra ponoči so se borci štirih čet (peta je bila v rezervi) neopazno približali sovražnikovim položajem in zjutraj ob 6.30 na znak rdeče rakete silovito napadli. Sledil je juriš za jurišem in v dobrih treh urah ogorčenega boja so partizani obvladali sovražnika. Rezultat boja: 78 mrtvih, okrog 100 ranjenih in 92 zajetih sovražnikov. Nekaj se jih je uspelo prebiti in pobegniti proti Kozarcu. Zaplenjeni so bili 4 minometi, 6 težkih mitraljezov, 12 puškomitraljezov, 155 pušk, 90 ročnih bomb in mnogo streliva. Na naši strani je bilo vsega 5 mrtvih in 6 ranjenih. Med padlimi je bil Dragoje Miljatović - Švarc, član okrožnega komiteja za Kozaro. To je bila težka izguba za Kozaro. Švarc je bil predvojni komunist in član partije, izredno bister in priljubljen na Knežpolju.

Zmaga na Mrakovici je bila v vojaškem pogledu zelo pomembna. Razbita je bila močno utrjena postojanka v samem srcu Kozare in zaplenjeno veliko orožja. Še večji je bil politični uspeh. Zmaga na Kozari je odmevala po Podkozarju, v Bosanski krajini, v Baniji in na Kordunu čez Savo v Hrvatski in zlasti v Slavoniji. Postala je simbol junaštva in nepremagljivosti kozarskih partizanov. O njihovi hrabrosti in borbenosti, o njihovih silovitih juriših, pred katerimi nobena sovražnikova utrdba ni mogla vzdržati, se je navdušeno govorilo med ljudstvom daleč naokoli. Mrakovica je vlivala samozavest in vero v zmago.

Posebno močno so boji kozarskih partizanov odjeknili v samem Zagrebu. Partijska organizacija je med prebivalstvom organizirala zbiranje pomoči kozarskim partizanom. Odbori ljudske fronte so zbirali zdravila in drug sanitetni material, perilo in obleko, denar in razne druge potrebščine, ki so jih tako ali drugače pošiljali na Kozaro. Vse to je v velikih količinah prihajalo na Kozaro in je bilo v veliko pomoč kozarskim partizanom. Štab odreda je partijski organizaciji in prebivalstvu Zagreba poslal posebno zahvalo za to izdatno pomoč.

Toda Kozarski odred ni počival na lovorikah. Ves december 1941 je nenehno napadal sovražnikova oporišča v dolini Sane, Une in Save ter rušil cestne in železniške komunikacije. Akcije so bile uspešne: sovražnik je bil razbit, zaplenjeno pa je bilo mnogo orožja. Ujete hrvaške domobrance smo nekaj dni zadržali, jim govorili o ciljih naše borbe, jih nahranili in nato poslali domov. Le malo se jih je odločalo za vstop v partizane. To je bila v glavnem nasilno mobilizirana vojska brez večje morale in borbenosti, za razliko od ustašev, ki so bili zagrizeni politični pristaši svoje stranke. Tak naš postopek je domobrance še bolj demoraliziral. Ko so se vračali domov, so govorili celo pohvalno o partizanih, kar je seveda razkrojevalno delovalo na druge domobrance in na njihovo vojaško moralo ter krepilo simpatije do partizanov. Zato so se mnoge njihove enote z lahkoto predajale. Šlo je tako daleč, da smo se celo za predajo že predhodno dogovorili: naši aktivisti v domobranski postojanki so navezali stik z oficirji posadke, se z njimi sporazumeli, da bomo izvedli fingiran napad, nakar se bodo po kratkem «odporu» predali. Tako se je tudi zgodilo. Po kratkem streljanju smo izvedli juriš in domobranci so se predali. Brez žrtev smo postojanko zavzeli in zaplenili vse orožje kakor tudi mnogo drugega vojaškega materiala. Domobranci pa so se tako lahko pred svojimi poveljstvi izgovarjali, češ da niso mogli vzdržati silovite premoči partizanov. Ustaške oblasti so na to seveda kmalu postale pozorne in opozarjale vojaška domobranska poveljstva, naj nemudoma okrepijo disciplino in nadzor. Zlasti naj budno pazijo na tiste domobrance, ki so jih bili zajeli partizani in ki so se po povratku ponovno vrnili v domobranske vrste. Nekateri so bili po večkrat zajeti in ponovno mobilizirani. Spominjam se primera, ko smo na novskem območju zajeli neko domobransko posadko, v kateri je bil tudi domobranec, velikan po postavi, ki bi na svojih ramenih lahko nosil tri težke strojnice. Izročil nam je težki mitraljez rekoč: «Tovariš komandant, izročam ti že tretji mitraljez.»

NOGOMET

3. ITALIJANSKA LIGA

Triestina v Forliju

Tržačani bi se zadovoljili tudi s točko

Boj za napredovanje v B ligo je izgubil enega protagonista. Italijanska polprofesionalna zveza je namreč kaznovala Novaro zaradi poizkusa podkupitve vrataria Lecca Troila in ji odvzela šest točk na prvenstveni lestvici. Obenem je zveza dosmrtno izključila igralca Novare Scandroglia. Seveda ima Novara možnost priziva, kakorkoli že pa je verjetno njeno prvenstvo dokončno zapečateno.

Krog favoritov za drugo mesto, ki vodi v B ligo, se je tako skrčil na tri ekipe: Triestina 41 točk, Reggiana 39 in Parma 38. Tri kola pred koncem ni torej še nič odločenega, čeprav ima seveda največ možnosti Triestina. Njen najnevarnejši tekmec pa ni, po našem mnenju, Reggiana, temveč Maldinijeva Parma, ki igra iz kola v kolo boljše. V nedeljskem zavrtljaju je Parma zmagala v Alessandrii (2:0, čeprav je bilo srečanje dokaj izenačeno), kar dokazuje, da je trenutno v dobri formi. Če bo Triestina v nadaljevanju igrala le zadostno, pa bo zaostanek treh točk verjetno Parmi le usoden, saj se je ta ekipa, ki po igralskem kadru prav gotovo sodi v višjo ligo, «prebudila» le nekoliko prepozno. Osrednja tekma prvenstva pa bo naslednjo nedeljo v Trstu, ko se bosta Triestina in Parma neposredno spopadli.

Današnje srečanje s Forlijem je seveda zelo pomembno. Domačini se še borijo pred izpadom in potrebujejo zmago, Triestina pa bo prav tako skušala osvojiti obe točki, čeprav bi se trener Tagliavini sprijaznil tudi le z neodločenim izidom. Postava bo nespremenjena, v Forliju pa pričakujejo več kot 1000 tržaških navijačev, ki bodo v Romagno prispeli z organiziranim prevozom.

V PRVENSTVU B LIGE

Udinese - Cesena

Na svoji zmagoviti poti v A ligo, bo danes videmski Udinese igral z moštvom Cesene.

Videmčani so v tej tekmi veliki favoriti za zmago, čeprav se bo Cesena, ki se še bori pred izpadom, prav gotovo krčevito borila. Predvsem pa bo zanimivo videti, kako bo videmsko občinstvo reagiralo na odločitev trenerja Giacominija, ki bo v prihodnji sezoni vodil Milan in je torej, po mnenju mnogih, «izdal» Udinese.

Danes Cividin - Volani

Danes s pričetkom ob 11.30 bo v Riminiju odločilno dodatno srečanje med tržaškim Cividinom in Volanijem iz Rovereta za določitev letošnjega državnega prvaka v rokometu.

Oddaja o namiznem tenisu

Jutrišnja oddaja «Glasbeni pingpong», ki jo vodi Ivan Peterlin, bo posvečena namiznemu tenisu. Gostji oddaje bosta Sonja Milič in Sonja Doljak.

OBVESTILO

ŠD SLOGA

sklicuje za petek, 1. junija, v Ljudskem domu v Trebčah s prvim sklicanjem ob 20. uri in z drugim ob 20.30

izredni občni zbor

z naslednjim dnevnim redom:

1. Izvolitev delovnega predsedstva
2. Popravki statuta
3. Predsedniško poročilo
4. Tajniško poročilo
5. Blagajniško poročilo
6. Poročila sekcij
7. Pozdravi
8. Ustanovitev novih sekcij
9. Predstavitev novega programa
10. Volitve novega odbora
11. Razno

DOMAČI ŠPORT

VAM PREDSTAVI TRGOVINA

HI-FI, RACK TV COLOR SERVIS

ALDO COLJA

KONTOVEL 134

TEL. 225471

DANES

NEDELJA, 27. MAJA 1979

NOGOMET

3. AMATERSKA LIGA

8.45 v Trstu, Ul. Flavia
Edera - Kras

* * *

16.00 v Križu
Vesna - Inter SS

ZAČETNIKI

9.45 na Proseku
Primorje - Esperia Sv. Ivan B

* * *

10.00 v Dolini
Breg - Soncini A

NAJMLAJŠI

10.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Triestina - Kras

* * *

8.30 v Žavljah
Zaule - Primorje

ODBOJKA

MEDNARODNI MOŠKI IN ŽENSKI TURNIR

od 9.00 dalje v Dolini
Nastopajo Bor, Fužinar, Jun. Casale, Haladas in Metalac

1. ŽENSKA DIVIZIJA

10.00 v Gorici
Hrast - Ginnastica Spilimbergo

3. ŽENSKA DIVIZIJA

9.00 v Trstu, licej Petrarca
Inter B - Sloga B

11.00 na Proseku
Kontovel A - Bor A

* * *

10.30 v Trstu, licej Petrarca
Inter A - Sloga A

KOŠARKA

1. DIVIZIJA

11.00 v Trstu, Ul. della Valle
Barcolana - Kontovel

PROPAGANDA

9.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor B - Inter 1904

KOLESARSTVO

JUNIORJI

15.00 v Flabianu
Nastopa tudi Adria

CIKLOAMATERJI

9.00 v Kokrici
Nastopa tudi Adria

ATLETIKA

DEŽELNO EKIPNO PRVENSTVO MLADINCEV - INK

16.00 v Trstu, Grezar
Nastopa tudi Bor

KOŠARKA

ZA «TROFEJO JADRANA»

NA KONTOVELU IN NA OPČINAH MEDNARODNI MLADINSKI TURNIR

Od 1. do 3. junija bodo na turnirju nastopale naslednje ekipe: Iskra-Olimpija, Bosna, Pagnossin in Jadran (ojačen s Čukom in Starcem)

Ob zaključku letošnje košarkarske sezone priredita ŠD Kontovel in ŠD Polet mednarodni mladinski košarkarski turnir za «Trofejo Jadrana», ki bo od petka 1. do nedelje 3. junija letos.

Turnir bo na visoki ravni, saj bodo poleg domačega Jadrana na njem sodelovala še moštva Pagnossina iz Gorice, Iskre - Olimpije iz Ljubljane in Bosne iz Sarajeva. Turnir bo nekak zaključek letošnje sezone, v kateri so se mladinci Jadrana uspešno borili za prvo mesto vse do tretje tekme s Hurlinghamom, medtem ko si je članska ekipa priborila pravico nastopa v D ligi.

Imena nastopajočih ekip dajo slutiti, da bo turnir res na visoki tehnični ravni. Na jugoslovanskem državnem prvenstvu, ki je bilo v začetku maja, je Iskra - Olimpija zasedla drugo mesto, sarajevska Bosna pa je bila četrta. Dve odlični moštvi torej, ki se bosta verjetno med seboj borili za osvojitev trofeje «Jadran». Toda tudi Pagnossin in naš Jadran ne bosta igrala podrejene vloge, saj sta to dobri ekipi, ki zaigrata še posebno odlično takrat, ko igralcev ne obremenjujejo psihološki in drugi pritiski. Če k temu dodamo še, da bo Jadran ojačil svojo ekipo z Maurom Čukom in Klavdijem Starcem, ki sedaj igrata pri Hurlinghamu, tedaj lahko pričakujemo, da bomo prisostvovali dvobojem, od katerih bo vsak zase vreden posebne pozornosti in seveda tudi obiska.

Žal, organizatorjem ni uspelo, da bi v teh dneh dobili na razpolago športno palačo v Trstu. Zato bo turnir izmenično na Kontovelu in na Opčinah, in sicer tako, da bosta prvi tekmi v petek na Kontovelu, v soboto na Opčinah (na igrišču Poleta v Prosvetnem domu), v nedeljo dopoldne pa se bo turnir končal na Kontovelu. V primeru slabega vremena bo v petek in soboto na razpolago nabrežinska telovadnica, v nedeljo dopoldne pa dolinska. Turnir se bo odvijal po sistemu «vsak z vsakim», zmagalo pa bo moštvo, ki bo zbralo največ točk. V primeru enakega števila točk bo o zmagovalcu turnirja odločala razlika v koših v medsebojnih srečanjih. Prvi tekmi v petek in soboto se bosta začeli ob 19., drugi pa ob 21. uri, medtem ko bo v nedeljo prva tekma ob 9. druga pa ob 11. uri.

Vse ljubitelje košarke že sedaj opozarjamo na turnir, ki bo prav gotovo nudil mnogo športnega užitka. Kljub visokim stroškom pa sta ŠD Kontovel in ŠD Polet sklenila, da bo vstopnina minimalna, se pravi 1.000 lir na večer, predvsem zato, da se omogoči obisk čim večjemu številu mladih ljubiteljev košarke.

NAMIZNI TENIS

DANES V POTENZI

Sonja Doljak (Kras) v državni reprezentanci

15-letna perspektivna namiznoteniška igralka ŠK Kras Sonja Doljak bo danes po Potenzi prvič oblekla dres italijanske mladinske reprezentance.

Kot priprava na evropsko mladinsko prvenstvo, ki bo letos v Italiji, se bodo «azzurre» pomerile z Avstrijo in Luksemburgom, medtem ko je Francija v zadnjem trenutku odpovedala svojo udeležbo. Poleg Doljakove bo nastopila tudi Tržačanka Marina Cergol, se pravi obe finalistki na letošnjem državnem naraščajniškem prvenstvu. — bs —

OBVESTILA

Danes ob 9. uri bo zbor kotalkarjev Poleta za interno pokrajinsko tekmovanje na Opčinah. Zjutraj bodo obvezni liki, popoldne pa prosto kotalkanje.

Tekmovanje je za vse kategorije.

* * *

ŠD Mladina

priredi v soboto, 2. junija 1979, ob 20.30 v prostorih Ljudskega doma v Križu zaključni baletni nastop.

KOŠARKA

Sestavili skupine

SOLUN — Ob koncu predkvalifikacijskih tekmovanj so včeraj določili sestavo skupin za evropsko košarkarsko prvenstvo, ki bo letos v Italiji od 9. do 19. junija. Skupine so naslednje:

SKUPINA A (BENETKE): ČSSR, Italija, Belgija, Grčija.

SKUPINA B (SIENA): SZ, Bolgarija, Nizozemska, Španija.

SKUPINA C (GORICA): Jugoslavija, Izrael, Poljska, Francija.

Edi STARC — Danilo STOCCA

VABITA

V DISKOTEKO LA «BORA»

Vsak dan

DISCO MUSIC

Zaprto ob ponedeljkih

RESTAVRACIJA PO NAROČILU — BRIŠČKI 42/a, tel. 227311

Vsi udeleženci otroške olimpiade so prejeli iz rok Lojzeta Abrama, glavnega urednika Galeba, pokrovitelja tekmovanja, lepe nagrade

NA OTROŠKI OLIMPIADI PRED TEDNOM DNI OB 20-LETNICI ŠZ BOR

Dobri rezultati naših najmlajših

Tekmovanje je potrdilo, da imamo v našem mestu dober športni naraščaj

Zaradi pomanjkanja prostora pred tednom dni nismo mogli objaviti vseh lestvic otroške olimpiade, ki so jo priredili v okviru Borove 20-letnice, pod pokroviteljstvom revije Galeb in v programu delovanja Športne šole, na stadionu «1. maj» v Trstu. Danes objavljamo popolne rezultate te letos naše najbolj množične otroške športne prireditve. Organizatorji tekmovanja so vse nastopajoče otroke razdelili po spolu in razredih, da bi dobili čim realnejšo podobo razmerja sposobnosti naših najmlajših tekmovalcev (le v otroškem vrtcu so fantki in deklice tekmovali skupaj).

Rezultati so bili taki:

VRTEC — KOLESARSKI SLALOM

1. Rudež Peter	15"4
2. Visentin Maja	16"7
3. Debeljuh Marko	16"8
4. Kranjec Vesna	16"9
4. Grbec Mišel	16"9
6. Sancin Andrej	18"2
7. Bontempo Tea	19"1
8. Volpi Kristjan	19"4
9. Schiulaz Maurizio	20"4
9. Pavlica Andrej	20"4
11. Gregori Jan	22"2
11. Magajna Peter	22"2
13. Starec Mitja	22"8
14. Krečič Barbara	22"9
15. Pisani Elisa	23"5
15. Stein Daniele	23"5
17. Pahor Vesna	27"6
18. Dolhar Tatjana	27"8
19. Skerlj Sonja	27"9
20. Kralj Pavel	30"4
21. Poljšak Sandra	31"9
22. Opelt Marjana	32"0
23. Mijot Samo	32"2
24. Gerdol Jana	34"8
25. Visentin Nikolaj	35"5
26. Skerlj Antonio	39"3
27. Tomsič Viktor	39"5
28. Germani Marko	43"6
29. Ražem Tamara	46"6
30. Jablanšček Sara	48"1
31. Opelt Martina	49"1
32. Miljanič Irena	49"5
33. Gerdol Pavla	1'07"9

V troboju so otroci nastopali v teku na 20 m, skoku v daljino z mesta in v metu žoge, kjer je bila upoštevana tako dolžina, kot tudi točnost meta. Centimetre in sekunde so sodniki spremenili po posebnem ključu v točke in jih sešteli ter tako dobili lestvice, ki so bile za posamezne razrede take:

1. RAZRED — DEKLICE

1. Busečan Erika	41,4
2. Jagodic Vesna	40,0
3. Facchin Valentina	38,6
4. Vidali Tamara	38,4
5. Ozbič Majla	38,2
6. Drašček Ivana	35,9
7. Kermec Tatjana	35,2
8. Rudež Jasmin	35,0
9. Škerlj Mariadolores	33,0
9. Vitez Karin	33,0
11. Zapušek Jerica	32,1

V teku se je najbolj odlikovala Busečanova (4"3), pred Jagodicovo (4"4) in Vidalijevo (4"5), v skoku Busečanova (134 cm) pred Ozbičevo (132 cm) in Facchinovo (126 cm), v metu pa Draščkova, Vidalijeva, Jagodicova in Vitezova.

1. RAZRED — DEČKI

1. Gerdol Igor	48,8
2. Volpi Andrej	45,2
3. Stopar Igor	44,5
4. Tavčar Aljoša	42,2
5. Zaina Claudio	41,5
6. Strain Igor	39,4
7. Presel Marko	38,8
8. Ferfolja Andrej	38,4
9. Oberdan Dean	38,1
10. Guštin Miran	37,2
11. Čuk Vasja	35,9
12. Švarčič David	35,0
13. Stubelj Luciano	34,2
14. Kozman Aleksij	32,0
15. Papucci Andrej	25,9
15. Vidrih David	25,9
17. Legiša Štefan	24,9
18. Jelerčič David	23,0
19. Gec Sabino	21,8
20. Tinta Vasco	17,8
21. Doles David	4,9

Najhitrejša tekača sta bila Volpi in Gerdol (3"8), pred Stoparjem (3"9), v skoku se je odlikoval Gerdol (148 cm) pred Zaino (135 cm) in Volpijem (132,5 cm), pri metih pa Presel, Tavčar, Strain in Gerdol.

2. RAZRED — DEKLICE

1. Vessel Tanja	48,0
2. Viller Mariza	47,4
3. Vesel Lara	46,4
4. Gherlani Martina	45,0
5. Schiulaz Sabrina	44,0
5. Mijot Jana	44,0
7. Bucik Katja	43,7
8. Piščanc Nadja	42,1
9. Knez Marina	41,9
9. Pilat Maša	41,9
11. Savi Kristina	41,6
11. Repini Valentina	41,6
11. Bandelj Maša	41,6
14. Volpi Helena	40,9
15. Pernarcich Sabrina	40,8
16. Leghissa Ljuba	40,1
17. Rudež Alessia	39,7
18. Reggente Kristina	39,4
19. Zoch Cristina	38,7
20. Pangos Tatjana	37,9
21. Pieri Barbara	37,6
22. Gregori Nataša	37,0
23. Valenčič Kristina	35,2
24. Lokar Pavla	35,0
25. Lasič Kristina	34,9
26. Valenta Irena	33,2

Kot sprinterki sta izstopali Lara in Tanja Vesel (3"9) pred Villerjevo, Bucikovo in Gherlanijevo (4"1), pri metih pa Schiulazova, Piščančeva, Mijotova in Tanja Vesel.

2. RAZRED — DEČKI

1. Fontanot Pavel	45,4
2. Mahnič Aleksander	45,3
3. Pertot Borut	44,9
4. Tavčar Aljoša	44,7
5. Gasperini Massimo	44,0
6. Žezlina Aleksander	43,2
7. Mahorčič Massimiliano	42,2
8. Race Aljoša	41,8
9. Jagodic Rado	38,2
10. Devetak Igor	37,7
11. Drašček Mihec	33,3

Najhitrejša tekača sta bila Mahnič in Tavčar (3"9), pred Pertotom (4"), najboljši skakalec Mahorčič (152 cm) pred Racetom (148,5) in Fontanotom (144 cm), med metalci sta bila Mahorčič in Žezlina boljša od vseh, tretje mesto pa si delita Fontanot in Pertot.

3. RAZRED — DEKLICE

1. Succi Erika	51,6
2. Pavlica Giuliana	50,1
3. Pavletič Poljanka	49,6
4. Pernarčič Cinzia	49,1
5. Vasta Ester	49,0
6. Kermec Vera	48,5
7. Tinta Lara	46,7
8. Bandi Kristina	45,1
9. Carli Tanja	44,5
10. Stanese Tamara	43,5
11. Stopar Elizabeta	43,1
12. Jereb Petra	43,0
13. Samsa Nataša	42,5
14. Kuhar Agata	42,3
15. Neubauer Andra	41,1
16. Lorenzi Martina	40,2
17. Bernhardt Tamara	39,6
18. Pertot Tatjana	38,6
19. Švara Vanessa	38,4
20. Barbiero Erika	38,1
21. Volpi Katja	33,4

V tej skupini so zelo dobro tekle (v enakem času 3"9) kar štiri tekačice (Kermec, Succi, Vasta in Pavletič), skočila je najbolje Succijeva (176 cm), pred Pavlico (171 cm) in Kermecovo (165 cm), med metalkami pa so si najvišjo oceno zaslužile Kuharjeva, Bandijeva, Tintova, Pernacicheva in Pavletičeva.

3. RAZRED — DEČKI

1. Lippolis Paolo	51,1
2. Bevilacqua Aram	50,9
3. Hmeljak Tomislav	50,3
4. Turk Aleš	50,0
5. Baldassi Alan	48,5
6. Grahonja Boris	47,7
6. Blaževič Aleks	47,7
8. Šik Aleksander	47,5
9. Kozman Sergij	47,2
10. Gombač Davorin	47,0
11. Dolhar Erik	46,9
12. Dovgan Flavio	46,7
13. Panjek Pavel	46,6
14. Tagliapietra Marko	44,6
15. Rosai Lorenzo	44,1
16. Mosetti Robert	43,6
17. Bevilacqua Dejan	41,8
18. Ozbič Marko	40,8
19. Rustja Mitja	39,0

V času 3"8 so progo pretekli Grahonja, Blaževič in Bevilacqua, v skoku je Dolhar skočil 169,5 cm, Turk 160 cm, Baldassi in Bevilacqua pa 159 cm. Žogo sta metala najbolje Turk in Lippolis, za njima pa Hmeljak.

4. RAZRED — DEKLICE

1. Čulav Jadranka	52,3
2. Gregori Mirjam	51,3
3. Starc Mirjana	50,6
4. Ferluga Roberta	50,3
5. Bucik Gaja	50,1
6. Rosai Francesca	49,6
7. Marzolo Karen	47,2
8. Primosi Ana	47,0
9. Valenčič Vida	43,3
10. Rupel Eleonora	46,2
11. Lozej Martina	46,1
12. Žezlina Sabina	46,0
13. Legiša Alenka	45,8
14. Carli Nada	45,7
15. Ščuka Lara	45,5
16. Albi Neva	46,3
17. Pisani Laura	39,6
18. Stubelj Klavdija	39,2

Najhitrejše so bile te tekmovalke (3"8): Gregori, Starc, Čulav in Ferluga. V daljino je Čulavova skočila 173 cm, Rosaleva 166 cm in Gregorijeva 163 cm. Met žoge je najbolje uspel Primosijevi, na 2. mestu pa so se za njo zvrstile Ferluga, Rupel, Čulav, Starc, Albi Valenčič, Legiša, Gregori in Marzolo.

4. RAZRED — DEČKI

1. Volk Igor	55,3
2. Civardi Igor	55,2
3. Žetko David	54,3
4. Lippolis Luciano	54,2
5. Čok Michele	53,9
6. Caucich Štefan	53,7
7. Bjekar Marko	53,4
8. Benci Mauro	53,3
9. Strain David	52,7
10. Možina Mitja	52,5
11. Savi Massimo	52,2
12. Pertot Marko	51,7
13. Kovačič Dario	50,1
14. Sedmak Olaf	49,9
15. Gregori Andrej	49,5
16. Šiškovič Kristjan	48,7
17. Lokar Marko	48,3
18. Clemente Maksi	48,1
18. Beorchia France	48,1
20. Panjek Aleksander	48,0
21. Švarčič Kristjan	45,5
22. Cepar Boris	44,9
23. Trampuž Andrej	44,8
24. Uršič Igor	44,2
25. Starc David	43,8
26 Cupin Marko	41,8

V odličnem času (3"5) sta progo pretekla Bjekar in Volk, v 3"6 pa Strain. V daljini je najdlje poletel Žetko (183 cm), za njim pa Civardi (182,5 cm) in Čok (179,5 cm). Krogla so najbolje metali Lippolis, Civardi, Gregori, Šiškovič, Benci in Savi.

5. RAZRED — DEKLICE

1. Gerdol Veronika	54,9
2. Ukmar Martina	53,3
3. Taučer Nataša	50,0

Gerdolova in Ukmarjeva sta progo pretekli v 3"7, Taučerjeva v 3"9, Ukmarjeva je skočila 173 cm, Gerdolova 169 in Taučerjeva 150 cm. Gerdolova je vrgla žogo bolje od Taučerjeve in Ukmarjeve.

5. RAZRED — DEČKI

1. Bacchi Omar	61,3
2. Succi Marko	60,5
3. Oberdan Alan	58,8
4. Tomsič Marko	58,7
5. Lozej Sergej	56,5
6. Rojac Corrado	55,2
7. Race Borut	55,1
8. Stein Fabrizio	54,9
9. Cunja Štefan	54,8
10. Jablanšček Janko	54,2
11. Italiano Dario	53,7
12. Stopar Boris	52,9
13. Oliva Andrej	52,6
14. Raseni Gabrijel	52,4
15. Zeriul Franko	52,3
16. Petaros Maurizio	51,1
17. Pernarčič Robert	49,5
18. Husu Franko	47,5
19. Glavina Igor	47,0

Rekorden čas (3"4) je postavil v teku Succi, Lozej je bil drugi (3"5) in Tomsič tretji (3"6). Rekorden skok je uspel Oberdanu (198 cm) pred Tomsičem (197 cm) in Succijem (195). Visoke ocene v metu medicinke so dobili Jablanšček, Oberdan in Zeriul, vendar pa je bolje od njih metal Italiano.

NAMIZNI TENIS

PO NASTOPIH NA DRŽAVNEM PRVENSTVU IN NA DALJNEM VZHODU

Letošnji življenjski dosežki Sonje Miličeve

Osvojila je absolutni naslov državne prvakinje in je odlično igrala na svetovnem prvenstvu

V zadnjih štiridesetih dneh je najboljša zamejska športnica namiznoteniška igralka ŠK Kras Sonja Miličeva nudila in pripravila svojim navijačem vrsto tekmovalnih zadoščenj na najvišjem nivoju in kronala svojo izredno uspešno sezono z vrsto dosežkov, s katerimi se lahko ponaša vsa zamejska slovenska narodnostna skupnost. Še najbolj svež je vtis z nedeljskega državnega prvenstva v Monzi, na katerem je Miličeva zabeležila izreden tris z osvojitvijo državnega naslova med posameznicami, v ženski in mešanih dvojicah. Pred tem pa je Sonja opravila tritedensko potovanje po Daljnem vzhodu, ki je obsegalo 10-dnevno turnejo na Kitajskem in pa nastop na svetovnem namiznoteniškem prvenstvu v severnokorejskem glavnem mestu Pjongjangu. Obiskali smo jo in se pogovorili z njo, kako doživlja te prodorne uspehe kot ženska in športnica.

«Osvojitev trojnega državnega naslova me je zelo razveselila in predstavlja skoraj moj življenjski uspeh, saj imam ta dosežek kot nekaj enkratnega in je skoraj nemogoče, da bi kaj takega ahko ponovno dosegla. Po grenkih izkušnjah iz zadnjih dveh let, ko sem zaman zasledovala osvojitev naslova absolutne državne prvakinje, ki sem ga prvič osvojila leta 1976, je bila letošnja zmaga toliko dražja in je v bistvu sad trdega garanja, pravzaprav je to rezultat nenehnih prizadevanj skozi vso mojo kariero».

Kako si v Monzi doživljala ključne trenutke in kakšna je primerjava med uspehi na državnem prvenstvu in pa tistimi na svetovnem prvenstvu?».

«Čeprav so bile v zraku podle mahinacije nekaterih za spremembo točkovanja, pa sem bila gotova osvojitve državnega naslova, ko sem se prebila v finale. Izločilni del tekmovanja ni bil ravno najlažji in sem bila psihofizično dokaj obremenjena; posebno težak je bil nastop proti Saporettijevi, s katero sem nato zmagala v dvojicah. Finalno srečanje za prvo mesto turnirja v Monzi je bilo le simbolično, ker je bil tedaj naslov že oddan. Moje veselje je bilo tako nepopisno, da se sploh nisem mogla zbrati in sem stopila za zeleno mizo brez potrebne agresivnosti, Bevilacqua pa je v tistem srečanju dala duška vsemu svojemu razočaranju in jezi. Moj poraz je bil v takih okoliščinah povsem neizbežen, saj je nasprotnica npr. takoj v prvem setu povedla z 12:0, kar pa me sploh ni prizadelo. Pristavim pa naj, da sem teden dni prej premagala Bevilacquo z gladkim 3:0. Kar se pa tiče primerjave med občutki na raznih tekmovanjih, je to čisto nekaj ločenega. Na državnem prvenstvu sem predvsem tekmovala sama zase, da priborim sebi in seveda Slovencem v Italiji toliko pričakovano lovoriko najboljše. Na svetovnem prvenstvu pa je čisto nekaj drugačnega, veselje ob zmagah, ki jih letos ni manjkalo, je še toliko večje, še posebno ko prejemaš čestitke tudi predstavnikov drugih državnih reprezentanc».

«Tvoje varovanke, katere letos treniraš, še posebno pa Sonja Doljak, doraščajo v odlične igralke, kar letošnji uspehi le potrjujejo. Kakšno bodočnost jim napoveduješ?».

Zelo sem zadovoljna, da ima ta nova generacija mladih igralk res neverjetno voljo in željo do treniranja, ker hočejo uspeti v namiznem tenisu. To pa je veliko jamstvo za bodočnost, le če bodo tako vestno trenirale in imele tako železno voljo. Doljakova je res pravi talent in je po osvojitvi drugega mesta na državnem prvenstvu bila zasluženo poklicana tudi v reprezentanco. Kljub zaključku sezone ta igralka še vedno trenira s polno paro, uspehi so še podkrepili njeno voljo do treniranja, kar je zares jamstvo za še nadaljnje tehnično napredovanje».

«Kaj pa tvoje potovanje pa Daljnem vzhodu?».

«Bilo je to zame res enkratno doživetje, dragocena športna, turistična in predvsem človeška izkušnja. Polna sem prijetnih vtisov, ki jih ne bom nikoli pozabila», nam je vsa navdušena izjavila.

«Bi našim bralcem lahko kaj več povedala o svojem bivanju na Kitajskem in o svojih tamkajšnjih spoznanjih?».

«V Pekingu sem preživela 12 dni, kjer se je italijanska namiznoteniška reprezentanca intenzivno pripravljala na svetovno prvenstvo. Kitajci so naredili name res mogočen vtis: dežela je sicer revna, ljudje pa so zelo človekoljubni, prijazni in se med njimi zelo prijetno počutiš. Sami se ti približajo, so radovedni, odprti in so nam spontano nudili roko v pozdrav. Obiskovalec ima občutek, da mu nihče ničesar ne skriva in ljudje se ne sremujejo svojega položaja. Njihova miselnost pa je povsem različna od naše. Ogledali smo si vse pekinške znamenitosti, od velikega zidu do mavzoleja».

«Tehnične priprave kako so potekale?».

«V Pekingu so se pod vodstvom kitajskih trenerjev pripravljali na SP poleg Italije tudi Mehika, Peru in Irak. Kitajski trener, ki je celo zadnjo sezono treniral italijansko reprezentanco, nas je tehnično in taktično pripravljal na ta važni nastop. Trenirali smo po pet, šest ur dnevno in smo odigrali vrsto prijateljskih tekem z odličnimi partnerji. Kitajci posvečajo veliko pozornost premikanju, treningu za noge, serviranju in takojšnjemu ostremu odpiranju servisov. Kar se taktike tiče, je njihova igra popolna in sleherni igralec enako dobro razvija tako obrambno kot napadalno igro. Treningi v Pekingu so predstavljali za naš še izpopolnitev metod in shem, ki smo jih že aplicirali v Italiji. Kitajski trener je v zadnjem letu vsem nam nudil veliko in italijanska zveza bi ga hotela obdržati še za eno sezono, vendar pa ga vabijo, naj se vrne domov in prevzame domačo reprezentanco. Za največje uspehe v zgodovini italijanskega namiznega tenisa, ki smo jih letos dosegli, ima največ zaslug prav kitajski trener».

«Povej nam, kateri so bili ti uspehi».

«V 3. jakostni grupi se je italijanska ženska reprezentanca pomerila z osmimi tekmeci in utrpela en sam poraz proti Nigeriji, premagale pa smo po vrsti Makao, Egipt, Libijo, Jordanijo, Kenijo, Filipine in Kubo. Tako smo osvojile prvo mesto v skupini (Makao je zbral isto število točk, vendar je podlegel v neposrednem srečanju, Nigerija pa je bila trikrat poražena) in se pomerile z drugouvrščene ekipo druge skupine Gano. Zmagale smo s 3:1 in si tako zagotovile napredovanje v drugo jakostno skupino, kar pomeni, da smo svojo uvrstitev izboljšale kar za deset mest, česar ni nihče pričakoval».

«In kolikokrat si bila ti uspešna?».

«V osmih zmagovitih nastopih sem bila vsakokrat po dvakrat uspešna, proti Tajski v dodatnem srečanju sem osvojila eno tekmo, proti Nigeriji pa nobene (skupno torej 17 zmag). Tudi fantje so zaigrali odlično in so se uvrstili celo v prvo jakostno skupino».

«Kako pa si se počutila v Severni Koreji?».

«Če sem iskren:, je bilo vse nasprotno kot na Kitajskem. Peljali so nas sicer v gledališče, dežela je lepa, stanovali smo v dveh 18-nastopnih stolpnicah, ki sta bili oddaljeni le kakih 200 metrov od velikanske telovadnice z 20.000 sedeži, ki so bili ves čas vsi zasedeni. Tudi organizacija je bila zelo dobra in edinole v Sarajevu je bila morda boljša, vendar pa nas je zelo motila neizprosna kontrola, kateri smo bili podvrženi. Vsakdo izmed nas je imel stalno po dva spremljevalca, brez dovoljenja se nismo smeli premakniti nikamor, ob vsaki priložnosti so nas spraševali vse mogoče vrste informacij».

«Kaj pa v tekmovanju posameznic, kako si se odrezala?».

«Ker nismo imeli realnih izgledov za visoko uvrstitev, je vsa italijanska reprezentanca odpotovala domov takoj po zaključku ekipnega tekmovanja, in sicer ravno na 1. maj. Ustavili smo se v Moskvi, kjer smo lahko prisostvovali zaključku mogočne prvomajske manifestacije».

«Še zadnje vprašanje: pred pričetkom sezone si najavila, da je to tvoje zadnje leto na najvišji ravni, da boš s prihodnjim letom opustila svoje nastope z državno reprezentanco in da boš le igrala za domači klub. Po tvojih letošnjih izrednih uspehih v mednarodni areni in v vsedržavnem merilu so tvoji naklepi po urniku še tako trdni?».

«O tem sem se v teh dneh razgovarjala z možem in mislim, da mi tj zadnji uspehi narekujejo dolžnost, da se potrudim še za eno leto».

— bs —

ODBOJKA

«REVIVAL 1979»

Finale v Nabrežini

Sklepni del uspelega tekmovanja bo v nedeljo, 3. junija

Tudi letošnjega Revivala bo kmalu konec. Prihodnjo nedeljo (in ne 10. junija, kot smo pomotoma objavili v nedeljski številki) bo v Nabrežini finale tega rekreacijskega prvenstva. Zato je bil minuli teden nekoliko pestrejši, saj so menjali urnik nekaterim tekmam, da bodo lahko ekipe prej končale s svojimi igralnimi obveznostmi.

MOŠKI — SKUPINA A

V tej skupini so odigrali 4. povratno kolo. V Dolini sta se v torek srečala Breg A in Sloga A Funny jeans. Podobno kot v prvem delu je tudi tokrat zmagal Breg s 3:1. Tekma je bila lepa in, posebno v prvih treh setih, tudi zelo izenačena. Breg je zmagal povsem zasluženo, saj je prikazal boljšo skupinsko igro.

V ostalih dveh tekmah sta Sokol in Kras z veliko lahkoto premagala svoja nasprotnika.

IZIDI 4. KOLA

Breg A - Sloga A Funny jeans	3:1
Kras - Fancli z dušu	3:0
Sokol - Mladina	3:0

LESTVICA

Breg A 18, Sloga A Funny jeans 14, Sokol (s tekmo manj) 8, Kras (s tekmo manj) 6, Mladina 4, Fancli z dušu 2.

V finale sta se v tej skupini uvrstila Breg A in Sloga A Funny jeans.

MOŠKI — SKUPINA B

Na zadnji seji odbojkarske komisije so sklenili, da skupina Yamaha ne nastopa več: Yamaha je bila kaznovana, ker je nekaj tekem izgubila brez boja. Ker pa je v moški skupini nastopala izven konkurence, bo lahko igrala na nedeljskem finalu z ekipo Adrie v kategoriji mešanih skupin.

V tem tednu so odigrali tri tekme, eno pa so preložili. Do velikega presenečenja je prišlo v torek na Opčinah, ko je Hranilnica povsem nepričakovano premagala Slogo B s 3:1. V sredo je presenetil tudi Breg B, ki je sicer proti favoriziranim Piprjem izgubil, vendar po petih ogorčenih setih. Nebojsega je premagal Slogo B, tekmo med Bregom B in Hranilnico pa bodo odigrali v torek.

IZIDI

Sloga B - Hranilnica	1:3
Breg B - Piprje	2:3
Nebojsega - Sloga B	3:0

LESTVICA

N

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnina
Mesečno 3.500 lir — vnaprej plačana celotna 32.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 48.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,50 din, ob nedeljah 4,00 din, za zasebnike mesečno 50,00, letno 500,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 65,00, letno 650,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 10 27. maja 1979

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 18.800 lir. Finančni 700, legalni 600, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NABIRALNA AKCIJA PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Pomagajmo Črni gori!

OBJAVLJAMO DEVETNAJSTI SEZNAM DAROVALCEV

Zbrano v tržaškem uredništvu Primorskega dnevnika: Konzorcij pridelovalcev vin tržaške občine 50.000 lir, učenci in učiteljstvo osnovne šole Marica Gregorič ter učenci, učno in neučno osebje otroškega vrtca pri Sv. Ani 153.500, osnovna šola Prežihov Voranc v Dolini 85.000, Milan Babuder (Bazovica) 10,000, Danica Mihočič 5.000, N.N. 10.000, družina Perdec (Medja vas) 10.000, družini Štolfa in Soban (Štivan) 20.000, Gina Sossi (Opčine) 10.000, družina Giuseppe Lozej 15.000, otroci celodnevne šole Žavlje - Korošci 40 tisoč, Irene Stefani 10.000, Rafael in Ema Lisjak 20.000, družina Ricardo in Štefanija Štoka 30.000, družina Filipčič 30.000 lir.

V spomin na Justino Danev in na Ferdinanda Daneva darujeta Ivanka in Marija Štoka 20.000 lir.

V počastitev spomina Ferdinanda Daneva daruje Elva Danev 10.000 lir.

V spomin na Ferdinanda Daneva daruje Andrej Starc (Kontovel 65) 5.000 lir. **Skupno 533.500 lir.**

Nakazano na tekoči račun 2409/79 pri Tržaški kreditni banki: Nevio Lisjak 12.000 lir, Carlo Furlan 5.000, Maria Sanzin 10.000, Franc Babič 20.000, zbrano na redakciji Radia Trst A 130.000, Zvonka Žerjal Detoni 20.000, državna srednja šola F. Levstik, oddelek v Križu 332.500 lir. **Skupno 529.500 lir.**

NABIRALNA AKCIJA SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE

PD Igo Gruden - Nabrežina: Viktor Pernarčič (Štivan 18) 10 tisoč lir, Branko Stanič (Štivan 18) 10.000, Pino in Vanda Fonda (Nabrežina 54) 10.000, družina Kojanec (Nabrežina 51) 20.000 lir.

OSNOVNA ŠOLA «VIRGIL ŠČEK» - NABREŽINA

1. razred: Serena 500, Nadja 500, Nataša 1.500, Tanja 1.000, Marta 5.000, Jana 500, Paolo 2.000, Alenka 1.000 lir.

2. razred: Bruna 3.000, Jasna 2.000, Elizabeta 1.000, Valentina 2.500, Adrijana 1.500, David 500, Rudi 2.000, Agostino 2.000, N.N. 3.000 lir.

3. razred: Jana Gruden 3.150, Aleksander Daneo 4.000, Erik Bandelli 3.100, Simon Peric 1.100, Kristjan Pahor 10.000, Ivan Stanissa 1.900, Luciana Leghissa 1.000, Dario Brumat 1.000, Igor Pernarčič 1.000, Daša Radovič 1.000, Niko Golemac 5.000, učiteljica 5.000.

4. razred: Patrick 2.500, Nevenka 1.000, Valentina 1.000, Igor 1.000, Edvin 3.000, Matej 2.000, Alessio 6.000, Dario 2.150, Sara 2.000, Marko 1.000, Marijan 10.000, Valentina 5.000, Monika 1.000, učiteljica 10.000.

5. razred: Tamara 3.000, Paolo M. 5.000, Tatjana 5.000, Ivana 5.000, Matej 6.000, Adrijana 2.000, Štefan 2.500, Nadja 2.000, Igor 3.000, Aleksandra 1.000, Pavel K. 5.000, Katja 1.000, Saška 2.000, Valter 2.000, Ana 500, Elizabeta 3.000, Paolo P. 500, Dorotea 1.000, Edi 3.000, Martina 3.000 lir. **(Šola skupno 166.900 lir).**

Pavla Petrovič (Nabrežina) 10.000, PD Igo Gruden, ŠD Sokol 100.000 lir. **SKUPNO: 326.900 lir.**

V GORICI SMO ZBRALI: 500.000 lir
V TRSTU SMO ZBRALI: 1.389.900 lir
PREJŠNJI ZNESEK: 124.650.130 lir in 6.200 ND
SKUPNO 126.540.030 LIR in 6.200 ND

Darovi in prispevki

ZA VZDRŽEVANJE SPOMENIKA PADLIM V NOB NA KONTOVELU

Namesto cvetja na grob Ferdinanda Danielija darujeta Pepka in Anica 10.000 lir.

V spomin sestre in svakinje Justine Danev darujeta Angel in Ida 10.000 lir.

* * *

Namesto cvetja na grob Justine Daneu daruje Marija Sardoč 10.000 lir za ŠD Primorje.

V spomin na Justino Daneu darujejo Stanko Prašel, Alojz Timeus, Alojz Bukavec in Milan Trobec 20 tisoč lir za ŠD Primorje.

Č. M. daruje 20.000 lir za ŠD Polet.

Namesto cvetja na grob Marije Malalan darujeta Marija in Ivanka Sosič 10.000 lir za cerkveni pevski zbor z Opčin.

Namesto cvetja na grob Ignaca Marca darujeta Mirko Legiša in Bruna Logar iz Sesljana 15.000 lir za Slovensko Dobrodelno društvo.

Namesto cvetja na grob Mariji Malalan vd. Sosič daruje družina Marije Kapun 15.000 lir za Dijaško matico.

Simpatična manjšina uslužbencev ZTT daruje 25.500 lir za TFS «Stu Ledi».

V spomin na ženo Karlo Vitez ob 3. obletnici smrti darujejo mož Andrej, mama Antonija, sin Franko z ženo Nevijo 20.000 lir za ŠD Bor.

Josip Pegan daruje 10.000 lir za sklad ŠK Kras.

V spomin na drago Celestino Verc darujejo Gisela Magania, Loredana Pecenco, Eda in Ervin Gombač, Deana in Bogdan Žetko, Luciana in Vladimir Desco 25.000 lir za Dijaško matico.

Ob priliki zaključne šolske prireditve pri Domju daruje Angel Vegljak 10.000 lir za PD Fran Venturini.

Namesto cvetja na grob Ferdinanda Daneva darujeta Stojan in Olga Lisjak 20.000 lir za ŠD Kontovel.

Pevci in pevke pevskega zbora Slovenec iz Boršta prispevajo 601.500 lir za nakup oblek pevskemu zboru Slovenec.

Drago Košuta daruje 10.000 lir za Skdanc.

Herman Sulčič daruje 5.000 lir za Skdanc.

Ob priliki klubskega praznika SK Devin v Mavhinjah od 25. do 27. t.m. prispevajo za SK Devin: Pavel Petelin 5.000 lir, Alojz Pieri 5.000, Albert Pipan 5.000, Vojko 5.000, Duči Jurman 5.000, Stanko Žužek 10.000, Veno Pieri 10.000, Mario Legiša 10.000, Anton Trampuž 10.000, pekarna Grilanc 15.000 in Viktor Peric 10.000 lir.

V spomin na Ferdinanda Daneva darujeta Vesela in Josip Starc 10 tisoč lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

Namesto cvetja na grob Nandiju Pertotu in Karli Verša daruje Marica Danev 10.000 lir za Vasilij Mirk.

V spomin sestre in svakinje Justine Danev darujeta Angel in Ida 3.000 lir za popravilo dvorane na Kontovelu in 10.000 lir za godbeno društvo Prosek.

V spomin na Ferdinanda Daneva daruje Vida 5.000 lir za popravilo dvorane na Kontovelu.

Namesto cvetja na grob Ferdinanda Daneva darujeta Ida in Slavka 10.000 lir za Mladinski krožek Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Štefana Kralja darujeta Roža in Katarina Kralj (Trebče 21) 10.000 lir za osnovno šolo v Trebčah in 10.000 lir za ŠD Primorec. V isti namen daruje Marija Kalc iz Gropade 10.000 lir za Dijaško matico.

Ob 9. obletnici smrti Jožeta Mevlje, darujeta Anica in Ivo Gorgić 10.000 lir za Finžgarjev dom na Opčinah.

* * *

ZA SKUPNOST DRUŽINA OPČINE

Namesto cvetja prvoobhajancem Gianluchi, Dimitriju in Aleksandru daruje Carla Ferluga 10.000 lir. V isti namen darujeta Stefano in Maurizio Bellafontana 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Marije Malalan vd. Sosič darujeta Renato in Miranda Blason (Prosek) 10.000 lir. V isti namen darujeta Miljeva in Maja (Prosek) 10.000 lir.

L. Pertot 20.000 lir.

V spomin na Angelo Germani daruje Ema Grgič (Ul. Igo Gruden - Bazovica) 5.000 lir.

Ivanka (Padriče) daruje 10.000 lir.

V spomin na moža Antona in sina Alojza daruje Amalia Pečar 10 tisoč lir.

Družina Simič daruje 10.000 lir.

ZA KULTURNI DOM PROSEK - KONTOVEL

V počastitev spomina Justine Danev daruje Bogomila Gerlanc 10 tisoč lir.

V isti namen daruje Marija Bukavec 4.000 lir.

Namesto cvetja na grob Ferdinanda Daneva darujeta Dragica in Zvonko Terčič 5.000 lir.

Ob obletnici smrti Marte Terčič darujeta Dragica in Zvonko Terčič 5.000 lir.

V spomin na Justino Danev daruje Janja Kos Pierazzi 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Justine Danev daruje družina Malalan 10 tisoč lir.

ZA VZDRŽEVANJE SPOMENIKA PADLIM V NOB NA OPČINAH

Namesto cvetja na grob Mariji Malalan vd. Sosič daruje družina Marije Kapun 15.000 lir.

ZA VZDRŽEVANJE SPOMENIKA PADLIM V NOB V KRIŽU

Namesto cvetja na grob Ferdinanda Daneva daruje Asti Bogatec 10.000 lir.

Ob 3. obletnici smrti Dominika Sedmaka daruje Julka Meden 5 tisoč lir.

Namesto cvetja na grob sestre Katerine Sedmak daruje brat Celestin iz Ormoža 200 ND.

Ob 50. rojstnem dnevu pokojnega Alojzija Bogatca darujeta mama Netka in sestra Rada 5.000 lir.

Ob 3. obletnici smrti Dominika Sedmaka daruje Kristina (Križ 249) 10.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB S KOLONKOVCA, IZ ŠKEDNJA IN OD SV. ANE

V spomin na Mirka in Justa Vecchieta daruje Anton 10.000 lir.

ZA POIMENOVANJE OSNOVNE ŠOLE NA OPČINAH PO FRANCETU BEVKU

V počastitev spomina Marije Sosič darujeta Lojzka in Irma Škabar 20.000 lir.

Anka Barei daruje 10.000 lir.

ZA POIMENOVANJE OSNOVNE ŠOLE V ŠKEDNJU PO IVANU GRBCU

V spomin na Ivana Grbca daruje N.N. 30.000 lir.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

NOGOMET

V PRIJATELJSKI TEKMI Z ARGENTINO

Italija v Rimu izenačila

Gole za domačine sta dala Causio in Rossi, za goste pa Valencia in Passarella

Italija — Argentina 2:2 (1:1)

ITALIJA: Zoff, Gentile, Cabrini, Oriali, Collovati, Scirea, Causio, Tardelli, Rossi, Antognoni, Bettega.

Rezerve: Conti, Maldera, Benetti, Zaccarelli, Graziani, Giordano.

ARGENTINA: Fillol, Villaverde, Tarantini, Olguin, Galego, Passarella, Houseman, Barbas (Oviedo), Luque, Maradona, Valencia.

Rezerve: Baley, Perotti, Outes, Trossero, Reinaldi.

STRELCI: v 6. min. Valencia, v 27. min. Causio, v 54. min. Rossi in v 55. min. Passarella (11-metrovka).

SODNIK: Porem (Port.)

GLEDALCEV: 70.000.

KOTI: 6:2 za Italijo

Delitev točk v tej tekmi je v bistvu pravično plačilo za obe enajsterici. Razmerje sil je bilo namreč dokaj uravnovešeno, čeprav je domača ekipa pokazala nekaj več od gostov. Moramo pa reči, da si ni nobena ekipa prizadevala in tako smo videli tipično tekmo, kakršno pač lahko vidimo po zaključku prvenstva, ko so igralci že precej utrujeni in naveličani nogometa. Od časa do časa sta ekipi pokazali nekaj lepih akcij, toda to so bili le «otoki» v «morju» sproščene igre, v katerih sta obe enajsterici pogosto štedili ne le svoje sile, ampak tudi svoje noge.

Kot rečeno, je imela Italija nekaj več od igre, bila je prodornejša od nasprotnikov in Bearzot je ekipi dal dobro taktično zasnovo. Pri Argentincih so izstopali kot posamezniki predvsem Luque, Olguin, Passarella in mladi Maradona, ki so vsekakor dober obet za argentinsko državno reprezentanco.

Sodnik Porem svoje naloge ni opravil najbolje.

KOLESARSTVO

9. ETAPA «GIRA»

Saronni še vedno vodi

Včerajšnjo etapo je z lahkoto osvojil R. De Vlaeminck - Danes počitek

PISTOIA — Včerajšnjo deveto etapo letošnjega «Gira» San Marino - Pistoia (248 km) je brez posebnih težav osvojil v končnem sprintu Belgijec De Vlaeminck. Ker je prispela na cilj glavnina s časom zmagovalca je ostala skupna lestvica nespremenjena; roza majico je zato še vedno ohranil Giuseppe Saronni.

Vrstni red 9. etape:

1. De Vlaeminck 6.56'47" s poprečno hitrostjo 35,702 km na uro
2. Laurent (Fr.)
3. Bortolotto
4. Johansson (Šve.)
5. Wolfer (Švi.)
6. Schmutz (Švi.)
7. Moser
8. Beccia
9. Contini
10. Saronni

Skupna lestvica:

1. Saronni	44.17'38"
2. Knudsen (Nor.)	po 34"
3. Moser	1'02"
4. Laurent (Fr.)	2'59"
5. Johansson (Šve.)	3'04"
6. Beccia	3'33"
7. Contini	5'24"
8. Bertoglio	6'13"
9. Fuchs (Švi.)	7'08"
10. Schmutz (Švi.)	7'14"

Danes bodo kolesarji počivali, prihodnja etapa pa bo jutri na kronometer v Lerici, na razdalji 10 km.

ODBOJKA

Klippan je osvojil naslov italijanskega državnega odbojkarskega prvaka za leto 1979. Sinoči je premagal Panini s 3:0 (1, 13, 4).

Tržaška Altura je izgubila tekmo z Veicom s 3:1 in je izpadla iz A-1 lige.

* * *

Na mednarodnem odbojkarskem turnirju za trofejo Bor - Edi Mobili so včeraj dosegli v Dolini te izide:

ŽENSKE

Fužinar - Haladas	3:1
Bor - Juniorcasale	0:3

MOŠKI

Fužinar - Juniorcasale	3:0
Bor - Metalec	0:3

Odbojkarski revival

Urnik polfinalnega kola

ŽENSKE

30. maja

v Dolini ob 20.00
SLOGA - PUPE FUNNY JEANS
v Dolini ob 21.15
KRAS - BOR EKIPA 10

MOŠKI

31. maja

v Dolini ob 19.45
BREG A - PIPRJE
v Dolini ob 21.15
SLOGA A, FUNNY JEANS - NEBOJSEGA

V PETEK V LJUBLJANI

TVD Partizan Moste in Kras pobratena

Ob dnevu mladosti in 25-letnici obstoja TVD Partizan Moste so v petek priredili v Ljubljani slavnostno akademijo z nastopom telovadcev, ključni dogodek pa je bil podpis listine o pobratenju med športnim krožkom Kras iz zgoniške in repentabrske občine ter domačim TVD Partizan Moste. Besedilo listine je naslednje: «V skupnih prizadevanjih za vzpostavitev trajnega, prijateljskega sodelovanja med športnima organizacijama zamejskih Slovencev in matične domovine skleneta ŠK Kras Zgonik in TVD Partizan Moste pobratenje, s katerim se obvezujeta negovati in krepiti stike na športnem in družbenopolitičnem področju».

V uvodnem nagovoru je članica organizacijskega odbora Slavka Jerman med drugim dejala: «Bratstvo, prijateljstvo, tovarištvo, šport so vrline in dejavnost človeka, dostojne dneva mladosti, zato smo izbrali ta dogodek prav na današnji dan. Delovanje našega društva prispeva k uresničevanju človekovih svoboščin in pravic, k humanizaciji družbenega okolja in človekove osebnosti, k krepitvi solidarnosti in človečnosti med ljudmi ter k spoštovanju človekovega dostojanstva, to so osnovna načela, ki jih vsebujejo tudi določila statuta našega društva.»

V tem duhu je prišlo tudi do navezave stikov in pobratenja. Predsednik Partizana Andrej Gostinčar je podal kratek zgodovinski prerez skozi 25-letno delovanje društva, Albin Mahkovec pa je prinesel pozdrave skupščine krajevne skupnosti Moste. Številnim zaslužnim članom in organizatorjem so podelili vrsto priznanj in plaket, eno izmed katerih je prejelo tudi ZSŠDI za plodno sodelovanje.

Po podpisu listine o pobratenju je predsednik Krasa Vojko Kocman tudi sam naglasil velik pomen tega akta, ki bo nedvomno prispeval k še večji utrditvi medsebojnih odnosov. V imenu Krasa je nato poklonil Partizanu spominsko sliko. Sledilo je družabno in tovariško srečanje v sproščenem vzdušju. (bs)

RIM — Današnja finalista na italijanskem teniškem prvenstvu v Rimu bosta Argentinec Guillermo Vilas, ki je zmagal zaradi odstopa (v drugem setu) Amerikanca Gena Mayerja, in Gerulaitis (ZDA), ki je premagal rojaka Dibbsa z 0:6, 6:1, 7:5 in 6:3.

Delovanje ZSŠDI

Preverjanje skupnega programa

V ponedeljek so se v Ljubljani sestale delegacije mednarodne komisije ZTKOS, koroške SŠZ in ZSŠDI, ki so ob skorajšnjem izteku prve polovice koledarskega leta preverjale program skupnega sodelovanja, ki so si ga zastavile ob koncu leta 1978. Ugotovili so, da so doslej sprejete obveznosti skoraj v celoti izpeljali. Pobliže so tudi proučili prve bodoče akcije, in sicer so definirali teme in predavatelje skupnega seminarja za zamejske športne delavce iz Koroške in FJK, ki bo v Kranjski gori 16. in 17. junija, ter se domenili o vseh podrobnostih v zvezi s 3. srečanjem slovenskih športnikov iz obmejnih dežel, ki bo 23. in 24. junija v Ajdovščini. ZSŠDI je vsem včlanjenim društvom odposlalo razpis, da do konca tega meseca prijavijo po dva svoja odbornika na seminar.

Srečanje balinarjev

Na Opčinah so se v ponedeljek sestali balinarji petih društev iz zgornje tržaške okolice, ki so se pogovorili o možnosti izvajanja skupnega programa in uresničevanja skupnih pobud. Tako so se dogovorili, da bo julija potekal rekreacijski balinarski turnir za dvojice, vpisovanje pa zapade 15. junija.

V torek zaključek plavalnega tečaja v Lipici

V torek se bo s priložnostnim tekmovanjem končal celoletni plavalni tečaj v Lipici, ki ga je obiskovalo 140 zamejskih otrok. Tekmovanje se bo pričelo ob 16. uri po legalnem času oziroma ob 15. uri po krajevnem času.

V sredo sestanek s športnimi delavci z Obale

Sestanek med ZSŠDI in telesnokulturnimi delavci z Obale je bil iz tehničnih razlogov preložen na sredo, ko se bodo dogovorili o konkretnih oblikah bodočega sodelovanja med športniki z obeh strani meje.

— bs —

NOGOMET

V včerajšnji nogometni tekmi 30. kola prve jugoslovanske lige je Radniški v Nišu premagal zagrebški Dinamo z 2:1 (0:0).

NA PRAZNIKU SMUČARSKEGA KLUBA DEVIN

DANES PESTER SPORED

Največ zanimanja je namenjeno mednarodnemu tekmovanju na skirolkah

Praznik, ki ga te dni prireja smučarski klub Devin se že bliža svojemu višku. Po petkovem teku s kozarcem, katerega je osvojil Antonič Pavel, s 130 točkami, pred Žarkom Fučko in Vando Antonič (tem sledi še 32 tekmovalcev), so se v soboto v popoldanskih urah pomerili v briškoli Višek pa bo praznik dosegel danes, saj bo program zelo pester in se bo začel že v jutranjih urah s slikarskim ex tempore za otroke vrtcev, osnovnih šol in srednjih šol.

Ob 10.30 se bo pričelo tekmovanje skirolk za 2. trofejo Grmada. Prijavljenih je že čez 100 tekmovalcev, med njimi bo vrsta jugoslovanskih prvakov, kot tudi italijanskih. Včeraj je najavila svoj nastop tudi ekipa Skiskett iz Vicenze, ki ima v svojih vrstah najboljše rolkarje in ki se bodo letos borili z Jesenicami za osvojitev trofeje. Na tem tekmovanju bodo nastopili s solidno ekipo tudi Avstrijci. Organizator je že vse pripravil za tekmovanje. Popoldne ob 15. uri bo na trgu v Mavhinjah nagrajevanje zmagovalcev. Najprej bo predstavnik ZSŠDI izročil plaketi našima državnima prvakoma na skirolkah za leto 1978, Pavlu Antoniču in Gianniju Legiši. Temu bo sledilo nagrajevanje klubskih prvakov v tekih in alpskem smučanju in končno še nagraditev zmagovalcev 2. trofeje Grmada ter ex tempore.

V večernih urah bo še zadnje zabavno športno tekmovanje in sicer tek v vrečah, nato pa ples pozno v noč ob zvokih ansamblov Taims in Galebi.

ATLETIKA

V prvem dnevu atletskega ekipnega prvenstva v Trstu je bilo doseženih nekaj odličnih rezultatov. Najboljši ji bil skakalec v višino Martini iz Trsta, ki je dosegel 216 cm; med ostalimi je Fachin pretekel 100 m v 10"8, Pagliaro pa 110 m čez ovire v času 14"8.

Med dekleti je bila najboljša mlajša mladinka Pistrino, ki je 100 m pretekla v 12"2. Od borovcev se je izkazal Igor Korošec s časom 11"5 na 100 metrov B. K.

Mali oglasi

JAVNA USTANOVA išče v najem ali v nakup hišo z vrtom ali prostorno stanovanje na območju Sv. Jakoba ali Škednja v socialno - zdravstvene namene. Ponudbe pod šifro: «Salus».

PEKARNA Legiša - Sesljan 41, telefon 209-147 išče vajenca/ko in v poletnem času študenta/ko z voznim dovoljenjem za prevažanje kruha.

KUPIM Vespo. Novak, Škerjačeva 8 61000 Ljubljana.

DUŠAN LOVRIHA v Dolini odpre osmico, kjer toči pristno belo in črno kapljico.

FRIZERSKI SALON «Draga» v Dolini obvešča svoje stranke, da bo ponovno odprt od ponedeljka, 28. t.m., dalje.

GOSTILNA na Krasu išče osebo za pomoč v kuhinji. Nudimo prenočišče. Ponudbe poslati na Primorski dnevnik pod šifro: «Gostilna».

TRGOVINA z nadomestnimi deli in pritiklinami za avtomobile išče vajenca/ko z znanjem slovenščine z dokončano šolsko obveznostjo. Telefon 763420 ob delovnih urah.

PRODAM po ugodni ceni 8 do 9 kv. metrov keramičnih ploščic rjave barve za tlakovanje podov velikosti 25 cm za 25 cm. Tel. 763420.

PRODAM po ugodni ceni priključek za prikolico Dyan 4. Tel. 763420.

TV COLOR posebna ponudba v maju in juniju. Za takojšnje plačilo poseben popust, za plačilo na obroke pa brez obresti. Trgovina COLJA - Kontovel 134, tel. 225471.

V DOBERDOBU v Goriški ulici so Čočevi odprli osmico, kjer točijo belo in črno vino lastne proizvodnje.

PRODAM novo nerabljeno kromatično harmoniko znamke Giustazzi Castelfidardo, 120 basov in 7 registrov. Telefonirati na št. 229246.

PRODAM po ugodni ceni kompresor «Emanuel» od 300 litrov in dva motorja z menjalnikom in sklopko za «motocarro» Gilera-Saturno. Telefonirati na 226466.

IŠČEM v najem trisobno stanovanje v mestnem središču za ambulanto. Telefonirati na št. 212-293 ali 741-634.

PRODAM po ugodni ceni zmrzovalnik tipa «IAR» 350 litrov. Telefonirati v jutranjih urah na številko 228382.

PRODAM voziček za dvojčke v zelo dobrem stanju. Telefon št. 228382.

IŠČEMO specializirane delavce/ke grafične stroke. Ponudbe z vsemi podatki in poklicnimi izkušnjami poslati na oglasni oddelek Primorskega dnevnika pod šifro: «Grafik».

PRODAM električno rezilnico za salame (affettatrice elettrica - salumi). Tel. 417697.

PRODAMO hišo v Dolini. Telefon 228390.

KUPIM novejšo Vespo. Milan Šimek, Mašera - Spasiča 11, 61000 Ljubljana.

MOŠKI krojaški salon izdeluje obleke, taileur, plašče. Sprejema tudi popravila usnjenih in kožuhovinastih artiklov ter moških oblek. Mozetič, Trg Garibaldi 11, tel. 790-280.

HIŠO — starejšo ugodno prodam — Goriče 2 pri Divači. Ponudbe na tel. št. (001) 911415.

POTUJETE V RIM? V slovenskem hotelu Bled imate na razpolago hotelske usluge po različnih cenah, restavracijo z jedili po naročilu, zaprt parkirni prostor, ugodno menjavo dinarjev. Vsaki vaši prošnji rade volje ustrežemo. Obrnite se na upravo hotela Bled. Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Rim telefon 06/777102

«CITROEN» — mehanična delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov Ul. Rittmayer 4/a.

IMMOBILIARE SOLARIO, Trg S. Giovanni 3, tel. 040 - 61-061, 16 19, išče za svoje kliente za prodajo ali najem: stanovanja, hiše, hišice tudi na Krasu. Zajamčena resnost.

UGODNE PRILOŽNOSTI Carli proda 850 '68; 127 '72-73; alfa '73; AR 2000 '72; 128 '72; 124 '68; 125 '68-71-72; A112 '70; R 16 '72; AR 1300 '70; 238 furgon '69; ford transit '70; 124 '71. Ogled v Ulici Brigata Casale 7.

Oglaševalce opozarjamo, da mora biti razvidno iz vseh oglasov, ki zadevajo povpraševanja in ponudbe delovnih mest, da se ti nanašajo na osebje tako moškega kot ženskega spola, kajti po zakonu št. 903 z dne 9. 12. 77, člen 1., je bila prepovedana vsakršna diskriminacija glede na spol v zvezi s pristopom na delovno mesto in sicer neodvisno od načina sprejema v službo ter na kateremkoli področju ali panogi dejavnosti.

OPTIKA
VIKJ
Ul. Buonarroti 6
TRST
● NAOČNIKI
● KONTAKTNE LEČE
● OPTIČNI APARATI
● FOTO - KINO MATERIAL in razvijanje filmov

ROLICH
NABREŽINA
Kamnolomi 35/c — Tel. 20-03-71
KERAMIČNE PLOŠČICE
SANITARIJE

ZLATARNA
URARNA
tehnični servis za ure
lastne prodaje
Proseška ul. 6
OPČINE

ZMRZOVALNE SKRINJE
IGNIS
od 70 do 610 litrov
■ V VAŠI KUHINJI VEDNO NA RAZPOLAGO SVEŽA HRANA
■ PRIHRANEK NA ČASU IN DENARJU
Za pojasnila in cene obrnite se na tvrdko
KOSMINA SERGIJ
NABREŽINA center 156 - Tel. 200-123

PAM PAM železnina
STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI
za industrijo, kmetijstvo in za dom
TRST (Industrijska cona)
DOMJO, 122 - Tel. 824-979
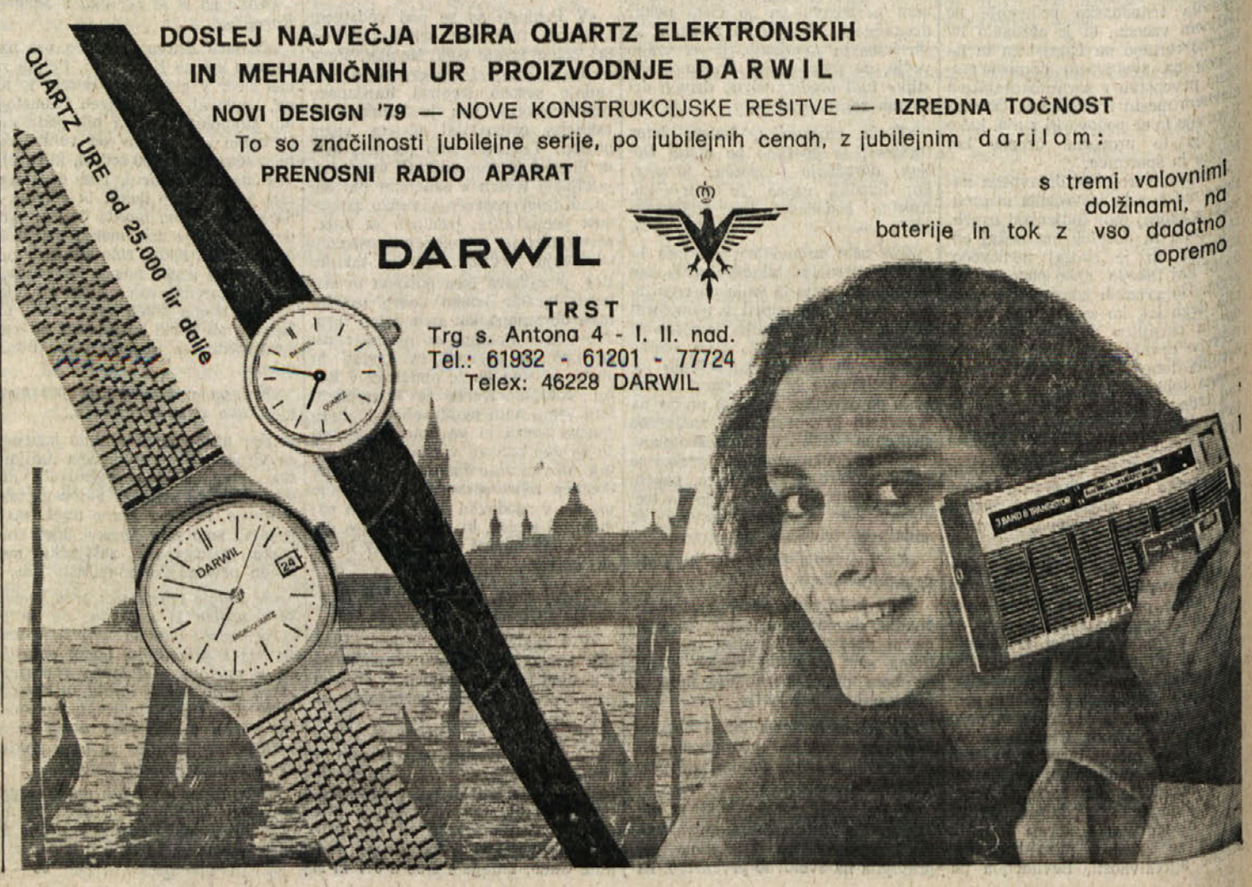
Ste pravi ljubitelji kave?
Cremcaffè PRIMO ROVIS vam nudi:
1. široko izbiro najboljše kave
2. najbolj ugodne cene, ki se ujemajo s kakovostjo kave
3. dnevno sveže praženo kavo na vašem domu.
CREMCAFFÈ pomeni jamstvo za kakovost
CREMCAFFÈ Vam nudi vedno najboljše
Na razpolago je v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah